Uměleckoprůmyslové museum v Praze)

Výroční zpráva 2022

u(p)m

Obsah

1) **Úvodní slovo ředitelky**
2) **Organizační struktura UPM**
3) **Vědeckovýzkumná činnost UPM**
4) **Knihovna**
5) **Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek**
- **I. Sbírka skla, keramiky a porcelánu**
- **II. Sbírka užité grafiky**
- **III. Sbírka fotografie**
- **IV. Sbírka textilu, módy a hraček**
- **V. Sbírka nábytku, prací ze dřeva, plastů a hodin**
- **VI. Sbírka prací z kovů a různých materiálů**

6) Centrum designu a užitého umění
7) Oddělení prezentace sbírek, produkce
8) Oddělení komunikace a marketingu
9) Oddělení edukační a lektorské
10) Oddělení evidence sbírek
11) Oddělení správy sbírek
12) Restaurátorské oddělení
13) Centrum dokumentace sbírek/fotoateliér
14) Pobočky a mimopražská pracoviště
15) Výstavní projekty a akce
16) Vydavatelská činnost
17) Zpráva o finančním hospodaření UPM v roce 2021
18) Interní audit a kontrolní činnost

Příloha č. 1 - přehled zaměstnanců
Příloha č. 2 - žádosti o poskytnutí informací žadatele dle zák. č. 106/1999, o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
Příloha č. 3 - profilové úkoly 2020

Uměleckoprůmyslové museum v Praze
Sídlo: ulice 17. listopadu 2, 110 00 Praha 1
Statutární zástupce: PhDr. Helena Koenigsmarková, ředitelka
IČ: 00023442
Právní postavení UPM: státní příspěvková organizace MK ČR

Úvodní slovo ředitelky

Rok 2022 byl opět poznamenán zhoršenou mezinárodní a ekonomickou situací. Stále doznívaly důsledky pandemických opatření předešlých dvou let a začala válka na Ukrajině. Splnění hlavního plánovaného úkolu, zpřístupnění druhého výstavního patra stálou expozicí *ART, LIFE. Umění pro život,* se z objektivních důvodů nepodařilo. Termín otevření byl posunut na 7. února 2023. Stavba architektury výstavy a návoz a rozmístění exponátů byly ale dokončeny, takže po formální stránce bylo čerpání investičních prostředků uzavřeno k 31. prosinci 2022. Postupně budou dokončeny některé části vizuální podoby expozice a informační náplně textů, audioprogramů a edukační programy. Výstavní program byl uzpůsoben provozním možnostem muzea a rozšířen během léta díky operativnějšímu využití sálů a souběhu několika výstav. Všechny složky muzea tak plnily úkoly plánu na rok 2022 jak ve správě a evidenci sbírek, na odborných a restaurátorských pracovištích, tak ve správě budov s nutnými opravami a úpravami.

Helena Koenigsmarková na chodbě před ředitelnou, kde působila od roku 1990

Souběžně probíhala příprava a spolupráce na programu Generálního shromáždění ICOM Praha 22, kdy muzeum pro muzejní účastníky z celého světa a zejména pro specializované komise, jejichž je členem (ICDAD, Costume, Glass), připravilo výstavy z oboru textilu a skla, pořádalo zasedání těchto komisí s přednáškami a exkurzemi, včetně návštěvy sbírek v centrálním depozitáři. V muzeu se konalo několik akcí pro předsednictvo světového ICOM, muzeum se zapojilo vlastním programem do muzejní noci.
V průběhu první poloviny roku probíhala stavba stálé expozice a její vybavení osvětlením a AV zařízeními. Vlivem zhoršené situace na trhu došlo k dílčímu zpoždění dodávky

některých nutných komponentů stavby. Zřizovatel byl v návaznosti na aktualizaci rozpočtu v dubnu požádán o prodloužení termínu dokončení projektu do září 2022, čemuž vyhověl. Současně jsme průběžně upravovali rozpočet expozice podle výsledků jednotlivých výběrových řízení, kterých celkově bylo třicet tři. Ta se vyhlašovala podle stavu a dynamiky čerpání rozpočtu tak, abychom zvládli do konce listopadu 2022 uzavřít všechny zakázky. Technicky byly sály kompletně vybaveny novým fundusem i opravenými a repasovanými historickými vitrínami, nastěhovány byly všechny exponáty (v červenci a v srpnu), instalováno osvětlení a AV systémy, kompletně upraveno zabezpečení včetně kamerového systému. Plynule měla navázat instalace textů, ale byla stále limitována komplikovanou komunikací s týmem architektonického a grafického studia. Pro muzejní realizační tým to znamenalo v mnoha ohledech improvizovat a nahrazovat chybějící dílčí dokumentaci zvýšenou invencí a úsilím ve všech směrech. Vysoké nasazení kromě odborného garanta expozice prokázala tedy produkce, ediční úsek a výstavní technická skupina.
V části třetího výstavního patra pokračovala v roce 2022 expozice *Plejády skla* včetně sálu s expozicí *Via lu*cis, která představuje monumentální sakrální tvorbu Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové. V protilehlém křídle byla do Velikonoc výstava Josef *Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka*, k níž vyšla koncem roku 2022 výpravná publikace. Současně probíhala do počátku března výstava *Móda v modré*, k níž mohla být pro velký zájem dotištěna stejnojmenná publikace, několikrát oceněná. Oba výstavní projekty se těšily velkému zájmu veřejnosti a měly bohatý doprovodný program. Vzhledem ke konání akcí ICOM, Designbloku a posunutí termínů realizace stálé expozice bylo pak velmi náročné v závěru roku zpřístupnit velký odborný projekt *Řeč plakátů* připravený i v rámci grantu NAKI. Zároveň celý rok probíhalo zásadní restaurování všech vystavených plakátů, ale i čištění a ukládání celé bohaté sbírky cca 35 tisíc položek.
Čtyřiadvacátý ročník Designbloku se návštěvností vrátil do předpandemických let. Do hlavních výstavních prostor – klášter Gabriel Loci a UPM – zavítalo v průběhu pěti festivalových dní celkem 34 124 návštěvníků a evidovaných VIP hostů. Kromě profesionálů z řad designérů, pedagogů, architektů a dalších kreativních profesí, široké veřejnosti a zahraničních turistů. Designblok opět přilákal tisíce žáků a studentů ze škol a vzdělávacích institucí z celé České republiky i početnou delegaci zahraničních hostů z Evropy, Asie i dalších koutů světa.
Byla naplněna smlouva o převodu hospodaření s NTM na budovu bývalého pivovaru v Brandýse nad Labem, který UPM mělo v užívání od roku 1982, původně zamýšleno na depozitář, užívána jako sklad nesbírkových předmětů a archivu nezatříděných písemností. V objektu proto proběhla celková revize zde uložených nesbírkových předmětů (fundus, různé pomocné materiály), kdy tyto byly přestěhovány do CD a do rozšířené plochy skladové haly v obci Čelákovice. Ze sbírkových materiálů byly přesunuty bedny s cca 40 rozebranými kachlovými kamny do skladu v Čelákovicích. Došlo tak po mnoha letech k celkové revizi i nesbírkového materiálu, takže po uložení sbírek v CD bylo dosaženo zásadního přehledu v tomto směru. Aktuální je proto i podaný investiční záměr na skladovou halu ve Stehelčevsi.
Vyvrcholila příprava české účasti na XXIII. trienále designu v Miláně (na rok 2022) instalací projektu Casa Immaginaria v prostorách Trienale di Milano, jehož zahájení se ale posunulo až do začátku léta. Tématem XXIII. trienále v Miláně je fenomén Unknown Unknowns: Introduction to Mysteries (Neznámé a neznámí: uvedení k tajemstvím), jehož cílem je podnítit výzkum neprozkoumaného, neprobádaného, neznámého, zaměřený do budoucnosti, ale i k praktickému řešení problémů současného světa. Jako kurátora české účasti na XXIII. trienále v Miláně jsme oslovili Adama Štěcha a tvůrčí tým Okolo. Adam Štěch nazval projekt Casa Immaginaria: Living in a Dream. Na zajištění přípravy realizace prezentace ČR na XXIII. trienále v Miláně poskytl zřizovatel prostředky, které se podařilo racionálně využít, takže po ukončení v prosinci byla výstava převezena do Prahy, kde byla vystavena v první polovině roku 2023.

V mezinárodním přesahu a dlouhodobém odborném horizontu pokračovala spolupráce se Státním muzeem porcelánu v Selbu (Porzellanikon) na společném výzkumu, sympoziu a výstavě porcelánu v Čechách v roce 2024, ale v jejich pobočce Selb/Hohenberg již v roce 2023. Nově byl navázán kontakt se Státní sbírkou umění v Chemnitz na přípravě výstavy z fotografických sbírek s aktuálním tématem Mezi avantgardou a represí v letech 1948–1968. Poprvé muzeum produkovalo ve spolupráci s Nadací Josefa Koudelky výstavu z daru jeho díla pro nově otevíraný muzejní komplex v Lausanne *Josef Koudelka: IKONAR. Constellations d'archives*. V listopadu také začala jednání k velké výstavě věnované českým uměleckým sklářům v Benátkách v Nadaci skla (Le Stanze del vetro) ve spolupráci s Fondazione Cini a Pentagram Stiftung v roce 2023. Vzhledem k tomu, že Praha 5 se rozhodla neprodloužit fungování Muzea skla v Portheimce, kde UPM spolupracovalo na programu s Muzeem Kampa, bude tato možnost prezentace využita jak z fondů muzea, tak od autorů a jejich dědiců.
Okamžitě jsme reagovali v únoru na válečný konflikt na Ukrajině, na protest jsme vyvěsili ukrajinskou vlajku. Hned v březnu jsme také přijali ukrajinskou kolegyni do správy sbírek, a to na plný úvazek. Jelikož nebylo po celý rok řešeno, z čeho mzdové náklady pokrýt, aniž by zatěžovaly náš limitovaný mzdový fond, nebude patrně možné poskytnout zaměstnání ukrajinské kolegyni v následujícím roce. Na několik měsíců jsme též poskytli ubytování matce s dětmi na zámku v Kamenici nad Lipou. Nějakou dobu jsme v druhé čtvrti roku mohli spolupracovat s další ukrajinskou uprchlicí, a to na edukačních programech určených tomuto okruhu, na webových stránkách byly uveřejněny základní informace v ukrajinštině, vstup do muzea byl až do konce roku zadarmo.
I když částečně ještě pandemická situace ovlivnila v roce 2022 návštěvnost muzea, hlavně v prvním čtvrtletí, upravili jsme kategorie vstupného tak, aby systém fungoval i pro neomezený provoz, zejména kategorie společného vstupného pro všechny pražské expozice UPM. Celková návštěvnost byla 67 964 (z toho volný vstup 12 986) (1 zakoupená vstupenka 1 návštěvník). Pro využití návštěvnického potenciálu vracejících se zahraničních turistů jsme stále součástí projektu Prague City Tourism – Prague Tourist Pass a také projektu Prague Card. Byla zahájena spolupráce s Google Arts & Culture, v období 7.–31. prosince měl 1883 zobrazení a téměř 300 unikátních návštěvníků.
Personální obsazení edukačního oddělení je stále nedostatečné, ale vzhledem k osobnímu nasazení a rozvinuté spolupráci s PF UK toto oddělení připravilo v roce 2022 celkem 195 programů, z toho bylo realizováno 180 programů, kterých se zúčastnilo 2 811 účastníků. Muzeum navštívilo celkem 194 školních skupin s 3 107 žáky.
Velice intenzivní byla spolupráce s ČT. I díky Memorandu o spolupráci se muzeum podílelo na seriálech ČT Životní styl první republiky, Století českého designu, na dokumentárním filmu o Haně Podolské a dokumentu Adolf Loos. Zvýšil se také zájem zahraničních médií o naše sbírky a výstavy. Nejvýznamnější bylo natáčení francouzské televize RTF.
Na jaře proběhlo výběrové řízení na nájemce muzejní restaurace, kde na základě nejvyšší nabídky byla vybrána firma PAZ Investment, která zahájila provoz restaurace Turquoise zaměřenou na středozemní kuchyni.
Tradičně kvalitní je spolupráce s nájemcem muzejního obchodu firmou Modernista. Zároveň druhý rok existence vlastního e-shopu UPM potvrdil, že jsme se vydali společně správnou cestou. Vlastní e-shop v praktickém provozu rozšířil i možnosti přímé komunikace s návštěvníky a příznivci muzea.
Ředitelka muzea vykonávala průběžně supervizi koncepce a realizace stálé expozice, podílí se na programu výstav a prezentací ve výstavním sále ve foyer či multifunkčním sále. Je členem dramaturgické rady festivalu Hračkobraní a poroty pro výběr Správné hračky. Je iniciátorem a účastníkem v jednáních a přípravách zahraničních projektů, jako je Trienále v Milánu, výstavy v Selbu nebo Lausanne, Chemnitz nebo Benátkách. Je

členem přípravného výboru Cen Czech grand design, čestným členem Designbloku, poradním členem Asociace českého průmyslového designu, vybírá cenu pro grafického designera do 30 let v soutěži Nejkrásnější kniha spolu s ředitelem PNP, udílí cenu ředitelky UPM v soutěži Studentský design. Podílela se aktivně na přípravě Generální konference ICOM 22, zejména v přípravě programu a zasedání komise ICDAD a dalších. Z časových důvodů se nemohla zúčastnit setkání volného sdružení ředitelů muzeí užitého umění a designu (AAD) v Lausanne, jako prezidentka Evropské společnosti Light and Glass se zúčastnila zasedání v Lisabonu. Byla účastna jako člen jednání Garanční rady Památníku ticha a správní rady Památníku Šoa, o.p.s. Nově se stala členem správní rady Muzea Kampa, prodlouženo bylo její členství ve Správní radě Pražského jara a Nadaci VIZE.

Helena Koenigsmarková s ministrem kultury Martinem Baxou před zahájením výstavy HOLD, která se konala pod ministrovou záštitou.

Závěrem tedy lze konstatovat, že se v roce 2022 podařilo chod muzea po obtížných covidových letech opět stabilizovat jak v provozu a odborné činnosti, tak ve službách pro návštěvníky.
Jako ředitelka muzea jsem proto mohla dle svého osobního plánu v závěru roku požádat ministra kultury Martina Baxu o uvolnění z funkce, kterou vykonávám od roku 1990, v následujícím roce 2023.

PhDr. Helena Koenigsmarková,
ředitelka

Vědeckovýzkumná činnost UPM

Uplynulý rok přinesl významný pokrok v realizaci pětileté koncepce rozvoje výzkumné organizace na období 2019–2023, a třebaže některé projekty byly plánovány až na závěr tohoto období, již nyní byla splněna většina cílů a plánovaných výstupů. UPM si svými výsledky upevnilo stěžejní postavení v oblasti výzkumu dějin užitého umění, designu a fotografie, a to jak doma, tak na mezinárodní scéně. Překonalo vážné narušení výzkumné a prezentační činnosti v době pandemie a obnovilo i úzkou spolupráci se zahraničními partnery v USA, Japonsku, Itálii, Velké Británii, Švýcarsku či Německu. Postupně se dařilo navázat na úspěšné „předpandemické“ období, zvláště na sepětí vědecké práce s atraktivními prezentačními a edukačními aktivitami, jak ukazuje rostoucí počet návštěvníků v roce 2022 a ohlas výstav jako např. *Josef Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka*, *The Power of Lace*, anebo naposledy *Řeč plakátu 1890–1938*. Pro popularizaci muzejní činnosti mělo mimořádný význam pořádání Designbloku v prostorách historické budovy, kdy se propojila role paměťové instituce s podporou a propagací kvalitní současné tvorby. Z mezinárodního hlediska pak stejně zásadní význam měly akce pořádané pro ICOM Prague 2022, kdy UPM hostilo řadu doprovodných odborných programů a zasedání.

Muzeum v roce 2022 vydalo celkem 11 odborných publikací, další čtyři předalo do tisku a na několika jiných se edičně a autorsky podílelo ve spolupráci s domácími i zahraničními nakladateli. Mnohé z těchto publikací představují komplexní zpracování sbírkového fondu UPM, jako např. katalog *Řeč plakátu*, publikace *Sudek / Rothmayer*, soupis Lannovy sbírky skla nebo monografie Minky Podhajské. Potěšitelné je, že některé vyšly v cizojazyčných verzích a mohly reprezentovat aktivity muzea i v zahraničí, jako v případě katalogu české expozice na XXII. trienále designu v Miláně, katalogů výstav české krajky a Lannovy sbírky skla (pro ICOM Prague) nebo publikace *Via lucis* věnované sakrální tvorbě Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové. Stoupl také počet mezinárodních projektů, připravených ve spolupráci se zahraničními partnery (výstavy české fotografie v Sasku, Švýcarsku, příprava projektu Lobmeyr aj.) a odborných studií uplatněných v renomovaných zahraničních periodikách ve Velké Británii, Německu, na Slovensku či v USA (včetně prestižního impaktovaného časopisu Journal of Glass Studies).

Velkým přínosem bylo úspěšné zakončení grantu GA ČR k dějinám Svazu československého díla (souhrnná publikace připravena do tisku) a projektu NAKI věnovaného plakátu jako médiu moderní reklamy a komunikace 1890–1938. Grant podpořený TA ČR byl završen publikací k dějinám sedacího nábytku v muzejních expozicích. Specifikem odborné práce UPM se stalo propojení materiálového a technologického průzkumu sbírkových fondů s rozvojem teoretického bádání, výzkumem uměnovědné metodologie i reflexí zrodu muzejních sbírek. Úzké sepětí empirických a teoretických přístupů v odborné práci muzea je v tomto ohledu ojedinělé, srovnáme-li UPM s obdobnými domácími institucemi.

PhDr. Radim Vondráček, Ph.D.
ředitel sbírek a výzkumu

Organizační struktura

Vedoucí pracovníci UPM

PhDr. Helena Koenigsmarková – ředitelka
Mgr. Václav Mráček – správní ředitel
PhDr. Radim Vondráček, Ph.D. – ředitel sbírek a výzkumu
Ing. Galina Fiačanová – vedoucí ekonomického oddělení
Ing. Dušan Seidl – vedoucí prezentace sbírek
Ing. Jaroslav Kostecký – ředitel knihovny
Roman Kotelenský – bezpečnostní ředitel

Sbírky

PhDr. Jan Mergl, Ph.D. – vedoucí Sbírky skla, keramiky a porcelánu
PhDr. Petja Matějovič, Ph.D. – vedoucí Sbírky kovů a různých materiálů
PhDr. Konstantina Hlaváčková – vedoucí Sbírky textilu, módy a hraček
Jan Mlčoch – kurátor Sbírky fotografie
PhDr. Jiří Fronek, Ph.D. – vedoucí kurátor Sbírky historického nábytku, prací ze dřeva a hodin
PhDr. Iva Knobloch – kurátorka Centra designu a užitého umění
Bc. Jana Černovská – pověřená vedením správy depozitářů sbírek
Ing. Tomáš Stern – vedoucí restaurátorského oddělení
Mgr. Filip Wittlich, Ph.D. – kurátor Centra dokumentace sbírek
PhDr. Jana Croy – vedoucí evidence sbírek
Ing. Petr Novák – vedoucí správy budov
Ing. Luboš Venkrbec – vedoucí zámku Kamenice nad Lipou

Členové Rady UPM

PhDr. Beket Bukovinská, CSc. – předsedkyně
prof. PhDr. Roman Prahl, CSc.
Ing. Arch. Zdeněk Lukeš
Ing. Roman Bělor
Mgr. Roman Musil
Prof. Doc. MgA. Jan Němeček
PhDr. Zuzana Strnadová

Členové poradního sboru pro sbírkotvornou činnost UPM

Doc. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.
Mgr. Oldřich Palata
Prof. ak. arch. Jiří Pelcl, dr. h. c.
PhDr. Pavel Scheufler
MgA. Simona Rybáková, PhD.
Prof. PhDr. Vladimír Birgus
Irena Murray Žantovská, PhD.
PhDr. Petr Přibyl, PhD.

Knihovna UPM

Provoz po ukončení nouzového stavu

Provoz Knihovny UPM byl po dvouletém období ovlivněném opatřeními na ochranu proti šíření viru covid-19 uveden do normálního režimu. Provozní doba knihovny pro veřejnost byla stanovena na dny úterý až pátek vždy od 11 do 18 hodin.
Knihovna samozřejmě udržela v nabídce služby, které byly aktivovány v době nouzového stavu, především zpřístupnění části fondu vzdáleným přístupem (ve spolupráci s Národní knihovnou ČR prostřednictvím systému Kramerius a Registru děl nedostupných na trhu) a formou individuálního studia na základě individualizovaných požadavků uživatelů.
Podobně jako v roce 2021 se preventivní opatření projevila v propadu statistických dat návštěvnosti i využívání knihovního fondu. Navíc rozsáhlejší využívání Registru děl nedostupných na trhu (DNNT), ke kterému Knihovna UPM smluvně přistoupila 21. ledna 2021, se projevilo i v nižším počtu vyhledávaných dotazů.

Statistika užívání fondu

	k 31. 12. 2022	k 31. 12. 2021	k 31. 12. 2020	k 31. 12. 2019
Počet návštěvníků studovny	2 748	1 237	1 540	6 411
Realizované výpůjčky*	5 457	3 265	3 931	7 547
Registrovaní uživatelé / z toho zaměstnanci	368 / 55	291 / 57	228 / 40	715 / 64
Užití katalogu Portaro	72 576	13 071	39 598	71 889

* užívání fondu, který je volně dostupný ve studovně, se neeviduje

Ze srovnání vyplývá, že počet přístupů a využití katalogu Portaro dosáhlo úrovně před roky s omezeními proti šíření viru covid-19. Nižší návštěvnost studovny a nižší počet realizovaných výpůjček může indikovat dlouhodobý trend ve virtualizaci studia a bádání. K průkaznějším závěrům bude třeba tyto údaje sledovat i v dalších letech.
Vzhledem k dlouhodobě neuspokojivému stavu výkonnosti a rychlosti odezvy serverů UPM, na kterých je knihovnická databáze Verbis i virtuální katalog Portaro provozován, došlo na základě dohody s vedením muzea v červenci 2022 k migraci celé databáze na servery firmy KP-SYS, která knihovnický systém vyvíjí a spravuje. Dosud se objevující problémy byly tímto krokem zcela eliminovány. Hosting databáze je plánován do doby, dokud nebudou do vlastnictví UPM pořízeny nové servery, splňující požadované výkonnostní a paměťové parametry.

Akvizice fondu

Nákup fondu byl v roce 2023 realizován v hodnotě 274 873 Kč, což je o 26 815 Kč více než v roce 2021, a byl financován z běžného rozpočtu muzea a z finančních prostředků

grantů na Vědu a výzkum. Navýšení částky na akvizici fondu bylo možné díky mimořádnému příspěvku Ministerstva kultury ČR na provoz celé příspěvkové organizace, který byl vynucen nadměrným zvýšením cen energií a služeb v druhé polovině roku 2022.

V dubnu byly zakoupeny dva svazky proslulého německého uměleckého časopisu JUGEND, ročník 1905, který byl od roku 1896 vydáván Georgem Hirthem v Mnichově. Týdeník byl původně určen k prezentaci německého umění a řemesel, ale proslavil se především tím, že předznamenal nástup secese v Německu. Svazky byly pořízeny z finančních prostředků vybraných mezi pracovníky Knihovny UPM.

Sestupný trend příjmů knihovny za členské poplatky, kopie a další služby se v roce 2022 zastavil. Příjmy za rok 2022 činily 13 402 Kč, čímž dosáhly 50% úrovně ve srovnání s příjmy vybranými v roce 2019, oproti příjmům v roce 2021, kdy bylo vybráno pouze 9 520 Kč, a v roce 2020, kdy knihovna získala 11 855 Kč.

V roce 2022 přispělo do knihovního fondu Knihovny UPM 110 dárců, jednalo se o jednotlivce i dárce institucionální.

Vedle již pravidelných dárců – kolegů z Uměleckoprůmyslového musea v Praze, z nichž je třeba jmenovat Michaelu Kindlovou, PhDr. Helenu Koenigsmarkovou, Petra Štemberu a Gabriela Urbánka, jako v předchozím roce přispěl k obohacení fondu Jan Mlčoch, který zprostředkoval dar fotografických publikací Jiřího Hankeho. Díky daru Jarmily Šlégrové byl fond knihovny rozšířen o zahraniční krajkářské časopisy a bulletiny. Dále je nutno zmínit početnější dar anonymního dárce z Olomouce. Knižní dary Lenky Kozlové se staly již pravidelnými přírůstky, jedná se převážně o francouzské tituly mapující oblast módy a módního návrhářství.
Fond knihovny byl též doplněn o různorodou kolekci výstavních katalogů dary pracovnic Knihovny UPM Moniky Beránkové, Marie Filipcové a jejího manžela Marka Filipce a Dany Merthové.
Počtem nejrozsáhlejší dary věnované institucionálními dárci pocházely z Národního technického muzea a Galerie výtvarného umění v Ostravě.
Meziknihovní výměnou s celkem 50 zahraničními i domácími institucemi byly získány publikace v hodnotě cca 84 500 Kč.

Do fondu bylo za rok 2022 získáno	1 080 knihovních jednotek

Způsoby nabytí knihovních jednotek	
Koupí	384
Výměnou	286
Darem	364
Za zápůjčky a reprodukční práva	46

Stav fondu Knihovny UPM k 31. prosinci 2022 činí 196 196 knihovních jednotek.

Zpracování a ochrana fondu

Do knihovního systému Verbis jsou zpracovávány jak nově získané tituly, tak starší část fondu.

V roce 2022 bylo vytvořeno záznamů	
monografie	5 464
periodika	230
aukční katalogy	33
články	2 005

Z finančních prostředků programu VISK 5 ve výši 137 500 Kč knihovna financovala pokračující retrokatalogizaci fondu výstavních a aukčních katalogů.
Do Souborného katalogu ČR bylo zasláno celkem 7 763 záznamů, z toho 3 953 záznamů vytvořených z prostředků VISK 5. Z těchto záznamů jich bylo do katalogu 7 252 přijato, z nichž bylo 3 824 položek vzniklých z programu VISK 5. Oproti roku 2021 bylo celkem do Souborného katalogu zasláno o 2 073 záznamů více; jednalo se o záznamy vytvořené v předchozích letech, které nebyly do Souborného katalogu v letech vytvoření odeslány.
Na základě posouzení kvality záznamů poskytovaných Knihovnou UPM do Souborného katalogu byly záznamy z retrokatalogizace ohodnoceny Souborným katalogem váhou osm (oproti původní 14). Váha tak zůstává identická s novými záznamy, přesto je stále zachována možnost rozlišení záznamů retrokatalogizace od nových dat.
Další finanční prostředky z programu VISK v roce 2022 Knihovna UPM neobdržela. Projekty na dlouhodobou ochranu knihovního fondu fyzických dokumentů a digitalizaci periodických publikací byly tedy pozastaveny.

Pro prezentaci Knihovny UPM širší veřejnosti byl pořízen grafický list PF 2023, který navíc slouží jako forma poděkování významným dárcům za knižní dary věnované do knižního fondu. Originální dílo vytvořil a realizoval Oldřich Jelen.

Evidence fondu

Na základě zákonné povinnosti byla v roce 2022 prováděna pravidelná revize fondu. Byly upraveny záznamy dotčených titulů tak, aby katalogizační záznamy i informace o přesné lokaci konkrétního svazku byly snadno dostupné.

Revidovány byly především svazky signatury B, což vyžadovalo zvýšené pracovní úsilí pracovnic provádějících revizi, protože svazky jsou ve valné většině těžké a manipulace s nimi je obtížná.
Bylo zahájeno jednání s Národní knihovnou ČR o převodu mikrofilmů periodik, které byly pořízeny v minulosti na náklady UPM a jsou dlouhodobě deponovány v depozitářích Národní knihovny.

Další aktivity knihovny a knihovníků

V průběhu měsíců března a dubna se knihovna zapojila do sběru starých a nepotřebných mobilů, nabíječek a tabletů, který organizovala společnost Remobil. Za každý vybraný přístroj, který byl následně recyklován, bylo

věnováno 10 Kč na pomoc Ukrajině. Knihovna UPM a jí oslovení čtenáři a návštěvníci vybrala 190 Kč.
K podpoře udržitelného rozvoje společnosti pracovníci Knihovny UPM v květnu přihlásili již pravidelnou účastí v akci Do práce na kole. Jejím cílem je motivovat občany měst, aby jako dopravní prostředek používali jízdní kolo nebo jinou bezmotorovou formu dopravy.
V týdnu od 11. do 13. května se Knihovna UPM zapojila do sbírkově preventivní akce Český den boje proti rakovině a ve prospěch Ligy proti rakovině vybrala 505 Kč. Na tuto aktivitu knihovna navázala i v listopadu organizací Sbírky pro válečné veterány, při níž bylo vybráno 841 Kč.
I když se UPM jako celek Festivalu muzejních nocí neúčastnilo, knihovna dva úterní večery 24. a 31. května umožnila zájemcům návštěvu mimo svou obvyklou otevírací dobu a propojením s mezinárodním Dnem muzeí a galerií, který v roce 2022 připadl na 18. květen, se k Festivalu připojila.
V rámci Designbloku, mezinárodní přehlídky designu představující aktuální novinky světového i domácího designu, jehož důležitou a pravidelnou součástí jsou prezentace nejnovějších trendů v historické budově UPM, byl začátkem října 2021 na zahradě UPM instalováno lehké opevnění. Z iniciativy Knihovny UPM došlo k dohodě s autory a vlastníky objektu a od prosince 2021 do února 2022 byl využíván jako knihobudka.

Během Designbloku 2022 bylo na zahradě muzea instalováno unikátní 3D tištěné opevnění„Between Conflicts", které po skončení přehlídky fungovalo jako knihobudka

Dne 8. listopadu proběhl v Knihovně UPM večer dalšího ročníku festivalu Den poezie věnovaný dílu básníka Jana Skácela s podtitulem Dobré věci. Skácelovy verše přednesla Běla Janoštíková, která publiku představila též vlastní básně.
Počátkem roku 2022 oslovili knihovnu zástupci Spolku holandských bibliofilů (Nederlands Genootschap van Bibliophilen). Vzhledem ke specifickému charakteru bibliofilií, které nejsou deponovány od fondu odděleně, bylo třeba se na návštěvu důkladně připravit. Ke každému vybranému svazku byl vyhotoven krátký průvodní list, na kterém byly anglicky

uvedeny základní informace o vydání, autorech textu a ilustrací a další pro sběratele zajímavé údaje. Vlastní prezentace 15 svazků proběhla 3. září a setkala se s kladnou odezvou všech 40 členů Spolku, kteří Knihovnu UPM navštívili.
Jako součást pracovního výjezdního zasedání navštívili 28. listopadu knihovnu pracovníci Horácké galerie v Novém Městě na Moravě v čele s ředitelkou Mgr. Věrou Staňkovou. Součástí návštěvy byla i prohlídka pracoven muzea v podkroví historické budovy.
Zástupci Knihovny UPM Šárka Bláhová a Jaroslav Kostecký se ve dnech 20. až 22. září zúčastnili 46. semináře Knihovnické komise AMG v Liberci. Šárka Bláhová byla navržena na funkci místopředsedkyně výboru.
Ředitel knihovny Jaroslav Kostecký byl kooptován do výkonného výboru pražské sekce profesní knihovnické organizace Sdružení knihovníků a informačních pracovníků (SKIP).
Dlouhodobé změny v chování uživatelů vyhledávacích platforem iniciovaly v předchozím roce transformaci oborové brány ART do podoby Souborného katalogu uměleckohistorických knihoven. Projekt v budoucnu umožní sdružené vyhledávání v katalozích knihoven zapojených institucí. Novým důležitým partnerem, s jehož zástupci byla zahájena jednání o společné spolupráci, se stala Knihovna Ústavu dějin umění Akademie věd ČR.

Ing. Jaroslav Kostecký,
ředitel knihovny UPM

Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek

I. Sbírka skla, keramiky a porcelánu

Pracovníci oddělení se podstatně a účinně podíleli na závěrečné fázi přípravy stálé expozice, významně přispěli k zajištění programu Generálního shromáždění ICOM Praha 2022, k realizaci výstavního programu UPM i k vydání řady odborných publikací v rámci úkolů dlouhodobého rozvoje muzea jako výzkumné organizace.

Akvizice a péče o sbírky

Nejhodnotnější akvizicí roku 2022 byla bezesporu autorská plastika Dany Vachtové *Ikarův pád* z roku 2002. Jedno z posledních děl této významné autorky doplnilo soubor sklářských děl, která od ní muzeum vlastní z předcházejících období.
V součinnosti se správkyněmi depozitáře skla a keramiky pokračovalo ukládání sbírkových předmětů a zpracování jejich pomocné evidence, stejně tak práce na odborném třídění a nové uložení části sbírek moderního skla a keramiky a historického porcelánu. Pravidelně byly zpracovávány podklady pro zápis do II. stupně evidence sbírkových předmětů sklo – keramika a doplňována písemná i fotografická dokumentace (odborné karty, evidence v Museionu).

Prezentace sbírky

Ikarův pád autorky Dany Vachtové

Nejnáročnějším z výstavních projektů kurátorsky připravených pracovníky oddělení se stala v polovině roku zpřístupněná výstava *Sběratel: Lannova sbírka skla* (kurátoři Jana Černovská, Jan Mergl). Vznikla jako jeden z hlavních projektů doprovázejících zasedání Generální konference ICOM Praha 2022 se záměrem poukázat v duchu motta konference „Muzea mají sílu měnit svět kolem nás!“ na význam historických sbírek a osobností jejich tvůrců jako inspirativních vzorů pro dnešní vzdělanost a vnímání kulturního světa. Výstava byla s nadšením přijata především účastníky zasedání sklářské sekce ICOM Glass a stala se podnětem k řadě odborných diskusí. Výstavu doprovázela stejnojmenná publikace – průvodce v českém a anglickém jazyce.
K návštěvnicky přitažlivým a také nejnavštěvovanějším výstavám roku 2022 se jednoznačně přiřadila výstava *Martin Janecký. Hvězdáři a jiné studiové práce*, 18. 5. – 11. 9. 2022, která v početném přehledu představila nejnovější tvorbu prací světoznámého českého skláře v oboru inside sculpting. Výstavu připravila kurátorka Sylva Petrová, byla otevřena k Mezinárodnímu dni muzeí formou Grand opening s hudebním vystoupením umělců Františka Skály, Zdeňka Lhotského a Aleše Najbrta.
V rámci dokončení stálé expozice pracovníci sbírky doplňovali výběr exponátů a započali s jejich instalací. Pozornost kurátorů se soustředila především na zdůraznění významu jednotlivých předmětů v tematických souvislostech expozice. Z tohoto zřetele byly v koordinaci s hlavním kurátorem expozice dopracovány doprovodné texty k tématům a v úzké vazbě s edičním oddělením proběhly náročné závěrečné korektury jazykových verzí popisek a textů.
Pracovníci I. sbírky se v roce 2022 odborně podíleli i na výstavách jiných institucí. K expozicím, v nichž sbírkový fond skla a keramiky sehrál důležitou roli, patřily výstavy *Dílo a proměna umělecké scé*ny v Západočeské galerii v Plzni, 4. 3. – 29. 5. 2022 (zapůjčen soubor hyalitového skla a lithyalinů), *Zapomenutá krása zapomenuté porcelánky*, Národní technické muzeum v Praze, 15. 6. 2022 – 26. 2. 2023 (porcelán PULS), *Na kopané. Fotbal ve vizuálním umění od začátku 20. století do současnosti*,

Galerie výtvarného umění v Chebu, 29. 9. – 30. 12. 2022 (skleněné plastiky J. Brychty) či *Výtvarní umělci na keramické škole (1945–1995)*, Galerie umění Karlovy Vary, 4. 11. 2022 – 1. 1. 2023 (autorské práce).

Plastika Martina Janeckého

Pohár s loveckým výjevem a arabeskami, Čechy 1720. Sklo draselné, řezané

Vědeckovýzkumná činnost

Vědeckovýzkumné projekty kurátorů sbírky vyústily jednak v několik publikačních výstupů, jednak v přípravu a realizaci výstav. Do muzejní nabídky odborných publikací tak vedle monografie *František Pečený – designér lisovaného skla*, vydané v závěru roku 2021, přibyla anglická verze objevné, stejnojmennou výstavu doprovázející publikace Sylvy Petrové *VIA LUCIS – Stanislav Libenský and Jaroslava Brychtová for sacred spaces in Bohemia and Moravia.* Ve spolupráci s nakladatelstvím KAVKA vznikla publikace věnovaná životnímu dílu sklářky Jiřiny Žertové (hlavní autorkou Sylva Petrová).
V závěru roku byly do tisku připraveny další dvě publikace. Znalost fondu skla zásadně obohatí a jeho světový význam zvýší publikace *Renesanční sklo ze sbírky Vojtěcha Lanny* (autoři Jana Černovská, Jan Schöttner, Filip Wittlich), druhý výstup projektu zaměřený na zpracování světoznámé Lannovy sbírky, která tvoří základ fondu historického skla UPM. Druhou významnou publikací je monografie *Minka Podhajská* (připravená pod vedením editorky Evy Neumannové), která sleduje mnohostranné dílo této přední osobnosti české uměleckořemeslné tvorby a umění první poloviny 20. století, zastoupené zejména ve fondu keramiky a hraček UPM. Významný objev učinila Hedvika Sedláčková nálezem

fragmentu antického diatretu původem z Lannovy sbírky, který publikovala v prestižním periodiku Journal of Glass Studies (Corning, New York).
V souvislosti s přípravou výstavy a publikace *J. & L. Lobmeyr – 200 let* pro rok 2023 pokračovaly nebo byly nově navázány odborné a pracovní kontakty s tuzemskými i zahraničními institucemi (mj. Germanisches Nationalmuseum, Norimberk; Technisches Museum, Vídeň; Glasmuseum Passau, Pasov), které přinesly nejen možnost badatelských návštěv a studia sbírek a archivních zdrojů, ale i vstřícný příslib organizační podpory a výpůjček.
Mezinárodním projektem pro léta 2023–2025 je rovněž výstava *Luxus, Wellness, High Society – jeden den v lázeňském městě*, na jejíž koncepci a odborné přípravě UPM spolupracuje s muzeem Porzellanikon. Staatliches Museum für Porzellan v Hohenbergu a. d. Eger a Západočeským muzeem v Plzni. Smyslem výstavy, jejíž exponáty budou vybrány především ze sbírek UPM, je poprvé v uceleném přehledu představit německému a evropskému publiku český porcelán 19. století; repríza výstavy v UPM, plánovaná na rok 2024, bude rozšířena a v pozměněné koncepci zahrne i český porcelán 20. století.
V roce 2023 se také uskuteční výstava *Bohemian Glass: Great Masters*, autorsky a kurátorsky připravovaná ze sbírek UPM a soukromých sbírek pro Stanze del Vetro St. Maggiore Benátky, Gallery C. Tognon v Benátkách, doprovázená reprezentativní publikací.
K vědeckovýzkumným úkolům navrženým a rozpracovaným v průběhu roku 2022 patří především projekt *Transfer znalostí jako základ multikulturalismu a jeho role při proměnách českého uměleckého průmyslu v letech 1850–1930* schválený GAČR pro období 2023–2025. Bude zaměřen na zkoumání uměleckořemeslných projevů v oboru skla, porcelánu a keramiky inspirovaných a ovlivněných uměním Blízkého a Dálného východu.

Publikační činnost

Jana Černovská – Jan Mergl, *Sběratel. Lannova sbírka skla. Průvodce výstavou*, Uměleckoprůmyslové museum v Praze 2022
Jana Černovská – Jan Mergl, *Collector. Lanna´s Glass Collection*, *Exhibition Guide,* Museum of Decorative Arts in Prague 2022
Jana Černovská (ed.), *Renesanční sklo ze sbírky Vojtěcha Lanny*, Uměleckoprůmyslové museum v Praze 2022
Jan Mergl, Malí/velcí: aktualizace a inovace ve vztahu rytců skla a předloh jejich tvorby, in: P. Machalíková, T. Petrasová (eds.), *Dílo a proměna myšlení v české kultuře 19. století, sborník příspěvků 42. plzeňského mezioborového sympozia*, ÚDU ČSAV, Praha 2023, s. 168–176.
Eva Neumannová (ed.), *Minka Podhajská,* Praha 2022
Sylva Petrová et al., *Jiřina Žertová – nejen sklo*, K-A-V-K-A book a UPM, Praha 2022
Sylva Petrová, *VIA LUCIS – Stanislav Libenský and Jaroslava Brychtová for sacred spaces in Bohemia and Moravia,* Praha 2022.
Sylva Petrová, *Skleněný kaleidoskop – Glass Kaleidoscope*. Výstava Františka Skály a Martina Janeckého. Galerie Kuzebauch Praha 2022
Sylva Petrová, *Lucie K. Švitorková – Světelná stínohra*. Výstava autorky. Galerie Kuzebauch Praha 2022
Sylva Petrová, *Martin Janecký. His New Studio Work*, Neues Glas/ New Glass – Art & Architecture, No 3, 2022. s. 8–13
Hedvika Sedláčková et al., A lost fragment of a cage cup discovered by a lucky coincidence in Prague, Journal of Glass Studies 64, 2022, s. 75–84

Další odborná a pedagogická činnost, práce s veřejností

V rámci programu Generálního kongresu ICOM Praha 2022 bylo sbírkou skla dlouhodobě připravováno a následně organizačně zajištěno zasedání sekce ICOM Glass. Ohlas zahraničních účastníků sklidila především prohlídka depozitářů historického a moderního skla. V programu přednášek ICOM Glass byly předneseny příspěvky Jana Mergla a Sylvy Petrové na témata „*The power (and praise) of collecting: Vojtěch Lanna's glass collection at the Museum of Decorative Arts in Prague*" a „*In Pursuit of Change – Where are you going Czech Glass?".*
Kurátoři se aktivně podíleli i na dalších konferencích, např. Jan Mergl vystoupil na 42. plzeňském mezioborovém sympoziu Dílo a proměna myšlení v české kultuře 19. století (2.– 4. 3. 2022, ÚDU ČAV a Západočeské muzeum v Plzni) s příspěvkem *Malí/velcí: aktualizace a inovace ve vztahu rytců skla a předloh jejich tvorby*, dále na výročním zasedání evropské společnosti Light and Glass, Lisabon (22.–26. 6. 2022) s referátem *Lobmeyr – 200* nebo na konferenci Design československého skla a bižuterie 1948–1989, Muzeum skla a bižutérie, Jablonec nad Nisou, 17. 11. 2022, s příspěvkem *František Pečený – designér lisovaného skla*.

Autorský porcelánový triptych Brouk, 2019

Průběžně byly zodpovídány badatelské dotazy, všichni pracovníci se zapojovali do lektorské spolupráce na projektech a publikacích českých i zahraničních autorů a na posudcích magisterských a doktorandských prací.
Jan Mergl byl členem sbírkotvorných a nákupních komisí Národního technického muzea v Praze, Západočeského muzea v Plzni, Chebského muzea v Chebu, Muzea severního Plzeňska v Mariánské Týnici, a členem jury *Internationale Glaskunstpreis der Stadt Rheinbach* (zasedání 19. 6. – 20.6. 2022). Eva Neumannová zasedala v komisi MK ČR „Podpora projektů zaměřených na podporu standardizovaných služeb muzeí a galerií", v komisi MK ČR, ISO/D „Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí". Jan Schöttner externě přednášel na Katolické teologické fakultě UK Praha, kde vedl výuku předmětu Evropské umělecké řemeslo. Sylva Petrová byla členkou mezinárodní jury *Young Glass Prize 35 – Vetro Milano* (březen 2022).

PhDr. Jan Mergl, Ph.D.,
vedoucí kurátor sbírky

II. Sbírka užité grafiky

Činnost sbírky se soustředila jednak na dokončení dvou velkých grantových projektů NAKI a GAČR, věnovaných výzkumu českého plakátu 1880–1938 a dějinám Svazu československého díla, jednak na závěrečnou fázi realizace stálé expozice UPM.

Akvizice a péče o sbírky

Početné soubory rozšířily v roce 2022 fond kresebných návrhů a knižní grafiky, většinou se jednalo o dary z pozůstalosti umělců. K nejvýznamnějším patřil velkorysý dar ilustrátorské tvorby Miloslava Troupa, čítající 1099 položek v 31 cyklech, k němuž se autorovi dědicové rozhodli na základě četných přátelských vazeb, které Miloslava Troupa poutaly k Uměleckoprůmyslovému museu, zejména k řediteli muzea Karlu Herainovi a řediteli knihovny Evženu Lukešovi. Darem získalo muzeum také rozsáhlý konvolut grafických prací sochaře a všestranného výtvarníka Radoslava Kratiny, návrhy šperků Vlasty Tůmové nebo soubor plakátů Ivana Pelce věnovaný autorem.

Z díla ilustrátora Miloslava Troupa

V oblasti péče o sbírkový fond intenzivně pokračovala kompletní revize, ukládání a digitalizace sbírky plakátu pod vedením kurátorky Lucie Vlčkové, správkyně depozitáře Magdaleny Nerudové a vedoucí restaurátorky papíru Martiny Chadimové. V roce 2022 se podařilo vyčistit, zdokumentovat, zaobálkovat a nově uložit v centrálním depozitáři ve Stodůlkách 1200 plakátů. Průběžně s tím probíhalo kompletování digitální dokumentace plakátů v systému Museion, která v roce 2022 přesáhla již 10 tisíc obrazových záznamů (péčí Terezy Janouškové). Ve sbírce grafiky a knih byly zpracovávány nové akvizice (fond Kratina), provedena inventura knižní řady A, kontrolovány lokace a doplňovány záznamy

v souvislosti s přípravou výstav a expozic (hlavně díky správkyni depozitáře Lucii Kölbersberger).
Na péči o sbírkové fondy plakátu a grafiky se podíleli nejen stálí pracovníci správy sbírek a restaurátoři, ale též personální síly zajištěné grantem NAKI a také stážisté z řad studentů a dalších volontérů. Ve sbírce např. pracovali čtyři stážisté z Velké Británie a ze Španělska (v rámci programu Erasmus), studenti středních škol a na roční pracovní poměr také muzejní pracovnice z Kyjeva (Svetlana Shakula). Práci stážistů a volontérů v muzeu koordinovala Tereza Janoušková.

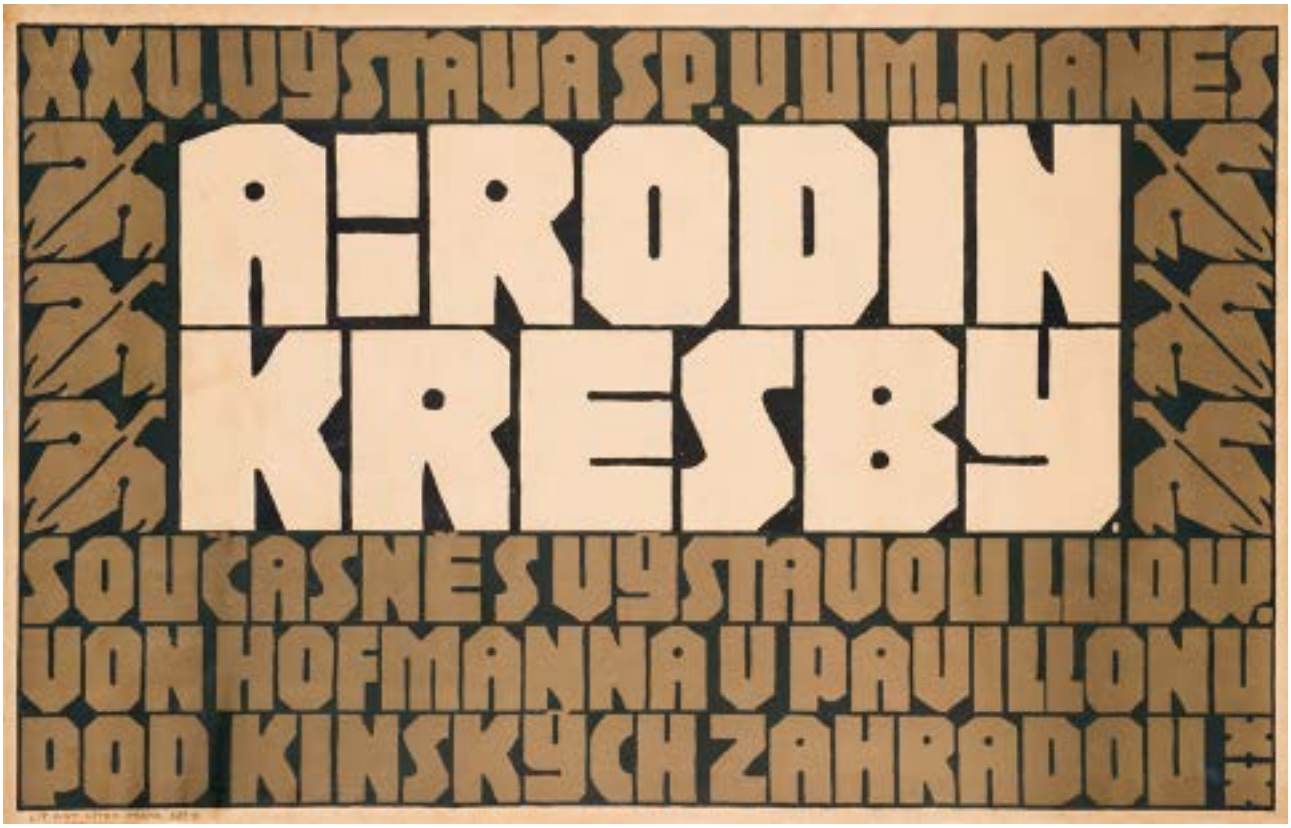

Jaroslav Benda
A. Rodin kresby. XXV. výstava Spolku výtvarných umělců Mánes, 1908

Prezentace sbírky

Stěžejní akcí muzea se v závěru roku stala reprezentativní a rozsáhlá výstava *Řeč plakátu 1890–1938*, která na třech stech exponátech z evropsky významné sbírky UPM ukázala plakát jako svébytné vizuální komunikační médium. Ve třech tematických blocích Umění, Reklama, Ideologie nechyběla díla světových tvůrců, jako byl Henri de Toulouse-Lautrec, Jules Chéret nebo Howard Chandler Christy, i domácích výtvarníků Vojtěcha Preissiga, Františka Zelenky či Viléma Rottera. Výstava završila dlouholetý výzkum sbírky v rámci grantového projektu NAKI vedeného Lucií Vlčkovou a její příprava a realizace si vyžádala úzkou součinnost s restaurátorským oddělením. Oprávněně se setkala s velkým zájmem médií a odborné i laické veřejnosti.
Značné úsilí sbírky se soustředilo na výběr a instalaci grafického materiálu ve stálé expozici (v zásuvkách, rámech i lightboxech) a na odbornou i organizační koordinaci finální fáze, včetně přípravy většiny textů. Sbírka se na těchto pracích významně podílela, neboť její kurátoři byli garanty několika tematických kapitol a Radim Vondráček i vedoucím celého odborného týmu.

Poměrně často byla sbírka žádána o výstavní zápůjčky jiným institucím. Podílela se sbírkovými předměty například na výstavách v Národní galerii v Praze (*V kroužcích dýmu: Portrét umělce jako kuřáka v českém moderním umění*), v galerii GASK v Kutné Hoře (*Hvězdné nebe*), v Galerii hlavního města Prahy (*Ivan Meštrovič*), v galerii DOX v Praze (*Vladimír Doležal*), v Technickém muzeu v Brně (*Zlaté řemeslo*), v Západočeské galerii v Plzni (*Umění předlouhého století a paměť lidské chůze*), ve Východočeské galerii v Pardubicích (*Kořeny a toulky malíře a ilustrátora Jaroslava Panušky*), v Městské galerii v Litomyšli (*Ludvika Smrčková*) nebo v Galerii G 18 ve Zlíně (*Modrý a silný: Příběh značky ALPA a Lea Heilbrunna*).

Eric Hermés, Winter in Switzerland, 1930

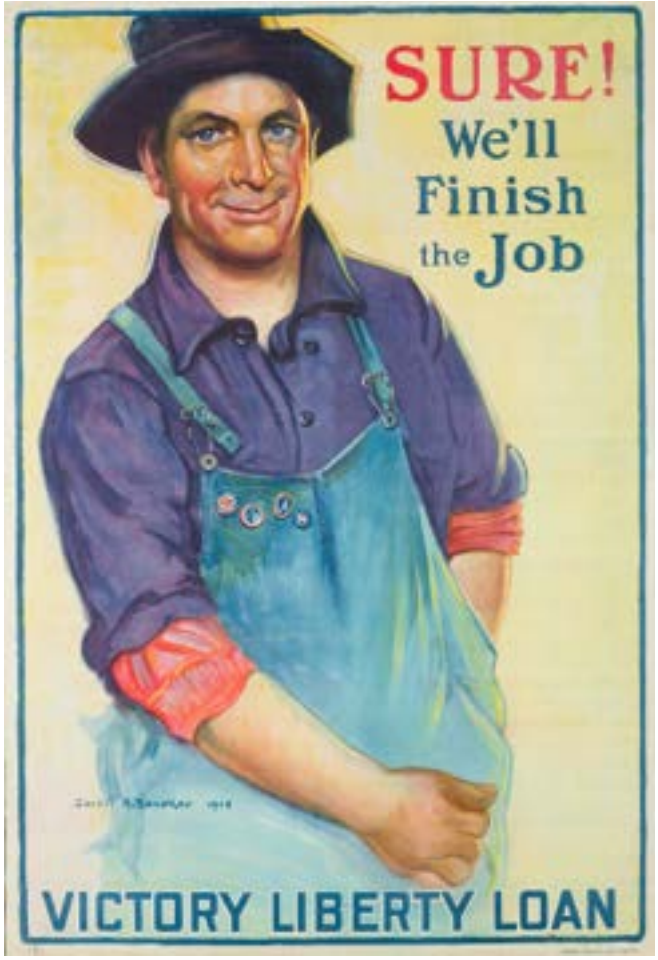

Plakát autora Gerrita A. Benekera z roku 1918

Vědeckovýzkumná činnost

Hlavním grantovým úkolem sbírky dokončeným v roce 2022 byl projekt NAKI, věnovaný výzkumu českého a evropského plakátu v období 1880–1938. K již zmíněné výstavě *Řeč plakátu* byla vydána obsáhlá doprovodná publikace, na níž se podílel širší autorský tým (vedle hlavní autorky a editorky Lucie Vlčkové též Petr Štembera, Petr Šámal, Filip Wittlich a Magdalena Nerudová). Rovněž další výzkumné aktivity Lucie Vlčkové se soustředily na oblast reklamy – zpracovávanými tématy byla např. vizualita reklamních cedulí, reflexe francouzského meziválečného plakátu a další.
Iva Knobloch se zaměřila především na dokončení grantu GA ČR *Svaz československého díla 1914, 1920–1948*, který se zabýval dějinami této instituce jako významného centra reformního hnutí za moderní bydlení a design. Závěry výzkumu byly zhodnoceny rozsáhlou monografií, připravenou do tisku. V dalších svých publikovaných pracích

autorka pojednala dílo Jožky Barucha či problematiku odpočivného nábytku v muzeích a galeriích v rámci dokončovaného grantu TA ČR (*Vývoj a realizace chytrého sedacího nábytku pro novou expozici designu UPM*).
Počátkům uměleckoprůmyslového hnutí v 19. století a jeho teoretickým východiskům se věnoval Radim Vondráček. Ve své doktorské disertaci, obhájené na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze v září 2022, analyzoval ranou diskusi o uměleckém průmyslu v rakouské monarchii (především v díle Rudolfa Eitelbergera) a její sepětí s teoretickými koncepty německého idealismu. Práce ukázala přínos této diskuse pro emancipaci dějin umění jako samostatné univerzitní vědy a pro zrod Vídeňské školy dějin umění.

Publikační činnost

Iva Knobloch, Jožka Baruch a reklama, in: *Jožka Baruch (1892–1966*), Vsetín a Praha 2022, s. 69-83.
Iva Knobloch (ed.), Posaďte se! Od městského mobiliáře k odpočivnému nábytku v expozicích, Praha, 2022, 159 s.
Lucie Vlčková (ed.), *Řeč plakátu 1880–1938*, Uměleckoprůmyslové museum v Praze 2022, 256 s.
Lucie Vlčková, (rec.) Eva Bendová – Petra Kolářová – Otto M. Urban, Dřevořez / Woodcut, Národní galerie v Praze, Bulletin Národní galerie v Praze 2022, s. 145-149
Radim Vondráček, *Rudolf von Eitelberger a počátky teoretické diskuse o uměleckém průmyslu v rakouské monarchii*, doktorská disertace, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze 2022, 174 s.

Další odborná a pedagogická činnost, práce s veřejností

Sbírka grafiky se podílela na činnostech směřujících k popularizaci kulturního dědictví, spolupracovala například s tvůrčím týmem chystaného projektu Vizuální identita (film, seriál, výstava) nebo na přípravě obsahové náplně pro Google Arts & Culture. Edukační programy pro mládež i širokou veřejnost provázely rovněž výstavy sbírky, např. *Řeč plakátu* (ve spolupráci s inovativní vzdělávací platformou HistoryLab). V rámci sbírky grafiky vznikl i projekt na rozvoj edukační činnosti muzea cílené na dospělé publikum, na který byl získán grant z programu Erasmus +, umožňující získat nové zkušenosti, znalosti a kompetence v oblasti edukace kurátorům, restaurátorům i depozitorům.
Kurátoři sbírky pedagogicky působili jako externisté na vysokých školách, vystupovali na konferencích a pracovali ve vědeckých radách a odborných komisích. Iva Knobloch přednášela Dějiny grafického designu na UMPRUM, byla certifikátorkou Registru uměleckých výstupů, členkou Akademie designu, členkou komise státních závěrečných zkoušek na UMPRUM a komise doktorského programu Fakulty architektury ČVUT. Zúčastnila se přednášky a diskuse u kulatého stolu na téma Česká ilustrovaná kniha v Bibliotheque Sagan, Centre tcheque Paříž (18. 6. 2022). Pro občanské sdružení Výhybka připravila přednášku *Jak žijeme, jak bydlíme aneb principy předválečného funkcionalismu* (Milevsko, 22. 10. 2022).
Lucie Vlčková vyučovala obor Vizuální kultura na Vysoké škole kreativní komunikace a vedla zde závěrečné práce z oboru grafická a mediální tvorba. Realizovala četné komentované prohlídky ve výstavě Řeč plakátu i v expozici českého kubismu v Domě U Černé Matky Boží (mj. v rámci Dne architektury). Byla členkou Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Moravské galerie, Poradního sboru pro akviziční a sbírkotvornou

činnost Památníku národního písemnictví, Akademie designu, členkou poroty pro grafický design Czech Grand Design a certifikátorkou Registru uměleckých výstupů v oblasti grafického designu.
Radim Vondráček připravil několik přednášek pro studenty FF UJEP a KTF UK, byl oponentem doktorských prací (na FF UK), účastnil se Generální konference ICOM v Praze a zasedání komise ICOM ICDAD v UPM. Působil v Garanční radě Národní galerie v Praze, v komisi Národní soutěže Gloria musaealis (jako předseda poroty), ve Vědecké radě ZČM v Plzni, v poradním sboru pro akviziční činnost ZČG v Plzni, v Akademii designu a v několika poradních komisích Ministerstva kultury.

PhDr. Radim Vondráček, Ph.D.,
vedoucí kurátor sbírky

III. Sbírka fotografie

V průběhu roku 2022 pokračovala výjimečná výstava pojednávající fotografické dílo Josefa Sudka v kontextu jeho přátelských vztahů s architektem Pražského hradu Otto Rothmayerem a dalšími umělci tohoto okruhu. Sbírka se též věnovala několika prestižním zahraničním projektům a dokončení soupisu daru fotografického díla Josefa Koudelky.

Akvizice a péče o sbírku

Nejdůležitější akvizicí roku bylo převzetí rozsáhlého konvolutu autorských fotografií Jiřího Hankeho, který zahrnuje darovaných 123 děl (75 volných fotografií z cyklu *Pohledy z mého bytu,* 1981–2003 a další z cyklu *Podnikatelé – Kladno,* 1992–1995). Dále 12 prací věnovala muzeu fotografka Dita Pepe, a to ze svého nejslavnějšího cyklu *Autoportréty* (1999–2002). Sbírka získala darem také 15 fotografických prací posledního asistenta Josefa Sudka Jana Strimpla, 39 fotografií v Paříži žijícího Jana Sekala (ze souboru *Izrael,* 2003–2022) a dva grafické listy Václava Sivka – jeho portréty Josefa Sudka, u kterého se za 2. světové války učil. Dohromady sbírka v roce 2022 získala 191 sbírkových předmětů.
V období od června roku 2021 až do března 2022 byla provedena Jitkou Štětkovou inventura celého původního sbírkového fondu bez prefixu GF (fotografie zařazené před rokem 1960 do centrální muzejní evidence). Další inventura byla zaměřena na řadu GF1 až GF 16997 (celkem 17750 položek). Závěrečný protokol byl předložen akviziční komisi UPM.

Prezentace sbírky

Ve dnech 16. 12. 2021 – 10. 4. 2022 probíhala v historické budově UPM výstava *Josef Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka*, která připomněla hluboké a oboustranně podnětné přátelství těchto dvou osobností. Těžištěm výstavy byly světoznámé i nově připomenuté Sudkovy fotografie Pražského hradu a především cykly vzniklé v architektově vile v Praze 6 – Břevnově. Výstavu obohatila řada autentických předmětů z břevnovské vily i prototypy jedinečného Rothmayerova zahradního nábytku.
Po odmlce způsobené světovou pandemií se mohla sbírka opět soustředit i na mezinárodní prezentaci české fotografické tvorby a představit své fondy v zahraničí. Státní umělecká sbírka v saském Chemnitz uspořádala velkou přehlídku české fotografie let 1948–1968, která vznikla v úzké odborné spolupráci s UPM. Výstava nazvaná *Zwischen*

Avantgarde und Repression. Tschechische Fotografie 1948–1968 (Kunstsammlung Chemnitz, 20. 11. 2022 – 26. 2. 2023) představila práce Josefa Sudka, Emily Medkové, Viléma Reichmanna, Jana Svobody a Josefa Koudelky.
Neméně významnou zahraniční akcí byla velká retrospektiva děl Josefa Koudelky v muzeu Photo Elysée ve švýcarském Lausanne, nazvaná Josef Koudelka: *IKONAR*, *Constellation d´archives* (4. 11. 2022 – 29. 1. 2023). Výstava zpřístupnila mnoho dosud nepublikovaných děl z autorova osobního archivu z let 1960–2012, za UPM byl jejím kurátorem Tomáš Pospěch.
V Galerii Josefa Sudka na Úvozu byla na jaře 2022 nejprve prezentována tvorba Petra Tauska a poté zde připravil Jan Mlčoch dvě výstavy na sudkovské téma – *Josef Sudek: Skleněné labyrinty* a *Josef Sudek a spol*. V Domě U Černé Matky Boží byla uspořádána výstava fotografií Václava Podestáta *Daleko i blízko* (ve spolupráci s Institutem tvůrčí fotografie v Opavě).
Bohatá byla řada zápůjček jiným institucím, např. Národní galerii v Praze (na výstavy *Buddha zblízka* a *V kroužcích dýmu*), Východočeskému muzeu v Pardubicích (*Přivedli svět domů, Binkovi a Josef Gočár*), Muzeu Kampa (*Josef Pleskot*). Dalším pořadatelům byla poskytnuta digitální data pro výstavní zvětšeniny, mj. na výstavu Andreje Bělocvětova (Egon Schiele Art Centrum, Český Krumlov), Wilhelma Horna (Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě) nebo Pavla Baňky (Fotograf Gallery, Praha).

Otto Rothmayer, jeho syn Jan a Josef Sudek na zahradě Rothmayerovy vily, 1955

Vědeckovýzkumná činnost

Hlavní publikačním výstupem výzkumné práce byla doprovodná publikace k výstavě *Josef Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka*, kterou zpracoval Jan Mlčoch, s bohatou obrazovou dokumentací vystavených děl. Velké úsilí bylo věnováno i odborné přípravě výstav v zahraničí (v Chemnitz a Lausanne). V případě výstavy v saském Chemnitz se sbírka významně podílela společně s německým kurátorem Philippem Freytagem na rešerších a výběru exponátů i na podkladech pro výstavní a katalogové texty, které byly knižně vydány v doprovodné publikaci.

Publikační činnost

Jan Mlčoch (ed.), *Josef Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka*, Uměleckoprůmyslové museum v Praze (kat. výst.), Praha 2022
Jan Mlčoch, Co kus, to originál, in: *Svázáno do Kozelky*, eds. Pavlína Morganová – Jana Písaříková – Vladimír Havlík, Větrné mlýny, Brno 2020 (tisk 2022)
Jan Mlčoch – Vladimír Birgus, *Petr Tausk, Portréty,* Karel Koucký – Ateliér Fotorenesance, Sedlec u Starého Plzence 2022
Philipp Freytag (ed.), *Zwischen Avantgarde und Repression. Tschechische Fotografie 1948–1968,* Chemnitz 2022
Tomáš Pospěch, Portrét a jiné harampádí, in: David Bláha et al., *Skrze tebe vidím sebe*, Humpolec 2022, s. 202 an.
Tomáš Pospěch, *Josef Koudelka – Deníky*, Praha 2022 (2. vydání)

Další odborná a pedagogická činnost, práce s veřejností

Edukační činnost sbírky se soustředila hlavně na akce k výstavám fotografie v historické budově UPM a v Galerii Josefa Sudka. Jan Mlčoch koncipoval cyklus přednášek k výstavě Sudek / Rothmayer, v němž kromě něj vystoupili Maria Szadkowská, Petr Krajči, Vojtěch Sedláček, Petr Helbich, Jan Strimpl a Tomáš Pospěch. Dále připravil řadu komentovaných prohlídek výstavy jak pro veřejnost, tak pro pedagogy, pracovníky Muzea hlavního města Prahy, Jedličkova ústavu, Národního technického muzea a další. Obdobně provázel návštěvníky výstavou Petra Balíčka v Galerii Josefa Sudka (zahájenou již v předchozím roce) i svými novými výstavami *Josef Sudek: Skleněné labyrinty* a *Josef Sudek a spol.*, kde se podílel též na přípravě doprovodného programu – *Procházek Prahou Josefa Sudka*, které organizovalo edukační oddělení UPM. Kromě toho se účastnil kulatého stolu *Performance v archivu* v Galerii hlavního městy Prahy (24. 2. 2022), programu *Procházka akční Prahou*, doprovázejícího vydání stejnojmenné knihy P. Morganové pro Gymnázium Or Chadaš - Lauderovy školy v Praze (8. 12. 2022) a vystoupil s přednáškou *Druhová pestrost české fotografie - Činnost Galerie Josefa Sudka 199 –2022* ve Škole kreativní fotografie, Praha (29. 11. 2022).
Rovněž Tomáš Pospěch připravil v roce 2022 řadu přednášek pro širší veřejnost, např. *Efekt skutečnosti: Dokumentární obrat v české fotografii* v Domě umění Brno (11. 10. 2022), *Archivní impuls: Práce s fotografickými archivy v autorských knihách* (FF MU, 29. 9. 2022) nebo *Editování autorských knih: Od představování pozapomenutých českých fotografů až k Deníkům Josefa Koudelky* pro Asociaci profesionálních fotografů ČR (online, 20. 5. 2022).
Pracovníci sbírky se kromě již zmíněných aktivit věnovali četným badatelským rešerším, např. k dílu Wilhelma Horna, k avantgardní sociální fotografii meziválečné doby, k tvorbě Jana Staňka, Eduarda Beauforta a Františka Drtikola, R. Schneidera-Rohana, Milana Langera a Karla Marii Chotka.

Jan Mlčoch působil v Umělecké radě Fakulty umění a designu Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Ústí n. Labem; spolupracoval s Českým rozhlasem Vltava, Českou televizí (dokument o H. Podolské ad.) i denním tiskem, zejména na téma Josef Sudek a Otto Rothmayer. Tomáš Pospěch přednášel na Filozoficko-přírodovědné fakultě Slezské univerzity v Opavě, byl zde mj. členem oborové rady a školitelem doktorského studijního programu pro obor Tvůrčí fotografie.

Jan Mlčoch,
vedoucí sbírky

IV. Sbírka textilu, módy a hraček

Klíčovým úkolem bylo nadále dokončení stálé expozice, vyžadující širokou týmovou součinnost. Kromě toho se sbírka soustředila na nové odborné úkoly, v prvé řadě na projekt *The Power of Lace, krajka – objekt – oděv*, realizovaný u příležitosti konání Generální konference ICOM v Praze. Značný čas si vyžádala i spolupráce s jinými institucemi, zvláště příprava zápůjček. Všechny kurátorky se intenzivně věnovaly poradenství, časově náročným konzultacím pro laickou i odbornou veřejnost a propagaci muzejních projektů v médiích a na sociálních sítích. Nejrozsáhlejší byla spolupráce s ČT při vzniku dokumentárního filmu o Haně Podolské. Dalším výrazným úkolem se stala příprava podkladů pro společný projekt NPÚ, UPM a UPOL v rámci výzvy NAKI III. Sbírka se též aktivně podílela na přípravách a průběhu Generální konference ICOM, především speciálním programem pro zasedání Oděvní sekce v UPM.

Akvizice a péče o sbírky

Sbírka získala řadu zajímavých předmětů především formou daru, v menší míře nákupem. Fond dokumentující první polovinu 20. století byl obohacen například o dámský jezdecký kostým ze salonu Podolská z 20. let, plesové šaty z černého tylu ze salonu Madlén Praha (vítězný model soutěže „O karlovarský model“ v roce 1946), plesové šaty z tmavě modrého tylu se saténovými aplikacemi z roku 1935, a dále o tři páry luxusní dámské obuvi v originálních krabicích (firma Emil Pollak, Praha ze třicátých let) a soubor skleněných jehlic do klobouků.
Textilní sbírka druhé poloviny 20. století se kromě solitérních předmětů obohatila několika obsáhlými konvoluty. Nejvýznamnějším z nich je soubor pánských oděvů světových značek např. Dolce Gabana nebo Armani z let 2000 až 2020. Sbírka byla dále doplněna méně početným souborem oděvů podle návrhů Zdeňka Křečka z módního domu v galerii Platýz ze 70. let a větším souborem přehlídkových večerních oděvů značky Zdena Šafka z 90. let 20. století. Současná módní tvorba byla zastoupena oděvy značky Mi fashion Label /Lenka Mulabegovič. Sbírka volného textilního umění se rozšířila o několik krajkových drátěných objektů Blanky Šperkové z roku 1988.
Sbírka hraček byla především doplněna o exponáty ze 70. let 20. století: nafukovací hračky Libuše Niklové a průmyslovou hračku s námětem dobývání vesmíru – robot Rolling Ollie vyrobenou firmou Dickie Spielzeug v NSR a určenou primárně pro export do anglicky mluvících zemí.

Prezentace sbírky

Všechny kurátorky průběžně pokračovaly v realizaci stálé expozice. Rozvíjely koncepce jednotlivých sálů, tak jak byly vytvořeny v předcházejících letech, upřesňovaly výběr

exponátů, zahrnujících historický textil od středověku po baroko, oděvy a doplňky 19.–20. století. Značné úsilí bylo nadále věnováno společně s restaurátorským a výstavním oddělením vhodné prezentaci oděvů a především prádla. V součinnosti s edičním oddělením byly vypracovány popisky a rozšiřující texty. Dále byl vybrán soubor předmětů k propagaci expozice.
Konstantina Hlaváčková se soustředila na přípravu a realizaci výstavního projektu nazvaného *The Power of Lace, krajka – umění – oděv, 1950–2020*. Výstava představila umění krajky od druhé poloviny 20. století do současnosti s cílem seznámit návštěvníka s významným obdobím českým dějin užitého i volného umění. Ve výstavě se vzájemně prolínaly tři roviny možného nazírání na fenomén krajky: oděv, volné umění a krajka jako vizuální inspirace v různých polohách tvorby současných umělců. Dalším výstavním projektem byla zmenšená repríza pražské výstavy *Šílený hedvábník, Zika a Lída Ascher, textil a móda* ve výstavním sále Českého centra v New Yorku.

Dřevěné hračky Terezy Talichové TITITI z výstavy ve foyer muzea

Marie Míčová uspořádala ve foyer UPM výstavu s názvem *Tititi – současné hračky a objekty* (8. 12. – 26. 2. 2023). Kurátorská spolupráce s oceňovanou designérkou Terezou Talichovou představila i širší možnosti pro edukační práci s nejmladšími návštěvníky muzea. Dále se podílela na přípravě zápůjčky ploškových loutek ze série animovaných filmů Břetislava Pojara s názvem Potkali se u Kolína na putovní výstavu *Světy české animace* (1. 1. 2022 – 28. 2. 2023).

Velké úsilí si vyžádala příprava zápůjček pro jiné instituce, v prvé řadě na výstavu *Hvězdné nebe* ve spolupráci s UMPRUM (GASK Kutná Hora, 10.7. – 9.10.2022, za UPM K. Hlaváčková). Zapůjčeny byly také dvě digitálně tištěné tapiserie Zdeňky Čechové (80. léta, ÚBOK) na putovní výstavu v USA a v Kanadě, Visual Arts Walker Art Center Minneapolis, a dvě tapiserie z cyklu Řemesla (František Kysela – Marie Teinitzerová) do Domu gobelínů v Jindřichově Hradci (K. Hlaváčková). Do Muzea Novojičínska na zámek Kunín byla půjčena pro výstavu Adolf Loos a Viktor Bauer kolekce ze svozu objektu Bauerova rampa a dále byla připravena zápůjčka korzetu na česko-bavorskou výstavu „Baroko" v Řezně a v NM v Praze (na obou výstavách se podílela Eva Uchalová).

Vědeckovýzkumná činnost

Konstantina Hlaváčková se věnovala rešerším k výstavě věnované krajce druhé poloviny 20. století a realizaci tohoto projektu. Pokračovala v rešeršní činnosti na téma textilní tisk v Čechách ve 20. století a jeho využití v oděvu. V součinnosti s Klárou Mrkusovou se zaměřila na studium fondu textilní sbírky UPM a textilní sbírky bývalého Textilního muzea ve Skalici.
Markéta Grill Janatová pokračovala v průzkumu uměleckořemeslných návrhů a realizací Křesťanské akademie v Praze a zaměřila se na identifikaci děl zmíněných ve spolkovém časopisu *Method* s dochovanými návrhy a fotografiemi z fondu UPM. Druhým jejím výzkumným tématem byla osobnost první restaurátorky textilu Marie Štěpánkové Moudré. Dále provedla rozsáhlé rešerše s cílem zastřešit týmovou práci textilního oddělení při vypracování žádosti v rámci výzvy NAKI III *Od aristokratického dvora po divadelní scénu. Historická garderoba ve fondech českých hradů a zámků v evropském kontextu.* S kolegyněmi Evou Uchalovou, Konstantinou Hlaváčkovou, Alenou Samohýlovou a Sylvií Novotnou připravila podklady pro grantovou žádost. Společný projekt NPÚ, UPM a UPOL byl úspěšně přijat k financování, zahájen bude v roce 2023.
Eva Uchalová pokračovala v rešerších k módnímu salonu Hany Podolské (pro rozšířené druhé vydání monografie), ve výzkumu modelového domu Rosenbaum, iniciovaného norským badatelem Widarem Halénem, a pracovala také na dokončení článku o pražském módním závodu Karla Stuchlíka a situaci v krejčovské zakázkové tvorbě v letech 1945–1948 pro *Pražský sborník historický.*
Marie Míčová finalizovala práce na monografii Minky Podhajské (1881–1963) zahrnující rešerše pramenů, rozhovory s rodinou, shrnutí podkladů, editace, restaurování a fotografování děl a dokončení textů. Dále se průběžně věnovala zpracování a vytvoření fotodokumentace nových akvizic v depozitáři hraček v Kamenici nad Lipou.
Klára Mrkusová se především zaměřila na zpracování textilních vzorníků převzatých z bývalého Muzea textilu v České Skalici: na digitalizaci, kontrolu stavu a fyzické přítomnosti vzorníků v Centrálním depozitáři, na jejich uložení a evidenci. Učinila několik významných objevů týkajících se především výtvarného stylu, typů vzorů a dokumentace materiálů.

Publikační činnost

Konstantina Hlaváčková (ed.), *The Power of Lace. Krajka – Objekt – Oděv 1950–2020*, Uměleckoprůmyslové museum v Praze 2022
Eva Uchalová, *Hana Podolská, legenda české módy*, 2. doplněné vydání, Uměleckoprůmyslové museum v Praze a Arbor vitae Řevnice 2022
Markéta Grill Janatová, Výtvarnice Marie Štěpánková Moudrá (1895–1979) a její druhá kariéra restaurátorky textilu, in: *Textil v muzeu*, roč. 18, 2022, s. 63-73
Marie Míčová – Eva Bendová – Eva Neumannová (ed.), *Vilemína Minka Podhajská*, Praha 2022 (v tisku)

Další odborná činnost a práce s veřejností

Konstantina Hlaváčková pokračovala v přednáškách na téma Dějiny odívání od starověku do současnosti na Katedře scénografie, kostým a maska na pražské DAMU. Během celého roku úzce spolupracovala s různými časopisy a poskytovala konzultace k textilním a oděvním tématům (např. Heroine, Vlasta atd.). Značný čas věnovala přípravě zasedání Oděvní sekce ICOM v UPM. Časově náročná byla příprava post konference ICOM Costume v Českém Krumlově (ve spolupráci s Michaelou Kindlovou). Především se však věnovala propagaci projektů UPM, zvláště výstavy *The Power of Lace*. Pořádala komentované prohlídky výstavy, krajkářské večery (živé rozhovory s Emilií Frydeckou a Milčou Eremiášovou), spolupracovala s médii (Esprit, Krajka, Vlasta, ČT, ČRo) a podílela se na přípravě prezentace výstavy krajky pro Muscon v Miláně (s Veronikou Mědílkovou).
Kromě toho vystoupila na konferenci k 130. výročí narození Emilie Paličkové pořáda pražskou Vyšší odbornou školou textilních řemesel na Staroměstské radnici v Praze (s

Šaty módní návrhářky Moniky Drápalové, které obohatily sbírky muzea. Zhotoveny jsou z modrotiskové látky a byly součástí výstavy Móda v modré

příspěvkem *Emilie Paličková a krajkářská tvorba v druhé polovině 20. století*). Přednášela také na téma Zika a Lída Ascher v Kulturním centru v Kolodějích, rodišti rodiny Ascherových. Účastnila se streamované diskuse o sbírkové koncepci textilní sbírky UPM (host Petja Matějovič) pro program GHMP Member Channel. Byla členkou doktorandské komise Fakulty umění a designu UJEP a oponentkou doktorské disertace. Dále spolupracovala formou konzultací se zahraničími institucemi a kurátory, mj. na výstavě *Althea McNish: Colour is Mine* (William Morris Gallery, London, kurátorka Rose Sinclair), další konzultace poskytla Marii Olivier, kurátorce Musée de la Toile de Jouy, Château de

l'Églantine, Jouy-en-Josas, Francie, nebo Ashley Gray z londýnské soukromé galerie věnující se textilnímu tisku 20. století.
Markéta Grill Janatová vystoupila na konferenci Textil v muzeu/Oděvy a oděvní doplňky pro slavnostní a výjimečné příležitosti (Technické muzeum v Brně, 7. – 8. 6. 2022) s příspěvkem Marie Štěpánková Moudrá, významné zakázky první domácí restaurátorky textilu. Dále se účastnila odborného workshopu Umění tapiserie – historický odkaz a perspektivy (SZ Jindřichův Hradec, pořadatel NPÚ ú. p. s. České Budějovice) s referátem *Historické tapiserie ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – způsoby jejich restaurování a konzervace od poloviny 20. století do současnosti*. Aktivně se podílela na generální konferenci ICOM Praha 2022, kde měla přednášku a prezentaci liturgického textilu během jednodenního programu Textilní sekce ICOM v CD 25. 8. 2022. Značný čas věnovala dotazům k historickému a liturgickému textilu a rešerším pro badatele.
Eva Uchalová se zásadním způsobem podílela na přípravě scénáře dokumentárního filmu *Hana Podolská – legenda české módy* pro Českou televizi i na jeho natáčení (režisér Karel Greif, tvůrčí skupina Michaely Šantavé, plánované vysílání v březnu 2023). Vystupovala v pořadu ČT 1 *Toulky Českem budoucnosti*, díl Oděvní průmysl (medailon Hana Podolská – módní ikona první republiky) a v seriálu ČT art *Životní styl 1. republiky*, díl 3. Móda (též spolupráce na scénáři, režisér Aleš Kisil). Účastnila se Generální konference ICOM Praha 2022 a v rámci programu Textilní sekce ICOM v CD 25. 8. 2022 prezentovala textilní sbírku přednáškou a ukázkou konvolutu oděvů z 30. let 20. století.
Věnovala se také četným konzultacím a rešerším pro domácí i zahraniční badatele, týkajícím se např. osobnosti Karla Abelese, zmíněného v pamětech Heleny Mautner (rešerše pro Vilmu Iggers, Buffalo, USA), nebo Karla Riedela, příbuzného Alice Zentner, dlouholeté spolupracovnice Oldřicha Rosenbauma (informace pro Channu Riedel ze Stockholmu). Jako členka poradních sborů se účastnila práce Vědecké rady Muzea hl. m. Prahy, nákupní komise Muzea hl. m. Prahy a nákupní komise Oddělení starších českých dějin Národního muzea.
Marie Míčová prezentovala pro cyklus České televize *Ikony českého designu* sbírku hraček v Praze a v Kamenici nad Lipou. Na semináři Sdružení pro hru a hračku a Asociace výtvarné výchovy přednášela na téma *Život a dílo Minky Podhajské* (červenec 2022). V rámci Generální konference ICOM Praha 2022 měla prezentaci sbírky hraček a přednášku pro účastníky sekce ICOM Costume v CD (25. 8. 2022) a pro Katarzynu Jagodzinskou, ředitelku Europa Nostra Heritage Hub pro střední a východní Evropu a programovou ředitelku Muzea zabawek (Muzea hraček) v Krakově. Spolupracovala s obory Hračka a herní design Střední uměleckoprůmyslové školy a Vyšší odborné školy v Praze na Žižkově, zde také prezentovala české odborné školství v rámci setkání s účastníky konference ICOM a prof. Saeedem Ahmedem Mangim, ředitelem Institutu umění a designu na University of Sindh v Jamshoru v Indii (1. 9. 2022). Účastnila se zahraniční online konference Women on Stage / Discovering the Artistic Female Contribution to the Art Nouveau, kterou pořádala Réseau Art Nouveau Network se sídlem v Bruselu 25. 10. 2022, s příspěvkem *Minka Podhajská (1881–1963), toy design between two ages*. V rámci konference European Cultural Heritage Summit Prague 2022 (Muzeum hudby, 25. – 27. 9. 2022) konzultovala spolupráci muzeí a zapojení UPM do organizace Europa Nostra. Pořádala komentované prohlídky expozice Terezy Talichové v UPM v rámci Designbloku 2022 a výstavy Tititi – hračky a objekty. Spolupodílela se na žádosti o grantovou podporu projektu zaměřeného na výzkum plastických hmot (spolu s Marianou Kubištovou a restaurátorským oddělením UPM). Zodpovídala dotazy badatelů i laické veřejnosti, české i zahraniční (Ukrajina, Belgie, Polsko). Dlouhodobě se věnovala agendě vývozních povolení pro předměty kulturní hodnoty dle zákona č. 71/1994.

PhDr. Konstantina Hlaváčková,
vedoucí kurátorka sbírky

VI. Sbírka prací z kovů a různých materiálů

V souladu s činností ostatních oddělení patřila k hlavním úkolům sbírky realizace stálé expozice, kdy v její závěrečné fázi přispěli členové sbírky mimo jiné k systému adjustace šperků pro oddíly Světlo a Tělo / Tělesnost. Výstavbě expozice předcházela obměna instalací děl dlouhodobě zapůjčených jiným institucím, mimo jiné Národní galerii Praha (ve Schwarzenberském paláci). Odmlku v badatelských návštěvách sbírky, která provázela nedávnou pandemii, vystřídala intenzivní setkávání na půdě depozitáře (návštěvy odborné i studentské), stejně jako obnovené studijní cesty kurátorů UPM do jiných institucí.

Akvizice a péče o sbírky

Sbírku drahých kovů a různých materiálů rozšířil nákup autorských šperků Heleny Frantové, jedné ze zakladatelek jmenovaného oboru. Navázal na dar konvolutu šperků i trojrozměrných studií téže umělkyně, avizovaný již ve výroční zprávě za rok 2021. Zatímco šperky a studie z daru pokrývají 50. až 80. léta 20. století, výrazné realizace zahrnuté do nákupu jsou datovány do 60. až 80. let. UPM díky nákupu scelilo kolekci šperků jmenované autorky tak, že vhodně demonstruje jak individuální pojetí, tak řemeslné zvládnutí autorského šperku.
Též ve sbírce obecných kovů byl dokončen nákup připravený již v předchozím roce, konkrétně akvizice bronzové truhličky s výjevy ze života sv. Václava, vyrobené dle návrhu Antonína Lhotáka ke svatováclavskému miléniu v roce 1929. Formou nákupu se podařilo obohatit muzejní fond děl s přímým vztahem k umělecké kolonii v Darmstadtu na přelomu 19. a 20. století, a to mosaznou konvicí. Reprezentuje produkci Ateliéru pro užité umění, architekturu, malířství a sochařství (Vereinte Kunstgewerbler Darmstadt), nejspíše její ranou fázi (dílo lze datovat krátce po 1902).
V oblasti péče o sbírkové předměty byla v roce 2022 zahájena první fáze víceletého projektu na externí restaurování etuí předmětů z drahých kovů (projekt podpořený z programu ISO). Zatím proběhlo restaurování etue toaletní soupravy z 18. století a dvou etuí šperkových souprav z raného 19. století, zároveň byla podána žádost o pokračování projektu. Externě prováděné restaurátorské zásahy probíhaly i na půdě VOŠ Turnov (kovaná truhlice), pod dozorem pedagogů a kurátora sbírky. Další externí spolupráce byla v průběhu roku 2022 připravena pro fond ceroplastiky, a to podporou žádosti Historického muzea Národního muzea ve výzvě NAKI III, konkrétně projektu Ceroplastika – výzkum a vývoj technologie restaurování. Projekt bude v případě přijetí soustředěn na ceroplastiku portrétní.
V obou depozitářích sbírky průběžně pokračovala digitalizace – vkládání informací o lokaci sbírkových předmětů a jejich fotografií do programu Museion. V depozitáři drahých kovů v roce 2022 proběhla inventura fondu liturgických předmětů. Iniciativou správkyně sbírky došlo i k fyzickému předání nově dohledaných etuí liturgického náčiní restituentům. V depozitáři obecných kovů byla dokončena inventura fondu kovaných prací a litinových kamen, zahájená v roce 2021. Do depozitárního režimu byly převedeny nově nabyté předměty z obecných kovů, získané nákupem sbírky Nadace českého kubismu a uložené dosud v objektu v Libodřicích.
K poznání kvalit sbírkových předmětů přispěli kromě členů muzejního týmu i externí spolupracovníci a badatelé. V roce 2022 pokračovala spolupráce s mineralogem Radkem Hanusem na materiálových analýzách předmětů ve sbírce drahých kovů a různých materiálů. V téže sbírce byl zásluhou soukromého badatele zpracován fond závěsných pečetidel (identifikace osob dle motivů pečetidel, podrobný popis) pro budoucí publikaci.

Ve sbírce obecných kovů proběhlo externí zpracování vybraných medailí, též se záměrem zveřejnění.

Helena Frantová
Studie šperků a souprava náhrdelníku a prstenu, Čechy, 50. léta 20. století
Fotografie zachycuje aktuální akvizici (vlevo – studie šperků) i součást kmenového fondu moderního uměleckého šperku UPM (vpravo – souprava šperků, realizovaná dle autorčina návrhu Ústředím uměleckých řemesel, 1957)
obecné kovy, email – studie; zlato, české granáty, diamanty

Prezentace sbírek

Sbírkový fond oddělení byl v roce 2022 připravován v prvé řadě k instalaci ve stálé expozici, ale uplatnil se i na výstavách jiných sbírek, jako byl projekt *Josef Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka*, zahájený již v roce 2021, nebo výstava *Sběratel. Lannova sbírka skla*. Jak bylo již předesláno, v souvislosti s realizací nové expozice UPM bylo třeba upravit kurátorský výběr některých dlouhodobých zápůjček jiným institucím, zejména Národní galerii v Praze, konkrétně expozice Staří mistři umístěné ve Schwarzenberském paláci. Výměna se týkala nádob z drahých kovů a organických materiálů, schopných evokovat prostředí kunstkomory a reprezentačních prostor raného 17. století.
Rozsáhlá kolekce předmětů ze sbírek oddělení zásadním způsobem ovlivnila podobu výstavy *Zlaté řemeslo* v Technickém muzeu v Brně jako výstup NAKI II (ve spolupráci s restaurátorkou UPM). Na výstavu *Binko-Gočár. Přivedli svět domů*, taktéž uskutečněnou jako výstup grantového projektu ve Východočeském muzeu v Pardubicích, naopak zápůjčku tvořilo jen jediné dílo, brož Františka Kysely, která ovšem patří k solitérům schopným ovládnout prostor řádově mnohem větší. Další zápůjčky byly určeny pro výstavy *Rok osvícenské šlechty* (NPÚ, Český Krumlov), *Bohumil Južnič* (Galerie Roudnice nad Labem), *V kroužcích dýmu: portrét umělce kuřáka v českém moderním umění* (NGP,

Veletržní palác), *Bedřich Feuerstein* (NTM Praha) a *Naťuknout špičku vejce: Kryštof Kolumbus v českém umění a kultuře* (Galerie moderního umění v Hradci Králové).
Pro rok 2023 pracovníci oddělení připravovali zápůjčky na mezinárodní projekty *Baroko v Bavorsku a v Čechách* (Národní muzeum Praha, Haus der Bayerischen Geschichte, Řezno), *Art Nouveau* (projekt UPM, Belgie) a *Český granát* (Národní muzeum pro USA). Formou odborné spolupráce byl dále připravován výstavní projekt NGP Manýristická grafika.

Vědeckovýzkumná činnost

Petja Matějovič, kurátorka sbírky drahých kovů a různých materiálů, pokračovala ve zpracování tématu Antická kultura jako zdroj inspirace ve šperku, řešeného zároveň jako disertační práce na FF UK (obhájené v roce 2022 pod názvem *Odkaz antiky a šperk historický i současný*; s podtitulem Vzorce glyptiky: Způsoby podání námětu). Monografii na téma antických inspirací současného šperku autorka připravuje k vydání na rok 2023. Do tisku odevzdala v roce 2022 svou studii *Antické inspirace a český šperk 19–21. století / pozice gemy ve šperkovém objektu* pro kolektivní monografii Ozvěny antiky v srdci Evropy (editorky Helena Tůmová a Lenka Vacinová; vydává FF UK s vročením 2023).
Michal Stříbrný, kurátor sbírky obecných kovů, pokračoval nadále ve zpracování díla designéra Bohumila Južniče, s plánovaným vydáním vědecké monografie na rok 2023.

Publikační činnost

Petra Matějovičová, Recepce antiky, fenomén času, bolesti – témata pro badatelské využití i prezentaci sbírky šperku Uměleckoprůmyslového musea v Praze, *Múzeum* LXVIII, 2022, č. 2, s. 23-27
Petra Matějovičová– Světlana Spiwoková – Michal Stříbrný, Sbírka prací z kovů a různých materiálů Uměleckoprůmyslového musea v Praze, in: Pavla Stöhrová (ed.), *Zlaté řemeslo. Uměleckořemeslné techniky zlatnictví. Identifikace. Ochrana. Zpřístupnění. Odborný katalog k výstavě*. Brno 2022, s. 140-143
Michal Stříbrný, Feuerstein ve sbírkách UPM v Praze, in: Helena Čapková (ed.), *Bedřich Feuerstein*, Praha, NTM, 2022, s. 256-257
Michal Stříbrný, Leptaný dekor na historických železných předmětech, *Hefaiston*, Přerov: Muzeum Komenského, 2022, s. 47-56

Další odborná činnost a práce s veřejností

Petja Matějovič poskytovala konzultace kolegům z veřejných institucí i soukromým tazatelům, např. k tématům: puncy Malé Strany v baroku, tvarosloví příborů v 19. století, středověké prsteny s nápisem, historické i moderní šperky z jantaru, existence či neexistence historických šperků s jedem, tvorba zlatníka Karla Webera, šperky Josefa Symona nebo Vratislava Karla Nováka. Dále připravila záznamy ke středověkým křížům s jamkovým emailem typu Limoges ze sbírky UPM pro projekt Corpus des émaux méridionaux Muzea Louvre, pro databázi zastřešenou Institut National d'Histoire de l'Art, AGORHA (https://agorha.inha.fr/inhaprod/jsp/portal/index.jsp). Vedla badatelské návštěvy kolegů do centrálního depozitáře UPM, zejména Suzanny Ivanič (University of Kent; raně novověké předměty, zejména amulety) a Andrey Milanové (Slovenské národné múzeum). Sama badatelsky navštívila sbírku bižuterie Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou (k tématu antických inspirací ve šperku) a dílenskou část 26. mezinárodního sympozia současného šperku v Muzeu Českého ráje v Turnově. Prezentovala kurátorské strategie na webovém vysílání Member Channel Galerie hlavního města Prahy k tématu akvizic.

Pro Národní muzeum recenzovala studii pro časopis Acta Musei Nationalis Pragae – Historia (studie Relikviáre a kláštorné práce v zbierkach Múzea mesta Bratislavy).
Milena Hořická, správkyně depozitáře sbírky drahých kovů a různých materiálů, vedla mimo jiné badatelské návštěvy zlatníka Andreje Šumbery, spoluřešitele projektu *Zlaté řemeslo* (NAKI II řešené Technickým muzeem v Brně), návštěvy soukromého badatele k tématu závěsných pečetidel, kolegyň z Národního muzea k ceroplastice (žádost NAKI III) a v neposlední řadě i badatelské návštěvy ke šperkům s českým granátem (studentka FA ČVUT) a ke gotické monstranci z Rajhradu. Připravila též rešerše ke konfiskátům ze zámku Konopiště a ze zámku Slatiňany.
Michal Stříbrný odpovídal na dotazy v oblasti středověkých poutních odznaků, cínařských značek, cínových křtitelnic 17. století, renesančního hmoždíře, funerální litiny, osvětlovacích těles raného 19. století, kubistických uren či kávových servisů 20. století, dále též k motivům magie na medailích, portrétům českých státníků tamtéž či medailérské tvorbě Julia Pelikána. Vyjadřoval se k možnostem restaurování hřbitovních galvanoplastických soch vyrobených firmou WMF, spolupracoval na přípravě publikace k firmě Sandrik a vedl četné badatelské návštěvy českých i zahraničních kolegů, např. Dietricha Matthese z Lucemburska (gotické a renesanční hodiny) nebo Martiny Pall, Schell Collection, ze Štyrského Hradce (renesanční truhličky).

Antonín Lhoták – návrh
Truhlička s výjevy ze života sv. Václava, realizováno ke svatováclavskému miléniu Čechy, 1929
provedení bronz, dřevo, akvizice 2022

Přednášková a pedagogická činnost, účast na konferencích a sympoziích

Petja Matějovič realizovala ve spolupráci s Milenou Hořickou v prostorách centrálního depozitáře studentský workshop *Šperk minulosti i současnosti,* a to pro studenty designu

kovu a šperku Fakulty Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni (červen 2022) i pro studenty tvorby skla a šperku Technické univerzity v Liberci (říjen 2022). Na stejné téma uskutečnila přednášku a workshop pro L'Ecole des Arts Joailliers, avec le soutien de Van Cleef & Arpels, Paris (říjen 2022), a to ve spolupráci s restaurátorkami UPM Karlou Frajerovou a Světlanou Spiwokovou; dále pro Art Jewelry Forum, San Francisco (říjen 2022, ve spolupráci s Karlou Frajerovou).
Mimo UPM měla Petja Matějovič přednášku *Erna Masarovičová – šperk/jewellery* v Galerii města Bratislavy (Mirbachův palác, září 2022) pořádanou k výstavě *Erna Masarovičová monumentálna*, jako součást programu mezinárodního sympozia ŠperkStret. Pro Technickou univerzitu v Liberci přednášela na téma *Odkaz antiky a šperku minulosti i současnosti* (detašované pracoviště v Jablonci nad Nisou, říjen 2022). V rámci svého pedagogického působení zasedala v komisi pro teoretické předměty státních závěrečných zkoušek studentů oboru design kovu a šperku FLS Západočeské univerzity v Plzni. Působila též ve Výstavní a programové radě Národního technického muzea v Praze.
Michal Stříbrný vedl komentované prohlídky centrálního depozitáře UPM pro studenty VŠCHT Praha (restaurátorství kovů), KTF UK (dějiny umění), SOŠ pro zpracování kovů, Praha či VOŠ Turnov. Zasedal v komisi kovářského sympozia Hefaiston, dále v nákupní komisi Muzea východních Čech v Hradci Králové. Vypracoval doporučení k nákupu kovaných plastik do sbírek Muzea Komenského v Přerově.
Oba kurátoři sbírky se průběžně vyjadřovali k žádostem o vývozy předmětů kulturní hodnoty, podávaným prostřednictvím UPM, včetně konzultací s NGP v případě žádostí o vývoz asiatik.

PhDr. Petja Matějovič, Ph.D.
vedoucí kurátorka sbírky

V. Sbírka nábytku, prací ze dřeva, plastů a hodin

K hlavním úkolům sbírky nadále patřila spolupráce na realizaci nové stálé expozice užitého umění a designu, zejména finalizace prací v sekci *Mikrosvěty: Panovnická kunstkomora*, jejímž odborným garantem byl Jiří Fronek. Vedle toho probíhaly intenzivní přípravy výzkumného a výstavního projektu věnovaného významným kabinetům ze 16. a 17. století v českých sbírkách. Oproti předchozím rokům se zvýšil objem časově náročných konzultací pro laickou a odbornou veřejnost, nezřídka vyžadujících dílčí rešerše.

Akvizice a péče o sbírky

Pečlivě zvažovány byly poměrně četné nabídky na darování či zakoupení prací z oblasti historického mobiliáře a zejména nábytkové produkce moderní a poválečné epochy. Převážně se jednalo o objemný mobiliář náročný na prostorové kapacity, jež jsou pro muzeum zřetelně limitovány, a s omezeným expozičním potenciálem. Avšak také v tomto roce se podařilo doplnit významné segmenty sbírky o zajímavé či vynikající práce nábytkového designu 19. a 20. století, a to ze soukromých i institucionálních darů.
Velkorysým darem ze soukromého majetku sbírka získala velmi kvalitní soubor nábytku ve stylu biomorfní secese z původního apartmá Antonína a Kamily Dřevových. Antonín Dřeva provozoval v prvé polovině 20. století proslulé pražské lahůdkářství s vlastní pražírnou kávy (A. Dřeva – Velkozávod lahůdkářský, Vodičkova ul., Praha), jež sídlilo v rozlehlém

přízemí neorenesančního domu v nároží ulic Vodičkova 23 a Palackého 715/II. Soubor ve stylu art nouveau bohatě zdobený stylizovanými florálními motivy řezanými v ořechovém dřevu je znamenitou ukázkou nábytkového vybavení jídelny (salonu) a pracovny z apartmá pražské podnikatelské rodiny z doby kolem roku 1900 (reprezentativní crédence à deux corps, menší crédence-buffet, konvolut sedacího nábytku, psací stůl, závěsné osvětlovací těleso z barevného hutně tvarovaného skla a mosazi, soubor doplňují ukázky firemních tiskovin a rodinných fotografií). Bezúplatným převodem z majetku Památníku národního písemnictví získala sbírka stolek ve stylu biedermeieru, Čechy 30. léta 19. století (vhodně dokládá variabilitu jednotlivých typů nábytku středoevropského biedermeieru), židli z produkce firmy D. G. Fischel & Söhne z konce 19. stol. a židli ve stylu art deco dýhovanou ořechem, z konce 20. let 20. století, reprezentující bohatou produkci českých (a také např. saských) firem dodávajících ve 20. a 30. letech do českých městských domácností kultivovaný utilitární sedací nábytek.

Detail florálního dekoru řezaného v ořechovém masivu z výzdoby crédence (střední Evropa, kolem roku 1900) z apartmá Antonína a Kamily Dřevových

Dřevěná mísa z edice Krásné jizby DP z přelomu 30. a 40. let 20. století, darovaná zaměstnankyní UPM, doplnila kolekci prací z okruhu činnosti této významné české instituce meziválečného designu, na níž se aktuálně zaměřuje badatelská pozornost

muzea. Kurátoři sbírky se průběžně věnovali dokumentaci a odbornému zpracování těchto akvizic.

Interiér španělského kabinetu typu vargueno z počátku 17. století, ze sbírek UPM

Prezentace sbírky

Ve spolupráci s výstavním, edičním a restaurátorským oddělením byly ve stálé expozici dokončeny instalační práce v sekci *Mikrosvěty: Panovnická kunstkomora*, včetně finálního doladění textů a popisek k exponátům. V závěru instalace téměř dvou set různorodých artefaktů vyvstala nutnost vizuální a ideové optimalizace některých částí („objets de curiosité“), které byly následně doplněny zápůjčkami zoologických a mineralogických exponátů. Jedním z kurátorských záměrů bylo představit vedle řady chefs-d'oeuvre také některé dosud přehlížené exponáty, jejichž kvalitu by potvrdil či nově odhalil až důkladný restaurátorský průzkum. Tak se také dostal do centra této části expozice 160 cm vysoký barokní tabernákl, jehož přesnou atribuci umožnil až nález autentické inskripce při komplexním restaurování díla. Sbírka takto mohla poprvé představit unikátní *tabernacolo dell' altare* v podobě malého templu, zmenšeniny chrámové kupolové centrály, vytvořené v řezbářské dílně kapucínského kláštera nedaleko Benátek. Dokončena byla také poslední fáze restaurování velkého kabinetu s chebskou reliéfní intarzií z poloviny 17. století a příprava pro osazení dalších solitérních manýristických a barokních kabinetů v expozici.

Vědeckovýzkumná činnost

Jiří Fronek pokračoval ve výzkumu kabinetů v českých sbírkách pro přípravu výstavního projektu *Kabinety – Mistrovská díla uměleckého řemesla 16. a 17. století z českých sbírek*. Výstava a připravovaná publikace završí dlouhodobý výzkum zaměřený na tento druh luxusního nábytku evropského novověku. Z množství více než šedesáti zdokumentovaných prací, především z mobiliárních fondů ve správě Národního

památkového ústavu a z muzejních institucí, ale i soukromých sbírek v Čechách, bylo vybráno 20–24 kabinetů. Vznikl tak soubor mimořádných prací z různých výrobních center, který bude reprezentovat osobité výtvarné kvality, různorodé techniky výzdoby i pozoruhodný ideový kontext. Připravovaná kolekce ještě bude podrobena restaurátorskému průzkumu, který by měl potvrdit vystavitelnost jednotlivých exponátů a blíže definovat nároky na transport a zajištění klimarežimu. Vypracovány byly podklady pro administraci zápůjček a vyjednávání s vlastníky, realizovány byly rešerše k jednotlivým kapitolám připravované publikace. V souvislosti s plánovanou výstavou připravil Jiří Fronek specializovanou interaktivní mapu s odborným obsahem *Kabinety: Mistrovská díla uměleckého řemesla manýrismu a baroka z českých sbírek*. Cílem je představit tento pozoruhodný soubor uměleckořemeslných děl, jimž byla doposud věnována jen malá pozornost, i v digitalizované podobě a zpřístupnit je širší veřejnosti v atraktivní formě – spojením odborného katalogu s přehledným geografickým strukturováním – a také upozornit na význam historických mobiliárních fondů v péči státních i privátních institucí, jež uchovávají uměleckořemeslná díla evropského významu.
Nové poznatky z výzkumu právě zrestaurovaného barokního tabernáklu ze sbírky UPM shrnul J. Fronek do článku pro *The Furniture History Society Newsletter.* Pro periodikum londýnské Furniture History Society připravil též studii *Masterpieces of Luxury Furniture in the Collections of the Schwarzenberg Family (Krummau-Frauenberg Primogeniture),* která bude publikována v roce 2023. Dále se věnoval spolupráci s NPÚ, územním pracovištěm v Českých Budějovicích, a to průzkumu vybraného souboru historického nábytku v rámci projektu NAKI. Pro Regionální muzeum v Jílovém realizoval průzkum souboru neobarokního nábytku zdobeného marketerií v cínu a kosti (rakouská monarchie, cca 1860–1870), původně z majetku Arnošta Emanuela Silva-Tarouca a jeho ženy Marie Antonie, rozené Nostic-Rieneck. Soubor nábytku byl v 70. letech 20. století převezen ze zámku v Průhonicích do muzea v Jílovém. Jedná se tak o ojediněle dochovaný fragment vybavení průhonického zámku, jehož část už rozprodali majitelé ve 30. letech 20. století.
Jiří Fronek se také zabýval ranou tvorbou architekta Jana Kotěry – časnými návrhy na mobiliář (archivní složka NTM z období 1895–1896) v souvislosti s průzkumem fragmentu nábytkového vybavení původně z majetku Mladotů ze Solopisk. Kromě toho se věnoval rešeršní přípravě pro konvolut hesel do odborného katalogu bavorsko-české zemské výstavy pro rok 2023 *Baroko v Bavorsku a v Čechách*, Haus der Bayerischen Geschichte, Řezno (spolupráce s NM v Praze).

Publikační činnost

Jiří Fronek, Tabernacle in the Shape of a Polygonal Temple – A baroque tabernacle from the workshop of a pupil of the famous Venetian sculptor and carver Andrea Brustolon in the permanent gallery of the Museum of Decorative Arts in Prague, *The Furniture History Society Newsletter*, 2022
Jiří Fronek, *Kabinety: Mistrovská díla uměleckého řemesla manýrismu a baroka z českých sbírek*, specializovaná interaktivní mapa, UPM v Praze 2022
Mariana Kubištová, Dvě století městského mobiliáře a venkovního nábytku, in: Iva Knobloch – Mariana Kubištová, *Posaďte se! Od městského mobiliáře k odpočivnému nábytku v expozicích. Historická reflexe a projekt „chytrého“ sedacího nábytku pro expozici Uměleckoprůmyslového musea v Praze*, Praha 2022

Další odborná činnost a práce s veřejností

Jiří Fronek poskytoval četné konzultace pro instituce, soukromé badatele i laickou veřejnost, vypracoval vyjádření k potenciálním akvizicím, ať už z oblasti uměleckého trhu, nebo soukromých sbírek. Oproti předchozímu období se zvýšil i počet návštěv externích

Tabernákl v podobě polygonálního templu, 1745
Frà Francesco da Belluno (Francesco Dalla Dia 1711–1788), dílna kapucínského kláštera, Belluno, Veneto.
Restauroval Tomáš Stern

Detail z výzdoby kabinetu s chebskou reliéfní intarzií, kolem roku 1650,tzv. Mistr s ornamentálním pozadím reliéfů, Cheb (Eger).
Restauroval Petr Špaček

badatelů – k nejpřínosnějším patřila badatelská návštěva studentů z Ústavu mineralogie Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity se zaměřením na mineralogické analýzy commessi di pietre dure z produkce dílny Castrucciů. Spolu s Marií Míčovou se věnoval agendě vývozních povolení a osvědčení o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994, zajišťoval administraci a vypracovával posudky, nejčastěji k souborům historického nábytku, hodin aj.

PhDr. Jiří Fronek, Ph.D.,
vedoucí kurátor sbírky

Centrum užitého umění a designu

Zásadním projektem Centra byl vývoj prototypu sedacího nábytku pro muzeum podpořený grantem Technologické Agentury ČR, který byl ukončen v dubnu roku 2022. Jeho výstupem byl prototyp lavice s lpadem, který ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým museem v Praze vyvíjela firma mmcité. Výstava Posaďte se! a stejnojmenná publikace s texty Ivy Knobloch a Mariany Kubištové představily prototyp v souvislosti s historickými typy sedacího nábytku v muzeích a galeriích.
Dlouhodobě Centrum připravovalo českou účast na XXIII. trienále designu a architektury v Miláně pod názvem Unknown Unknows. An Introduction to Mysteries, které proběhlo ve

dnech 15. 7. – 11. 12. 2022. Hlavními kurátory byli astrofyzička a vedoucí diverzity Evropské kosmické agentury Ercilla Vaudo a architekt Francis Kéré, držitel Pritzkerovy ceny za architekturu 2022, nejprestižnějšího mezinárodního ocenění v této oblasti. Kromě národních expozic, z nichž jmenujme francouzskou, nizozemskou, polskou, německou a zástupce afrických zemí, byla hlavní výstava zaměřena na kosmická témata a svá díla v ní představili významní umělci a designéři jako Yuri Suzuki, Irene Stracuzzi, Andrea Galvani, Tomás Saraceno, Bosco Sodi, Protey Temen, Julijonas Urbonas a Marie Velardi.
Českou účast na Trienále podpořilo Ministerstvo kultury ČR, které opět pověřilo Uměleckoprůmyslové museum v Praze organizací. Pro českou expozici byl vybrán projekt fiktivních interiérů kurátora Adama Štěcha, který byl v Miláně prezentován pod názvem Casa immaginaria – living in a dream. Adam Štěch dlouhodobě sleduje fenomén fiktivních interiérů, které digitální umělci publikují na internetu, konkrétně na instagramu, a to zejména v posledních dvou letech pandemického období. „Dreamscapes“, snové imaginární interiéry, se tak staly určitou alternativou reálného světa jako prostředí snového idealismu, utopických i dystopických krajin, kosmických interiérů. Tento kreativní fenomén se stal přitažlivý pro reklamu a virtuální svět meta-verse. Adam Štěch vybral 12 digitálních umělců a umělkyň z celého světa. Jsou to: Alberto Carbonell, Alexis Christodoulou, Hugo Fournier, Stefano Giacomello, Bérénice Golmann-Pupponi, Hannes Lippert, Paul Milinski, Joe Mortell, Andrés Reisinger, Victor Roussel, Charlotte Taylor a studio Six N. Five. Jejich díla byla poprvé vystavena v reálném prostoru formou symbolických portálů do imaginativních světů. Velkoformátové světelné rámy byly ukotveny kovovými prvky, symbolizujícími hlavní motiv konkrétní „dreamscape“; tuto úspěšnou instalaci provedlo studio Okolo (Matěj Činčera a Jan Kloss). Expozici doplnil také vhled do fiktivních interiérů minulosti, sahající až do 16. století: Hans Vredeman de Vries, Claude-Nicolas Ledoux, Arnold Böcklin, Vít Obrtel, Salvador Dalí, Robert Matta, Carlo Molino, Gio Ponti, Jan Kaplický a David Nixon ad. Slavnostní vernisáže 14. července 2022 se zúčastnila ředitelka muzea Helena Koenigsmarková, zástupce ministerstva kultury a tým Českého centra v Miláně s ředitelkou Simonou Calboli, které poskytlo organizační pomoc na místě. Dne 10. prosince 2022 byl zorganizován tzv. „Český den“. Adam Štěch, Iva Knobloch a umělec Alexis Christodoulou prováděli zájemce výstavou a komentovali díla i samotný fenomén digitálních imaginárních interiérů.
K české expozici byl vydán katalog v angličtině, který obsahuje úvod ředitelky Heleny Koenigsmarkové, obsáhlou stať Adama Štěcha o fenoménu fiktivních interiérů, historický vhled do minulosti imaginárních interiérů a interview Adama Štěcha s jednotlivými digitálními umělci a umělkyněmi. Netradiční úprava katalogu (studio Okolo) vyjadřuje jeho téma a obsahuje rovněž pohled do instalace výstavy.

PhDr. Iva Knobloch,
vedoucí Centra designu a užitého umění

Oddělení prezentace sbírek, produkce

Rok 2022 byl velice ovlivněn především ekonomickou situací, v důsledku čehož nebylo možné dokončit základní úkol našeho oddělení i celého muzea, tedy otevřít stálou expozici. ¨
V rámci přípravy stavby stálé expozice jsme v návaznosti na dva zvolené dodavatele nadlimitních zakázek stanovili soubor dílčích podlimitních zakázek, které byly řešeny průběžně s ohledem na postupující práce. Jednalo se zejména o práce spojené s úpravou rozvodů slaboproudu a silnoproudu, výrobu kovových a skleněných soklů pro trojrozměrné exponáty, výrobu lightboxů s grafikou, výrobu krytů topení, adjustační pomůcky z kovu atp. Tyto práce probíhaly od ledna do listopadu 2022. Celkem se jednalo o 23 nových smluvně

zajištěných veřejných zakázek malého rozsahu s náklady od 50 000 do 711 400 Kč bez DPH a tří veřejných zakázek od 335 000 Kč do 1 798 000 Kč bez DPH. Souběžně jsme dohlíželi na plnění dalších dílčích zakázek smluvně zajištěných v roce 2021 (zejména restaurování historických vitrín).

Instalace stálé expozice ART, LIFE Umění pro život v sále D – Oděv: tělo a těsnost

Oba hlavní dodavatelé SE zahájili práce v návaznosti na upřesnění prováděcí dokumentace. Ve 4 NP byly do konce roku 2021 vyklizeny sály a demontováno osvětlení včetně nosných prvků tak, aby mohly být provedeny dílčí úpravy rozvodů silnoproudu ve zdech před montáží regálových stěn. Smluvní harmonogram předpokládal, že do konce března 2022 budou dodány prvky regálového systému (stěny s regály a vitríny včetně AV a vybavení silnoproudem a slaboproudem) tak, aby v květnu a červnu mohla probíhat instalace mobiliáře a exponátů. Tento předpoklad se ukázal jako příliš optimistický.
Obě nadlimitní zakázky byly vzájemně technologicky provázané a práce na jejich etapách se prolínaly. Bohužel při jejich přípravě a plnění dodavatelé narazili na vážné obtíže se získáním komponentů vlivem zhroucení subdodavatelských vztahů a skokových nárůstů cen. Tyto objektivní obtíže způsobily zdržení dodání komponentů do té míry, že jsme přikročili ke změně termínu dokončení SE.
Některé komponenty (zejména AV technika) musely být nahrazeny jinými typy. Aby nedošlo ke zvýšení částek uvedených ve smlouvě, omezili jsme počty. Prvky regálového systému s vitrínami byly dokončeny a předány do 15. srpna 2022 a prvky AV a osvětlení do 31. srpna 2022 (bez finálního nastavení a řízení, které bylo třeba upravovat s ohledem na rozmístění exponátů). Od 1. srpna 2022 jsme zahájili instalaci exponátů se záměrem ověřit prakticky funkčnost adjustačních pomůcek a provést dílčí úpravy v regálech a vitrínách. Pod dojmem instalace exponátů autoři grafického řešení expozice a architekt zásadně změnili názor na způsob prezentace doprovodných textů a programů. Spolu se zpožděním předání komponentů a osvětlení to vedlo k situaci, že expozice nemohla být zpřístupněna v původně plánovaném termínu.

Kromě stálé expozice jsme produkčně a realizačně zajistili během celého roku dalších třináct výstavních projektů v hlavní budově, v Domě U Černé Matky Boží a Galerii Josefa Sudka.

Ing. Dušan Seidl,
vedoucí oddělení prezentace sbírek

Oddělení komunikace a marketingu

Během roku 2022 jsme jako oddělení dále rozšiřovali a zkvalitňovali služby, které poskytujeme návštěvníkům muzea, odborné veřejnosti a médiím. První polovina roku 2022 byla ještě zasažena opatřeními proti šíření coronaviru a také jistou opatrností návštěvníků. Proto jsme se snažili maximálně využít výhod on-line prodejů a marketingové podpory prodeje vstupenek na výstavy a doprovodné programy, které nám umožnil loňský přechod na systém prodeje přes GoOut. Lépe jsme se naučili využívat funkčních marketingových nástrojů jako například prodej kombinovaného vstupného do našich pražských objektů či rozšíření věrnostního programu moje museu(p)m. Zaměřili jsme se na propagaci doprovodných programů a na možnosti oslovit zahraniční návštěvníky, kteří se postupně začali vracet do Prahy.

Rozvoj a rozšiřování webových stránek

Díky loňskému převodu webových stránek UPM na veřejnou platformu WorldPress jsme mohli stránky dále rozšiřovat a rozvíjet bez zbytečně velkých finančních nákladů. Během roku jsme řadu stránek upravili obsahově i graficky. Výrazně jsme rozšířili přímou nabídku prodeje z webových stránek (odkazy na předprodeje GoOut), vstupné na výstavy i doprovodné programy. Pokračovali jsme v rámci finančních možností ve výrobě krátkých videí, v nichž představujeme naše sbírky, činnost a aktivity muzea a samozřejmě i klíčové pracovníky muzea. Velkou oblibu si získala videa o přípravě výstav a jejich instalaci. Zajistili jsme záznamy z celého cyklu besed k výstavě *Josef Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka* a umístili je na muzejní YouTube kanál. Záznamy jsme využili k propagaci výstavy i knihy. V pořizování videí bychom rádi pokračovali v roce následujícím, protože tento druh propagace práce muzea a muzejníků si získala velkou oblibu především na sociálních sítích. Výsledky se ukazují i na návštěvností muzejních webových stránek. Během roku jsme připravili koncepci, technické podmínky a obsah pro rozšíření webových stránek o sekci expozice ART, LIFE. Umění pro život.

Návštěvnost webu 2022

74 489 uživatelů (rekord v prosinci téměř 10 tisíc)
108 772 návštěv (79,82% z České republiky, 3,94% z USA, 2,09% z Německa,1,76% ze Slovenska, 1,01% z Velké Británie)
54,15% návštěvníků webu jsou muži, 45,85% ženy
Nejvíc uživatelů webu je ve věkové skupině 18-34 let, celkem 51%, ve věkové skupině 55 a více je to jen 11%.
V roce 2022 poprvé převážilo, že webové stránky si lidé čtou v mobilech (52,9%) nad počítači (44,3%).

Druhý rok existence vlastního e-shopu UPM potvrdil, že jsme se vydali společně s knihovnou UPM správnou cestou. Tržby z prodeje knih a drobných dárků dosáhly 360 tisíc a měsíční průměr byl 30 tisíc korun. Vlastní e-shop, jak se ukázalo v praktickém provozu, rozšířil i možnosti přímé komunikace s návštěvníky a příznivci muzea. Koncem roku jsme opět připravili kampaň na podporu vánočních prodejů knih, především dvou nově vydaných titulů – dotisk knihy o Haně Podolské a knihy Sudek/Rothmayer.

Přehled tržeb e-shopu 1. 1. – 31. 12. 2022	
hrubé tržby	390 780 Kč
průměrný růst měsíčních prodejů	32 565 Kč
čisté tržby	358 980 Kč
celkem objednávek	358
položek zakoupeno	502

Organizační a produkční práce

Během Generální konference ICOM Prague 2022 jsme zajišťovali veškeré akce, které se konaly v rámci UPM. Především Muzejní noc ICOM a jednání tří výborů – Costume, ICDAD a Glass. Společně s kurátorkou textilu Konstantinou Hlaváčkovou a pracovníky NPÚ České Budějovice jsme připravili program a organizaci mimopražského programu konference v Českém Krumlově.
Zajistili jsme účast muzea na tradičním Dni otevřených dveří MK ČR 28. 9., kde jsme prezentovali stávající a chystané výstavy včetně expozice ART, LIFE, zabezpečili jsme prodej vybraných předmětů.
Organizačně i personálně jsme zajistili ve spolupráci s knihovnou 2. ročník veletrhu Art Book Fair, který proběhl v termínu 24. – 25. září v Zámku Troja. Starali jsme se o prodej knih UPM a především jsme prezentovali naši publikační činnost.
Ve všech pobočkách muzea proběhlo devět vernisáží, které jsme jako oddělení organizačně zajistili. V HB to byla vernisáž výstavy Posaďte se!, The Power of Lace, Martin Janecký, menších výstav ve foyer muzea Tititi, Jak šel kocour do světa a výstava skláře Oldřicha Plívy. V ČMB potom výstava fotografa a pedagoga Václava Podestáta. V Galerii Josefa Sudka to byly dvě výstavy, a to Portréty Petra Tauska a výstava Josef Sudek a spol.
Velký úspěch měl tzv. „Grand opening“, který proběhl ve všech prostorách muzea 18. května v rámci Mezinárodního dne muzeí, a jehož součástí bylo i živé vystoupení kapely s frontmanem Františkem Skálou.
Produkčně jsme zajistili výstavu Jana Vičara, která byla připravena v rámci předsednictví ČR v EU a s velkým úspěchem prezentována v multifukčním sále muzea.
Během letních měsíců jsme se zaměřili na propagaci expozic a doprovodných programů v naší pobočce v zámku Kamenice nad Lipou.
Podle možností rozpočtu a vzhledem k charakteru výstav jsme pracovali na reklamních kampaních realizovaných výstav. Jednalo se o přípravu a tisky DL letáků a v rámci kampaně jsme zajistili jejich distribuci v informačních centrech, kavárnách apod. Pro výstavu Martina Janeckého jsme ve spolupráci s Českou televizí připravili spotovou kampaň.

Z výstavy HOLD Jana Vičara a Sally Ball konané při příležitosti českého předsednictví v Radě Evropské unie v Multifunkčním sále UPM

Během celého roku jsme organizovali komerční i nekomerční pronájmy prostor. Mezi významné pronajímatele opět patřila Pražská konzervatoř, Taneční škola Plamínek, pravidelně jsme dojednávali pronájmy na jednání AGM.
Spolupracovali jsme na organizační přípravě a na hladkém průběhu Designbloku 2022, který se v UPM uskutečnil už podruhé. Akce měla velmi úspěšnou propagaci a výrazně ovlivnila zájem o naše sociální sítě a webové stránky, které jsme jí v době konání DB plně přizpůsobili. Návštěvnost akce byla téměř 23 tisíc lidí.
Společně s Knihovnou UPM jsme se podíleli na otevření a propagaci „knihobudky“, která byla otevřena po Designbloku v objektu/exponátu umístěném na zahradě muzea.

Sociální sítě

Během celého roku jsme komunikovali s veřejnosti ve ztížených podmínkách zaviněných pandemií covid-19. Stále jsme udržovali úzký kontakt s institucemi jako MK ČR, NG a dalšími PO MK ČR, Muzeem skla Portheimka či GHMP. Důležité bylo nastavení vzájemné podpory v komunikaci především přes sociální sítě.

Facebook

Dosah	258 309
Sledující	9936
Věková struktura	nejpočetnější skupina 25-44
Pohlaví	75,1% ženy, 24,1% muži
Demografie	81,2 ČR, 52,4% Praha

Trendy: jak se blížíme k 10 tisícům, růst všeho se zastavuje, protože nás FB evidentně nutí něco investovat do podpory, což by měl být úkol pro rok 2023

Instagram

Sledujících	3 224
Věková struktura	nejpočetnější skupina 19-44
Demografie	42,9% ČR, 3,3% USA, 2,5% Slovensko, 1,5%Velká Británie, 1,5% DE 26,7%, Praha
Pohlaví	71,7% ženy, 28,3% muži

Trendy: Instagramem evidentně zasahujeme víc mimopražského a mezinárodního publika

Další oblasti

V rámci podpory návštěvnosti muzea jsme pokračovali ve spolupráci s Prague Card a nově tak s projektem oraganizace Prague City Tourism, Prague Visitors Pass. Tato spolupráce je v době růstu zájmu turistů o Prahu velice přínosná.
Během celého roku jsme zajišťovali pravidelnou interní komunikaci v rámci UPM prostřednictvím e-mailů Co nového v muzeu, připravili 14 vydání newsletteru, každý s rozesílkou na více než 1200 e-mailových adres.

Mgr. Michaela Kindlová,
vedoucí oddělení komunikace a marketingu

Oddělení edukační a lektorské

Velkou část činnosti oddělení tvořila příprava doprovodných a edukačních programů k chystané stálé expozici. Vytvořilo v předstihu koncepci cyklu programů pro školy *Skrytý život a* řeč *věcí* včetně zajištění edukačních sad předmětů. Programy budou finalizovány na základě prostorových dispozic expozice po jejím otevření v rámci pilotních edukačních programů v roce 2023.
Dále se oddělení zaměřilo na koncepci a realizaci nových edukačních programů k již otevřeným krátkodobým výstavám a stálým expozicím.
K výstavě Móda v modré. Tradice a současnost indiga v japonském a českém textilu připravilo a realizovalo odborné textilní dílny: tři barvířské dílny šibori a dvě tiskařské dílny strážnického modrotisku.
Velký ohlas zaznamenal cyklus přednášek k výstavě *Josef Sudek / Otto Rothmayer: návštěva* u pana kouzelníka. Fotograf Sudek, architekt Rothmayer a nejen oni s Janem Mlčochem, Skrz habrový plot.Vila Otto Rothmayera v dobových, místních a rodinných souvislostech s Marií Szadkowskou, Otto Rothmayer – architekt, přítel, kouzelník s Petrem Krajčim, Vzpomínka na Sudka - prales i muzika s Petrem Helbichem, Nejdřív střecha. Nejdřív doma. Nejdřív soused. O projektech a praxi sociální práce. s Vojtěchem Sedláčkem, „Naši jedou“. V černé komoře s posledním Sudkovým asistentem s Janem Strimplem a Josef Sudek a česká fotografie 50. let s Tomášem Pospěchem.
Oblíbeným se stal cyklus *Procházky Prahou po stopách Josefa Sudka a Otto Rothmayera*, jejichž výchozím bodem byl Sudkův byt, tedy Galerie Josefa Sudka UPM na Úvoze, a následně se účastníci seznámili s realizacemi architekta Otto Rothmayera na Pražském Hradě. Po ukončení výstavy jsme vytvořili navazující program *Procházka Prahou Josefa Sudka.*

Oddělení pokračovalo ve spolupráci s učitelskými obory PedF UK v Praze, a to s Katedrou výtvarné výchovy a Katedrou dějepisu, která zastřešuje obor edukátor v kultuře.
Pro studenty semináře kritického čtení Katedry výtvarné výchovy jsme realizovali čtyři semináře muzejní edukace, jejichž výstupem bylo vytvoření poetického průvodce *Poezie ve skle* expozicemi *Plejády skla a Via lucis*, který se stal další samoobslužnou aktivitou v expozici.Výstupem seminářů se stala jednodenní výtvarná dílna pro veřejnost *Skleněný vesmír,* kde si studenti vyzkoušeli vedení edukačního programu v expozici a vedení výtvarných aktivit na muzejní zahradě.

Procházky po domovních znamení staré Prahy inspiroval dílo Martina Janeckého. Patří mezi stálé programy UPM a jsou velmi oblíbené.

Nově se seminářů muzejní edukace v UPM zúčastňují i studenti pedagogického minima UMPRUM v Praze, pro které jsme v tomto roce realizovali šest seminářů.
Současně jsme vedli tříměsíční pedagogickou praxi studentce oboru edukace a interpretace v oblasti kulturního dědictví Kristýně Juríkové z KDDD PedF UK v Praze a studentce pedagogického minima z ateliéru grafického designu Petra Babáka z UMPRUM Lucianě Kvapilové, která vytvořila program pro školu s pracovními listy k výstavě *The Power of Lace: Krajka – objekt – oděv.* K této výstavě jsme rovněž v červenci připravili i příměstský výtvarný tábor pro veřejnost *Týden s krajkou*.
K výstavě *Martin Janecký: hvězdáři a jiné studiové práce ze skla* oddělení ve spolupráci s ateliérem Janecký realizovalo aktivní hmatovou zónu, ve které se návštěvníci mohli dotýkat vybraného exponátu. Jako dlouhodobou nabídku připravilo procházky inspirované cyklem domovních znamení autora: *Malostranskou procházku po domovních znameních a Staroměstskou procházku po domovních znameních.*
Pro letní sezónu na zámku v Kamenici nad Lipou oddělení vyvinulo tři nové edukační programy: Jak se dělá hračka aneb od nápadu po realizaci, program pro rodiny s dětmi

v expozici Hledej hračku s využitím pracovních listů, Hledej hračku!, program pro rodiny s dětmi v téže expozici s detektivním pátráním a využitím herny a komentovanou prohlídku na objednávku Zámkem od sklepa po půdu. Všechny budou v nabídce i v následující sezóně.
V srpnu se edukační oddělení zapojilo do organizace mezinárodní konference ICOM zajištěním cyklu procházek po pražské kubistické architektuře.

Procházku po kubistických památkách na Den architektury vedla kurátorka UPM Lucie Vlčková

UPM a Gymnázium Jana Palacha v Praze 1 se od září 2022 smluvně dohodly na roční spolupráci ve školním roce 2022/2023 při přípravě, ověřování a realizaci pilotních edukačních programů s navazující výtvarnou činností ve výtvarném ateliéru UPM v Domě U Černé Matky Boží, určených pro gymnázia a střední školy.
Do konce roku 2022 proběhlo sedm edukačních programů vedených UPM a pět výtvarných projektů GJP realizovaných v ateliéru UPM v ČMB, které edukátorky spolu se zázemím pro tento účel znovu obnovily a dovybavily.
Společně s oddělením komunikace a marketingu v říjnu oddělení edukace zajistilo program tradičního Dne architektury. Komentované prohlídky hlavní budovy, Centrálního depozitáře, procházkou Po stopách Josefa Sudka a Otto Rothmayera a komentovanou prohlídku expozice Český kubismus.
V listopadu 2022 se v edukačních prostorách UPM uskutečnilo závěrečné sympozium mezinárodního výzkumného programu HORIZON2020/AMASS, jehož je UPM testovacím pracovištěm. Sympozium s názvem *Kritický kontext: Problémy, na kterých záleží*
poskytlo účastníkům příležitost k zamyšlení a diskusi nad současnými událostmi, jako je globální pandemie a válka, které zásadně proměnily náš život a mění i paradigma vzdělávání a učení. Současně jsme se zamýšleli nad otázkami, jak proměňují naše myšlení, pocity, instituce, naši schopnost kriticky myslet a umělecky tvořit.

V závěru roku oddělení připravilo vánoční dílnu pro veřejnost Dopisy Ježíškovi k výstavě *Sběratel. Lannova sbírka skla* a programy pro školy k téže výstavě. K výstavě *Řeč plakátu 1890–1938* vytvořilo a realizovalo rovněž pro školy první programy, které budou ověřovány na začátku roku 2023.
Kromě tvorby, realizace a organizace edukačních programů UPM oddělení edukace prozatímně i nadále spravovalo obchodní agendu programů prostřednictvím platformy GoOut, podílelo se na jejich propagaci vytvářením měsíčních programových letáků, přípravou fotodokumentace a textů na muzejní FB, aktualizovalo adresář škol, vytvořilo a rozeslalo 10 edukačních newsletterů pro pedagogy.

Oddělení edukace UPM připravilo v roce 2022 celkem 195 programů,
z toho bylo realizováno 180 programů

pro veřejnost	110
na objednávku	30
pro školy	47
celkem	**2 811**

Budovy UPM v Praze navštívilo celkem 194 školních skupin s 3 107 žáky a studenty.
Měsíční průměr byl 10 školních skupin v HB a 6 v ČMB.

Mgr. Vladimíra Sehnalíková,
vedoucí edukačního oddělení

Oddělení evidence sbírek

V roce 2022 se sbírkový fond rozrostl o 58 čísel přírůstků, což představuje 1 140 předmětů či jejich souborů. Co se týče počtu předmětů, je to pokles přibližně o polovinu ve srovnání s loňským rokem. Nákupy z toho činily 16 položek v celkové sumě 316 290 Kč, dotace ze státních prostředků na akvizice nebyly v loňském roce čerpány. K nejvýznamnějším zakoupeným uměleckým dílům patří skleněná plastika Dany Vachtové Ikarův pád z let 2001–2022, kterým se uzavírá autorčino životní dílo. Muzeum ji získalo za cenu velmi příznivou. Atraktivní akvizicí je dámský jezdecký kostým ze salonu Podolská. Kulturně a historicky zajímavý je soubor prvorepublikových oděvů z rodiny spisovatele K. V. Raise. Část souboru majitel nabídl k odprodeji a druhou část získalo muzeum darem. Zakoupeny byly dále modelové oděvy z modrotisku od návrhářek Kláry Nademlýnské a Moniky Drápalové, související s naší úspěšnou výstavou modrotisku. Další modrotisky byly

získány darem od japonských výtvarníků. Pro doplnění stálé expozice o soudobý design byl zakoupen konvolut porcelánových objektů z Qubus Design Studia a soubor porcelánových retro kelímků od Evy Pelechové. Sbírka vzácných kovů zakoupila pět autorských šperků od Heleny Frantové ze 3. čtvrtiny 20. století. Další početný soubor šperků a bižuterie od téže autorky byl do sbírek darován. Sbírka hraček se rozrostla o další soubor autorských hraček Václava Kubáta a v rámci této nabídky byly zakoupeny i zápisníky Václava Fixla z poloviny minulého století. „Per rollam“ byl zakoupen porcelánový triptych „Brouk“ od Sebastiána Vlasáka, který byl za toto dílo odměněn cenou ředitelky UPM v soutěži o nejlepší studentský design. V aukční síni Sýpka byl vydražen mosazný džbánek z produkce darmstadtské secese. Zakoupením výše uvedených předmětů jsme dokončili vypořádání nákupní komise z roku 2021 a pokračovali s likvidací závazků z loňské nákupní komise, z níž kromě tří položek, které byly převedeny do letošního roku, se stihlo do konce roku vše proplatit.
Celkem 40 položek získalo muzeum darem, z toho bylo osm autorských, čtyři ze zahraničí a ostatní od tuzemských dárců. Mezi ně patří hodnotné soubory fotografií od významných českých fotografů (Dita Pepe, Jan Strimpl, Jiří Hanke, Jan Sekal). Co do počtu převažují dary oděvů a oděvních doplňků, výjimečný je rozsáhlý soubor pánského zahraničního značkového oblečení.
Ze sbírkového fondu se v roce 2022 nevyřazovalo, návrhy na nová vyřazení schválil poradní sbor a budou provedeny po nahlášení na MK v letošním roce.
Do II. stupně evidence bylo zapsáno 316 položek (kromě sbírky fotografie, grafiky, knihy a plakátů, kde je jednotně vedena pouze evidence I. stupně). Podařilo se převést a zapsat do inventárních knih (přičiněním paní Lucie Novákové) sbírku českého kubismu, získanou prostřednictvím mimořádné dotace v roce 2021. Revizí prošlo 37 416 předmětů, což představuje velký úspěch, zejména díky oddělení fotografie.
Oddělení se zabývá tvorbou databáze CES a činností s ní související. Velkou agendu oddělení představuje práce s evidenčním programem MUSEION. Do systému jsou zadávány průběžně přírůstky a evidence v II. stupni, a to tak, že je založena karta se základním údajem, ostatní doplňují na jednotlivých sbírkách. Generovat inventární číslo (kromě podsbírek fotografie, knihy, grafiky a plakátu, které si vedou evidenci samostatně) je možné pouze prostřednictvím našeho oddělení.
Zabývá se i tuzemskými výpůjčními smlouvami. V roce 2022 bylo nově vyhotoveno 51 výpůjčních smluv a jejich dodatků na 1 391 předmětů. Z toho je 32 krátkodobých (26 na běžné výstavy a 6 na restaurování), 1 nová dlouhodobá, 12 dlouhodobých bylo obnoveno novou smlouvou a 6 dodatkem. Výpůjček od jiných institucí má UPM 6 pro novou expozici, dále 8 obnovených a 1 novou (641 předmětů a 11 krabic).

Evidence sbírkových předmětů zanesených do evidenčních knih v roce 2022
Evidence I. stupně

Přírůstky celkem	58 položek/1 141 předmětů či jejich souborů
Nákupy celkem	6 položek/ 316 290,- Kč
Dotace	0
Nákupní komise	14 položek
Mimořádné nákupy	2 položky

Dary celkem	40 položek
Výtvarníci, umělecké školy (autorské dary)	8 položek
Zahraničí	4 položky
Instituce, firmy	0
Zaměstnanci UPM	4 položky
Ostatní	24 položky
Jiné způsoby nabytí (převod z PNP, dodatečný zápis)	2 položky

Evidence II. stupně inv. č. 108 977 – 109 293 (převedeno a přepsáno 316 položek do 2. stupně evidence kromě sbírky fotografie, a plakátů, grafiky, knih, kde je jednotně vedena pouze evidence I. stupně CES průběžně k ukončení roku 2022.

Vyřazeno z fondu	0 (v návrhu 46 položek)
Počet předmětů revidovaných při inventuře	37 416

Přehled akvizic 2022

Č. přír. Sbírka	**Předchozí majitel (Jména předchozích majitelů jsou uváděna bez titulů, ceny předmětů v korunách)**	**Předmět**

Nákupy - Nákupní komise

13/2022 - šperk	Lucie Frantová	soubor 5 autorských šperků Heleny Frantové
17/2022 - textil	Miroslava Raisová	soubor oděvů a doplňků z rodiny spisovatele K. V. Raise, I. republika
18/2022 - kovy	Milena Kochová	jubilejní pokladnička, 1929
19/2022 - textil	Klára Nademlýnská	dámský oděv, modrotisk, 2015
21/2022 - textil	Barbora Kosíková	filmové loutky z cyklu „Potkali se u Kolína“ lmové loutky z cyklu „Potkali se u Kolína“ 2 500 hračky návrh Břetislav Pojar, 1965–1973
24/2022 - sklo	Pavel Hejduk	soubor lisovaného skla, návrh František Pečený, 1970 - 1974

25/2022 - textil	Monika Drápalová	autorský model – dámský komplet, modrotisk
26/2022 - kovy	Jaroslav Handl	soubor užitkových předmětů ze dřeva a kovu 2., 3. čtvrtina 20. stol.
27/2022 - hračky	Václav Kubát	soubor autorských hraček, zápisníky V. Fixla 50./60. léta 20. stol.
48/2022 - porcelán	Miroslav Zíka	porcelánová busta mima J. G. Deburau, návrh Ladislav Pichl, Duchcov, 70. léta 20. stol.
50/2022 - porcelán	Eva Pelechová	14autorských porcelánových kelímků, 2020
51/2022 - porcelán	Qubus Design Studio	5 designérských předmětů, 21. st.
56/2022 - sklo	Kristián Suda	Dana Vachtová, Ikarův pád, skleněná plastika, 2001–2022
57/2022 - textil	Lilian Švábenická	dámský jezdecký oblek, salon Podolská,20. léta 20. stol.

Mimořádné nákupy „per rollam“

45/2022 - kovy	Aukční dům Sýpka	džbánek secesní, Darmstadt, poč. 20. stol.
55/2022 - porcelán	Sebastián Vlasák	autorský porcelánový triptych „Brouk“, 2019

Dary - dary výtvarníků (autorské) a uměleckých škol

3/2022 - fotografie	Dita Pepe	12 autorských fotografií ze souboru Autoportréty (1999–2002)
6/2022 - porcelán	Aleš Werner	autorské porcelánové objekty absolventů UMPRUM
20/2022 - fotografie	Jan Strimpl	14 autorských fotografií, 1970–2020
28/2022 - grafika	Pavel Sivko	2 grafické listy, 1960

29/2022 - fotografie	Jiří Hanke	123 autorských fotografií (2 soubory), 1981–2003
30/2022 - textil	Blanka Šperková	5 autorských objektů z krajky, 1988
33/2022 - plakát	Ivan Pelc	140 plakátů, 2. polovina 20. stol.
52/2022 - porcelán	Jiří Kožíšek	porcelánový soubor LAGO, Stará Role, 1998

Dary ze zahraničí

10/2022 - fotografie	Jan Sekal, Francie	39 autorských fotografií z Izraele, 2003–2022
11/2022 - textil	Věra Bejenke, Německo	večerní šaty „Karlovarský model“, večerní šaty „Karlovarský model“,
12/2022 - textil	Setsuko Shibata, Japonsko	extilní závěs, modrotisk, 2019
15/2022 - textil	Šihoko Fukumoto, Japonsko	textilie „Ranní mlha“, modrotisk, 2018

Dary zaměstnanců

9/2022 - nábytek	Lucie Vlčková	dřevěná mísa, Krásná jizba
36/2022 - textil	Gabriel Urbánek	sada (24) kloboukových jehlic, I. republika
49/2022 - sklo	Jan Mergl	číška skleněná Durit, kol. 1955
58/2022 - grafika	Jana Croy	krabice od bonboniéry, Ukrajina, 2022

Ostatní dárci

1/2022 - grafika	Martin Šerka	2 chromolitografie, poč. 20. stol.
2/2022 - fotografie	Zdenka Bílková	soubor 24 fotografií Miroslava Bílka 70.–80. léta 20. st.
4/2022 - textil	Miroslava Raisová	oubor oděvů a doplňků z rodiny spisovatele K. V. Raise

5/2022 - textil	Jiří Mejstřík	pánské módní doplňky, 1. polovina 20. stol.
7/2022 - sklo	Miroslava Jägerová	6 ks stolního lisovaného skla, 1. čtvrtina 20. stol.
8/2022 - textil	Anna Pánková	4 ks oděvních doplňků, 19./20. stol.
14/2022 - šperk	Lucie Frantová	soubor šperků Heleny Frantové, 44 ks50. – 80. léta 20. st.
16/2022 - textil	Marie Švarcová	soubor dámského ošacení, 4 ks + 1 fotografie40.–50. léta 20. st.
22/2022 - textil	Tereza Václavíková	3 páry dámské obuvi, 30.–40. léta 20. stol.
23/2022 - textil	Hana Svatošová	soubor dámského ošacení, 7 ks, 1. polovina 20. stol.
31/2022 - grafika	Jaromír Kříž	autorské práce Radoslava Kratiny, 20. stol. 328 ks
32/2022 - grafika		soubor kresebných návrhů Vlasty Tůmovéna šperky a ex libris, 118 ks
34/2022 - kniha	Dagmar Mandelíková	kniha Im Spiegel der Tierwelt, 1909
35/2022 - textil	Tereza Martínková	3 dámské šaty, Zdeněk Křeček, 80. léta
37/2022 - textil	Dagmar Virtová	soubor dámského ošacení, 7 ks, 70. léta 20. stol. 30 – 70. léta 20. stol.
38/2022 - textil	Milena Erdelyi	soubor dámského ošacení a doplňků,
39/2022 - textil	Ivana Rabiňáková	svatební šaty a manikúra, 2. čtvrtina 20. stol.
40/2022 - textil	Helena Pokorná	soubor dámského ošacení a doplňků, 8 ks
41/2022 - hračky	Jan Vylita	soubor nábytku pro panenky, kolem 1848
42/2022 - textil	Jana Slavíková	soubor nábytku pro panenky, kolem 1848
43/2022 - textil	Jana Valášková	dámská halenka, 1964

46/2022 - grafika	rodina Troupova	konvolut kreseb z pozůstalosti Miloslava Troupa
53/2022 - grafika	Jiří Krbec	konvolut kreseb a různých materiálů z pozůstalosti Ester Krumbachové
54/2022 - textil	Adam Záruba	soubor pánských značkových oděvů a doplňků, obuvi světových módních značek, po 2000, 118 ks

Jiné způsoby nabytí - p**řevod majetku státu**

44/2022 - nábytek	Památník národního písemnictví	Soubor nábytku 19./20. stol.
47/2022 - nábytek	Dodatečný zápis	onferenční stolek a 3 židle, 50./60. léta 20. stol. nábytek

PhDr. Jana Croy,
vedoucí oddělení evidence sbírek

11. Oddělení správy sbírek

V roce 2022 bylo hlavním úkolem oddělení správy sbírek dokončení nové stálé expozice muzea ART, LIFE. Umění pro život, na které se všichni správci podíleli spolu s kurátory, restaurátory a fotografy. Od července probíhaly převozy exponátů a jejich instalace. Dále spolupracovali na přípravě výstav v hlavní budově muzea V bouřích a rozjímání – 90. narozeniny Vladimíra Kopeckého, Móda v modré. Tradice a současnost indiga v japonském a českém textilu, Josef Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka, Oldřich Plíva, The Power of Lace. Krajka – Objekt – Oděv, Sběratel. Lannova sbírka skla, Řeč plakátu 1890–1938 i v dalších pobočkách UPM, stejně tak na realizaci zápůjček dalším institucím v Čechách i zahraničí.
Po celý rok vyřizovali správci dotazy z řad odborné i laické veřejnosti, připravovali rešerše pro tuzemské i zahraniční badatele. Byla dokončena modernizace autorské kartotéky sbírky moderního skla, keramiky a porcelánu, kterou využívají jak pracovníci muzea, tak badatelé.
Správci sbírek, zejména skla a textilu, se aktivně podíleli na programu 26. generální konference ICOM 2022, jejíž delegáty prováděli v depozitářích. Depozitář skla, keramiky a porcelánu navštívila v rámci dlouhodobé spolupráce s Ateliérem keramiky a porcelánu UMPRUM skupina badatelů z Anglie, Portugalska a Německa.
V souvislosti s převzetím Bauerovy vily v Libodřicích v roce 2021 byla na konci března převezena sbírka kubistické keramiky a kovových prací. Předměty byly vyčištěny, vyfotografovány a byly nově zapsány do evidence sbírek UPM.

Na jaře byla ukončena dlouhodobá expozice moderního a současného skla ve vile Portheimka, všechny exponáty byly uloženy v centrálním depozitáři. Pokračovaly převozy sbírky dřevořezeb z Kamenice nad Lipou a sbírky plakátů z Čelákovic. Z uvolněného objektu v Brandýse nad Labem byla převezena sbírka historických kamen do skladu v Čelákovicích.
Na konci léta došlo k vlastnickým změnám na zámku ve Světlé nad Sázavou, kde je umístěna stálá expozice skla a hodin ze sbírek muzea. Proběhla kompletní inventura vystavovaných předmětů a spolupráce s novým vlastníkem bude pokračovat i nadále.
Správci se průběžně účastnili nejrůznějších seminářů, školení a workshopů souvisejících s problematikou ukládání sbírek a jejich digitalizací, např. konference k pokročilejší uživatelské verzi elektronické evidence sbírek Museion v Technickém muzeu v Brně nebo semináře „Bezpečné chování paměťových institucí v kyberprostoru".
Krátce po útoku Ruska na Ukrajinu přijalo muzeum ukrajinskou kolegyni, která byla vzhledem ke své specializaci zařazena do oddělení správy sbírek a podílela se na čištění souboru keramických kachlů a architektonických prvků.

Bc. Jana Černovská,
pověřená vedením oddělení správy sbírek

Restaurátorské oddělení

Hlavní činností restaurátorů UPM byla příprava, konzervace a restaurování sbírkových předmětů pro chystanou stálou expozici. S tím bylo spojeno i mnohdy složité konstrukční i materiálové řešení adjustace a výroba adjustačních pomůcek s ohledem maximálně eliminovat riziko poškození sbírkových předmětů. Souběžně s přípravou expozice také restaurátorské oddělení pečlivě připravovalo předměty pro krátkodobé výstavy UPM (*The Power of Lace, Sběratel. Lannova sbírka skla, Řeč plakátu 1890–1938, Zahradní keramika* v Kamenici nad Lipou).
Zároveň restaurátoři vyhověli téměř všem žádostem o zapůjčení předmětů jiným institucím a provedli tak zásah na více než 700 sbírkových předmětech včetně vypracování fotodokumentace a protokolů o stavu, např. pro výstavy *Kořeny a toulky malíře a ilustrátora J. Panušky* ve Východočeské galerii v Pardubicích, *Civilizovaná žena* v Moravské galerii nebo *Hvězdné nebe* v galerii GASK
Restaurátorskými ateliéry tak celkově prošlo 1 858 kusů předmětů s inventárním číslem, z nichž v 61 případech byl zásah časově, odborně a technologicky velice náročný. Součástí mnoha zásahů byly návrh a výroba úložných obalů. Několik předmětů také bylo konzervováno či restaurováno externě pod odborným dohledem muzejních restaurátorů.
Během roku dále pokračovaly systematické a dlouhodobé práce v rozsáhlé sbírce plakátů, jejich transport, čištění, výroba obálek a ukládání. Opět bylo ošetřeno několik stovek předmětů, nejen pro výstavu *Řeč plakátu*. Ve spolupráci se sbírkami probíhaly inventury sbírek, výroba obalů a volba způsobů vhodného uložení. Před plánovanou rekonstrukcí Bauerovy vily v Libodřicích proběhlo velké balení a transport předmětů ze stálé expozice kubismu.
Některé restaurátorky se aktivně podílely na ICOM General Conference – COSTUME off-site meeting.
Na odborné praxi bylo v restaurátorských ateliérech celkem 12 studentů/studentek. Pokračovala výuka, přednášky či vedení závěrečných prací některých restaurátorů na vysokých a středních školách VŠCHT, VŠUP, KTF UK, ZU v Plzni, VOŠ Brno, VOŠ v Turnově, VOŠ Zlíchov.

Ing. Tomáš Stern,
vedoucí restaurátorského oddělení

Centrum dokumentace sbírek/fotoateliér

Akvizice a péče
Akvizice v uplynulém roce byly interní, vznikly roztříděním dosud neuspořádaného dokumentačního materiálu. Vedle jednotlivin zhotovených k badatelským účelům proběhla na zařízení pracoviště digitalizace fondu Výstavy (88 ks). Ve spolupráci s ČT byl digitalizován amatérský film z roku 1930 z fondu Milady Müllerové.

Prezentace

Prezenčně studovalo na pracovišti osm externích badatelů, kteří se zaměřili na dokumentaci osobností Vojtěcha Lanny, Karla Chytila a Karla Heraina. Významně v roce 2022 opět stoupl počet konzultací a dotazů zodpovídaných po síti jednotlivcům a institucím. Badatelé z řad zaměstnanců využili především dokumentaci výstav, činnosti Svazu československého díla a Ústavu bytové a oděvní kultury. Na výstavu *V bouřích i rozjímání – 90. narozeniny Vladimíra Kopeckého* a výstavu *Sběratel. Lannova sbírka skla* v hlavní budově muzea byly zapůjčeny dokumentační materiály z fondu ÚBOK a sbírky dokumentačních fotografií. Do oblasti spolupráce s médii spadá výběr a příprava souboru archivních materiálů k dokumentárnímu filmu o Adolfu Loosovi pro Českou televizi.

Vědeckovýzkumná činnost

V rámci plánu vědeckého výzkumu dějin UPM a historického kontextu probíhal průběžný archivní průzkum, soupis a kritika pramenů k osobnostem Bohumila Bondyho (1832–1907) a Vojtěcha Lanny (1836–1909). Studovány byly fondy UPM, Archivu Národního muzea, Archivu Národního technického muzea a Archivu hl. města Prahy. Probíhala spolupráce s výzkumného grantu NAKI II (č. DG18P02OVV011) Plakát jako nástroj komunikace.

Publikační výstupy

Filip Wittlich, Od výstav ke sbírce/Výstavy Uměleckoprůmyslového musea v Praze v letech 1905–1939 a vznik fotografické sbírky, s. 48-75, in*: Staletá Praha.* roč. XXXVIII, č. 1. V Praze, Národní památkový ústav, 2022. ISSN 0231-6056
Filip Wittlich, JUDr. Adalbert Lanna a rozpuštění legendárních sbírek, s. 160-175, in: Hlavačka, Milan, ed. a Kopáček, Jiří, ed. *Lanna et Lanna: rodina a podnikání.* Vydání první. Praha, Historický ústav Akademie věd České republiky, 2022. 344 s. ISBN 978-80-7286-399-0.
Filip Wittlich,Vojtěch Lanna (1836–1909), s. 2–3, in: Černovská, Jana et al. *Sběratel: Lannova sbírka skla: průvodce výstavou*. V Praze, Uměleckoprůmyslové museum, 2022. 130 s. ISBN 978-80-7101-208-5.

Další odborná činnost a práce s veřejností

Filip Wittlich byl členem komise pro obhajoby státních zkoušek KTF a jmenován členem Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost Sládečkova vlastivědného muzea v Kladně.
Hlavním úkolem fotoateliéru byla obrazová dokumentace exponátů do stálé expozice. Dále průběžně pořizoval dokumentaci výstav a všech dalších akcí muzea pro potřeby muzea, propagaci a komunikaci včetně novinářů. Ve fotoateliéru bylo ve spolupráci se správou sbírek zhotoveno (tzn. vyfotografováno, popř. naskenováno, převedeno z formátu RAW do formátu TIFF, upraveno a archivováno) 4187 fotografií sbírkových předmětů (z toho 1832 sklo a keramika, 1663 plakáty a další, 294 kovy a další, 398 kovy a ostatní. Bylo zhotoveno 387 fotografií předmětů bez inv. čísel – zápůjčky na výstavy od jiných institucí a soukromých sběratelů apod., archivní materiály a reprodukce z knih a časopisů z knihovny UPM.

PhDr. Filip Wittlich, Ph.D.,
kurátor Centra dokumentace sbírek

Pobočky a mimopražská pracoviště

Dům U Černé Matky Boží

Stálá expozice Český kubismus
Kurátorka: Lucie Vlčková
Architektonické řešení: Jiří Javůrek, Sylvie Bednaříková, Jakub Žák (SGL project, s.r.o.)
Grafický design: Štěpán Malovec

Stálou expozici muzeum otevřelo v prosinci roku 2015. Za cíl si kladlo představit český kubismus jako styl ideově propojující volné i užité umění a architekturu. Vystavené soubory i solitérní kusy nábytku spolu s interiérovými doplňky z keramiky, skla a kovů

reprezentují průřez realizacemi nejvýznamnějších autorů kubismu. Zastoupeni jsou přední architekti a designéři Pavel Janák, Josef Gočár, Josef Chochol, Vlastislav Hofman, Otakar Novotný či František Kysela. Jejich díla doplňuje výběr kubistické malby autorů Emila Filly, Bohumila Kubišty, Josefa Čapka a Václava Špály a plastiky Otto Gutfreunda. Vliv kubismu na architekturu přibližuje projekce současných i dobových snímků převážně pražských realizací a návrhů kubistických a rondokubistických staveb.
V ČMB proběhly dvě krátkodobé výstavy *Pavel Dias: Torzo – vzpomínky pro budoucnost a výstava Václav Podestát – Daleko i blízko. Fotografie 1999–2022.* Viz kapitola Výstavní projekty

Galerie Josefa Sudka

Galerie Josefa Sudka (GJS) se nachází v prostorách hradčanského domu U Luny, který od roku 1959 až do své smrti v roce 1976 obýval český fotograf Josef Sudek. V roce 1989 převzalo muzeum prostory umělcova bytu do své správy, od roku 1995 zde byla zpřístupněna fotografická Galerie Josefa Sudka. V galerii jsou pravidelné krátkodobé výstavy převážně ze sbírek UPM. Viz kapitola Výstavní projekty.

Centrální depozitář UPM Stodůlky

Nová budova depozitáře UPM byla slavnostně otevřena v dubnu 2016. Pětipodlažní budova je vybavena nejmodernějšími technologiemi, které zaručují jak bezpečné uložení sbírkových předmětů, kterých má UPM přes půl milionu, tak i komfort souvisejících pracovišť kurátorů, správců depozitářů a moderní dílny restaurátorů. Depozitáře jednotlivých sbírek mají svůj vlastní režim ve vnitřní čtvercové budově o rozloze 6 340 m2. Ve vestibulu je pro veřejnost otevřena kavárna, jinak je budova přístupná pouze badatelům po domluvě.

Zámek Kamenice nad Lipou – pobočka UPM (od roku 1998)

Návštěvnost expozic UPM: 12 478 návštěvníků a 5 138 v rámci akce Hračkobraní

Zámek byl provozován na základě smlouvy o spolupráci Uměleckoprůmyslového musea v Praze a Správy kulturních zařízení města Kamenice nad Lipou. Rok 2022 opět znamenal vzrůst návštěvnosti zámku, a to především díky novým expozicím převážně určeným pro děti a rodiny s dětmi. Velkou účast zaznamenal pravidelný a velmi oblíbený festival Hračkobraní, jehož je UPM spolupořadatelem.
Od 1. června 2021 je ve čtyřech sálech přízemí otevřena dlouhodobá výstava parních strojků ze soukromé sbírky Romana Hedvičáka s názvem *Pod parou* představující téměř 300 modelů parních hraček od poloviny 19. století do současnosti. Ta tvoří nově s celým přízemím samostatný prohlídkový okruh. Od 19. června 2021 v patře ve čtyřech vyklizených sálech depozitářů je po drobných stavebních úpravách otevřena expozice *Hledej hračku*, hračky ze sbírek UPM, představující výběr téměř 300 převážně dřevěných hraček od poloviny 19. století do současnosti včetně unikátních stavebnic, panenek a dětského nábytku a pokojíčků pro panenky. A od 1. září 2021 byla otevřena třetí expozice ve sklepích severního křídla, která představuje soubor autorské a zahradní keramiky druhé poloviny 20. století. V zámku je ještě expozice Cesty designu a instalace Aleny Matějkové Cesta.

Angličáci
Stálá expozice

Autor námětu, odborná spolupráce: Alexander Goldscheider
Kurátorka: Marie Míčová

Architektonické řešení: Jana Bačová Kroftová, Monika Krausová, Dušan Seidl
Grafický design: Štěpán Malovec, Tereza Hejmová

Expozice představuje kolekci patnácti set miniaturních modelů aut anglické firmy Lesney vyráběných pod značkou Matchbox. Instalaci řad aut-veteránů Models of Yesteryear, prezentovanou na zámku od roku 2014, jsme doplnili o další řady modelů od nejstarších kovových autíček po současnou produkci s plastovými součástmi. Anglická firma Lesney začala vyrábět kovové modely aut, strojů a různých hraček koncem čtyřicátých let. Značka Matchbox odkazuje na způsob balení modelů do krabiček od zápalek. Fenomén Matchbox zasáhl několik generací dětí i dospělých – v českém prostředí si tyto modely získaly velkou popularitu díky nevídané preciznosti a dotaženosti provedení, funkčnosti, zářivé barevnosti a vysoké odolnosti. Edukační program – aktivní zóna s autodráhou – nabízí možnosti vyzkoušet si jízdní, parkovací i rychlostní vlastnosti vlastních modelů či zapůjčeného muzejního angličáku, papírová skládačka garáže je dárkem pro návštěvníky.

Hledej hračku

Stálá expozice
Kurátorka expozice: Marie Míčová
Grafický design: Eva Koktová
Architektonické řešení: Dušan Seidl

Hračky se dostávaly do sbírek již od doby založení muzea v roce 1885, ale soustavněji jim byla věnována pozornost až od doby založení Československa po roce 1918. Sbírka nyní obsahuje kolem 3 500 položek. Jde převážně o hračky domácí a evropské provenience, tzn. z české, moravské, rakouské a německé oblasti, z období od 18. století do současnosti. Z hlediska materiálů jsou zastoupeny předměty ze dřeva, kovu, textilu,

porcelánu, keramiky, papíru i umělých hmot. K nejpočetnějším a nejobsáhleji zastoupeným podsbírkám patří panenky a jejich doplňky, domečky pro panenky a jejich vybavení, nábytek, houpací koně a kočárky, soubory cínových vojáčků, stavebnice a stolní hry, moderní hračky z počátku 20. století, české autorské hračky druhé poloviny 20. století, hračky z plastické hmoty.

Pod parou
Dlouhodobá výstava

Námět výstavy a zapůjčitel exponátů: Roman Hedvičák
Grafický design: Eva Koktová
Architektonické řešení: Dušan Seidl

Vzácnou sbírku parních strojků od roku 1870 do současnosti Uměleckoprůmyslovému museu v Praze zapůjčil Roman Hedvičák, který parní strojky zvané párničky sbírá téměř čtyři desetiletí. Na výstavu zapůjčil dvě stě dvacet pět exemplářů, sto padesát z nich je zcela původních a funkčních, dále třicet přídavných zařízení, dobové katalogy a prospekty a současnou nabídku několika renomovaných firem. Vybraných kusů je možné se dotýkat, každou druhou celou hodinu je v herně v provozu parní strojek Wilesco. Základ sbírky tvoří hračky německého původu z let 1900 až 1935, ale k vidění je i „párničkový pravěk“ z let 1870–1900, další evropské a zámořské výrobky a také téměř kompletní nabídka tuzemské provenience.

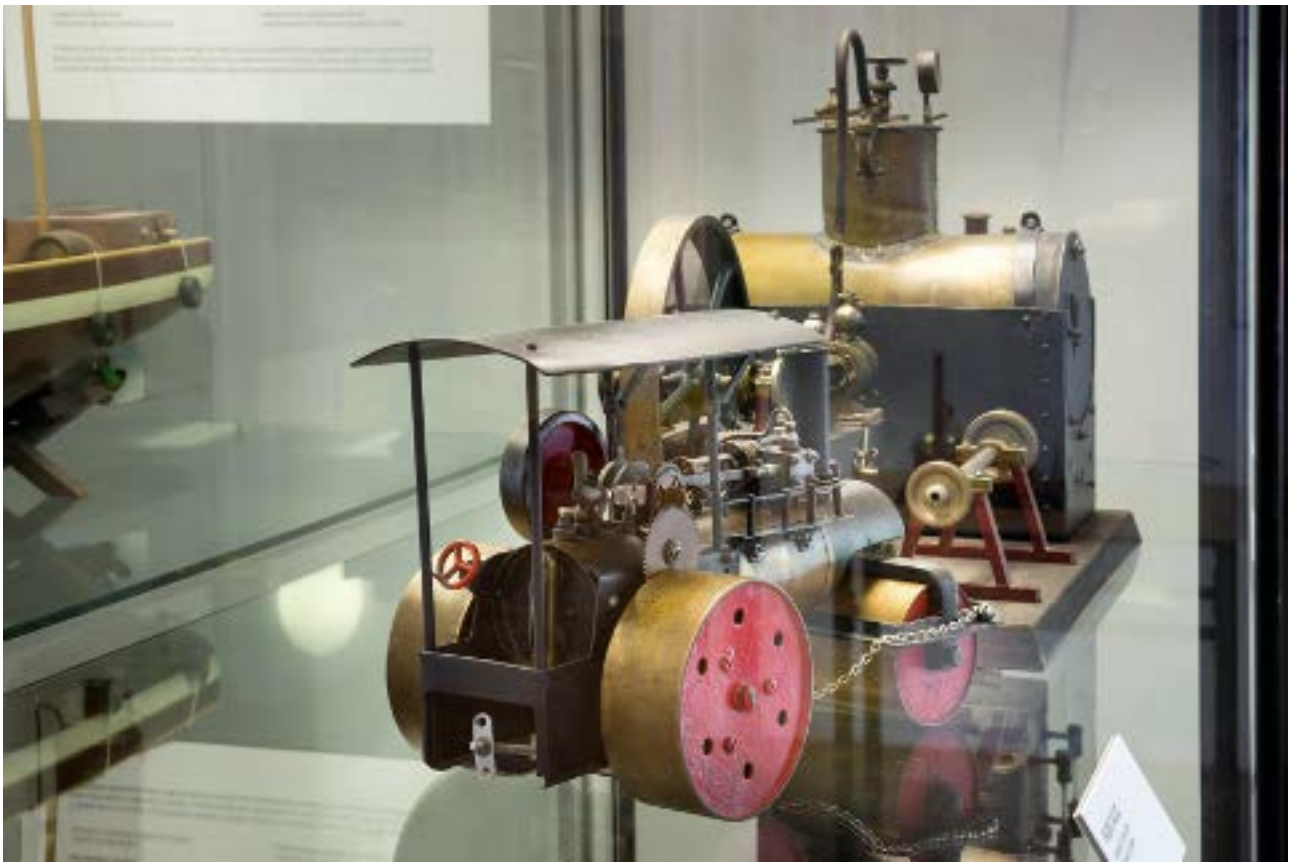

Cesty designu. Nábytek 19. a 20. století ze sbírek UPM

Koncepce expozice: Daniela Karasová, Karel Lapka
Architektonické řešení: Karel Lapka

Grafický design: Jiří Sušanka

Tato expozice dokládá klíčové momenty vzniku a vývoje designu nábytku související s přechodem individuální řemeslné výroby na hromadnou strojovou v průběhu 19. století: vliv nových technologií a materiálů na nábytkový design, moderní způsob života ovlivňující typologickou skladbu nábytku, okouzlení plasty a posléze jejich kritiku, úlohu jednotlivců i nábytkářských škol. Plochou 634 m2 a několika sty exponáty tvoří nejrozsáhlejší expozici tohoto typu u nás. Najdeme tu ikony světového designu, byť často v replikách, i práce nejmladší generace českých designérů.
Expozice historických kovaných železných prací, která začíná v renesančním sále zámku, je první specializovanou expozicí tohoto uměleckého řemesla u nás. Představuje ukázky středověkých, renesančních a barokních mříží a zábradlí a také soubory historických zámků, klíčů, klepadel a kování od doby románské až do 19. století. Interaktivní program umožňuje vyzkoušet si mechanismy zámků a klepadel nebo uvést do pohybu kovaného draka.

Alena Matějková: Cesta

Monumentální objekt Cesta od sklářské výtvarnice a sochařky Aleny Matějkové se nachází v gotickém sále v podzemí zámku. Pojetím blízkým archaické architektuře se autorka přiblížila atmosféře dávných rituálů, keltskému směřování ke zdroji života – světlu. Dílo z hrubého kamene záměrně navozuje dojem, který v nás zanechávají menhiry a megalitické stavby rozeseté před staletími v Evropě. Autorka prožila své dětství v Kamenici nad Lipou a dnes pobývá a pracuje v nedalekém Betlémě.

Dlouhodobé zápůjčky

Zámek Klášterec nad Ohří – Expozice porcelánu ze sbírek UPM
V zámku Klášterci nad Ohří jsou v rámci expozice vystaveny téměř dva tisíce sbírkových předmětů UPM (1882 položek). Jedná se především o český porcelán, nábytek, lustry a hodiny. V menším počtu je zastoupena grafika, obrazy, kresby a koberce.

Zámek Nové Hrady u Litomyšle
Ze sbírek UPM je na zámku zapůjčen pro expozici ve stylu rokoka historický nábytek, předměty z kovu, jídelní soupravy, koberce, sklo, porcelán, grafika a textil. Jedná se o 194 položek.

Zámek Světlá nad Sázavou
Expozice historického evropského skla. Ze sbírek UPM je v expozici zapůjčeno přes tisíc předmětů historického skla od baroka do konce 19. století (1 083 položek). V expozici historických hodin je 87 položek. Ze sbírek UPM je na zámku zapůjčen pro expozici ve stylu rokoka historický nábytek, předměty z kovu, jídelní soupravy, koberce, sklo, porcelán, grafika a textil. Celkově se jedná o 194 položek.

Dvůr Králové nad Labem – Expozice textilního tisku
V prostorách Střední školy informatiky vznikla v roce 2019 unikátní expozice textilního tisku. Ze sbírek UPM se zde vystavuje celkem 162 položek textilních strojů a zařízení dokumentujících textilní technologie.

Dílčí zápůjčky zejména historického nábytku a dalších interiérových doplňků:
Státní zámek Duchcov, (75 položek) nábytek a čtyři vzácné historické vějíře; Zámek Doudleby nad Orlicí, (56 položek) nábytek a dvě tapiserie; Zámek Brandýs nad Labem,

(49 položek) nábytek, kresby, obrazy a předměty z kovů; Státní zámek Hrubý Rohozec, (38 položek) nábytek a koberce.

Výstavní projekty a akce

Hlavní budova

Plejády skla 1946–2019
Dlouhodobá výstava

Kurátoři: Sylva Petrová, Milan Hlaveš
Odborná spolupráce: Dušan Seidl
Texty: Sylva Petrová
Architekti výstavy: Jiří Novotný, Dušan Seidl
Grafický design: Anna Issa Šotolová
Počet návštěvníků v roce 2022: 19 484

Expozice představuje část světově proslulé sbírky skla Uměleckoprůmyslového musea v Praze druhé poloviny 20. a začátku 21. století, tzv. autorské sklo. Výběr klíčových děl z různých desetiletí doprovázejí vysvětlující chronologické texty včetně výroků slavných představitelů sklářské scény. Expozice návštěvníkům názorně přibližuje, čím a v jaké době tyto exkluzivní práce iniciovaly vývoj autorského skla ve světě. Všechna díla, jež mohou návštěvníci obdivovat, vznikla mnohdy před desítkami let, ale nestárnou, jsou stále esteticky současná, nápaditá v koncepci, objevná v použité technologii i provedení.

Via lucis. Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová pro sakrální prostory v Čechách a na Moravě
Výstava ke 100. výročí narození Stanislava Libenského je součástí dlouhodobé expozice Plejády skla 1946–2019
Od 21. 10. 2021, dlouhodobá výstava

Kurátorka: Sylva Petrová
Architektonické řešení: Dušan Seidl
Grafický design: Martin Hlubuček
Počet návštěvníků v roce 1922: 19 484

Expozice je věnována další poloze rozsáhlého díla dvou mezinárodně etablovaných českých umělců-sklářů: profesora Stanislava Libenského (1921–2002) a spoluautorky společných úspěchů Jaroslavy Brychtové (1924–2020). Instalace se zaměřuje na realizace umělců ve veřejném, sakrálním prostoru. Konkrétně přibližuje rozměrná okna – vitraje v pražské kapli sv. Václava v katedrále sv. Víta z let 1964–1968 a okno v kapli sv. Anny v klášteře sv. Jiří na Pražském hradě z let 1974–1975. Vypráví o vzniku a charakteru sedmi vitrají, jež oba umělci navrhli a realizovali v zámecké kapli v Horšovském Týně mezi lety 1987 až 1991 a představuje historii osmi oken v hradní kapli brněnského Špilberku z let 2001 až 2003.
V instalaci výstavy *Via lucis* nalezneme jen tři sklářská díla. Ta dvě největší UPM získalo zápůjčkou od sklářské firmy Lasvit (další objekty lze vidět v obou souvisejících sálech výstav *Plejády skla 1946–2019*). Instalace tedy vychází z četných originálních kreseb, které realizoval Stanislav Libenský. Dvě největší, téměř sedm metrů vysoké malby týkající

se oken v kapli sv. Václava, muzeum za podpory Ministerstva kultury ČR v roce 2021 získalo do sbírek, další si zapůjčilo laskavostí dědiců z jejich archivu a ze sbírky Muzea města Brna.

Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová

Móda v modré. Tradice a současnost indiga v japonském a českém textilu
25. 11. 2021– 6.3. 2022

Kurátorky výstavy: Markéta Vinglerová, Secuko Šibata
Architektka: Lenka Míková
Grafický design: Adéla Svobodová a Tereza Hejmová
Počet návštěvníků v roce 2022: 5 927

Výstava v Uměleckoprůmyslovém museu v Praze přesvědčila, že modrotisk nepatří minulosti a je to stále živá technologie využívaná v současné módě a umění Východu i Západu. Představila dvě odlišné kultury, českou a japonskou, a jejich klasické přístupy k modrotisku i tendence v současném umění a módě. V expozici byl zastoupen japonský tradiční modrotiskový textil: kimona a jejich letní varianty jukaty, ukázky metráže/vzorů/látek, doplňků a papírových šablon z 19. a 20. století. Jako lokální pandán k japonskému modrotisku přiblížilo UPM genezi vývoje modrotisku v českých zemích a jeho dnešní využití na poli současné módy i umění. Do výstavy byly zahrnuty příklady moravských lidových krojů, ukázky z modrotiskové produkce 80. let Ústavu lidové a umělecké výroby (ÚLUV), zejména tvorba Liběny Rochové a také oděvy současných módních návrhářů Pavla Ivančice, Alice Klouzkové, Moniky Drápalové nebo Kláry Nademlýnské. Využití modrotisku ve volném umění zastoupila textilní instalace Adély Součkové.

Josef Sudek / Otto Rothmayer. Návštěva u pana kouzelníka
Výstava ke 125. výročí narození Josefa Sudka
16. 12. 2021–10. 4. 2022

Kurátor výstavy: Jan Mlčoch
Architekt: Emil Zavadil
Grafický design: Martin Balcar
Počet návštěvníků v roce 2022: 8 752

Výstava připomněla hluboké a oboustranně podnětné přátelství fotografa Josefa Sudka (1896–1976) a architekta Pražského hradu Otto Rothmayera (1892–1966). Těžištěm rozsáhlého výstavního souboru byly světoznámé i nově připomenuté Sudkovy fotografie architektových realizací na Pražském hradě, ale hlavně výběr z cyklů Procházka po kouzelné zahrádce a Vzpomínky, které vznikly u architektovy vily v Praze 6-Břevnově. Kolekci doplnily ukázky Sudkových fotografií adjustovaných podle Rothmayerova návrhu (tzv. puřidla) a prototypy architektova jedinečného zahradního nábytku. Ve výstavě je zařazena i řada autentických předmětů a děl Sudkových a Rothmayerových přátel, pro které se břevnovská vila stala ve 40. až 60. letech místem setkávání a spolupráce.
Výstava vznikla ve spolupráci s Muzeem města Prahy, které vilu Otto Rothmayera v současné době spravuje, a na jejíž rekonstrukci se podílelo Uměleckoprůmyslové museum v Praze.

Josef Sudek z cyklu Procházka po kouzelné zahrádce 1948–1964

Martin Janecký: Hvězdáři a jiné studiové práce ze skla
19. 5. – 11. 9. 2022

Kurátorka výstavy: Sylva Petrová
Architekt: Dušan Seidl
Grafický design: Ondřej Zeman
Filmy: Josef Horák
Počet návštěvníků: 9 011

Martin Janecký (nar. 1980) má nadnárodní sklářské charisma postavené na mistrovském zvládání technik horkého skla. Jeho talent mohl vyrůst nejen díky jeho absolutní koncentraci na práci, ale také proto, že se s jeho osobním nastavením sešly podmínky a změny, kterými tato země za posledních třicet let prošla. Mistrovsky si osvojil techniku tvarování horkého skla metodou „inside sculpting“ (formování baňky skla zevnitř), jejíž pomocí vytváří jedinečné plastiky, ve kterých usiluje o realistické kvality lidských hlav, zvířat, figur, lebek a znamení. K jejich vzniku nepoužívá formy a tvaruje je přímo u pece ze žhavé skloviny. Jde o práci nesmírně náročnou vyžadující speciální zkušenosti, kterou na stejné úrovni zvládne jako jeden z mála lidí na světě. Uměleckoprůmyslové museum předložilo tuzemské i světové veřejnosti velkou přehlídku produkce, kterou tento mladý umělec vytvořil v posledním období. Výstava vznikla v rámci programu Mezinárodního roku skla 2022.

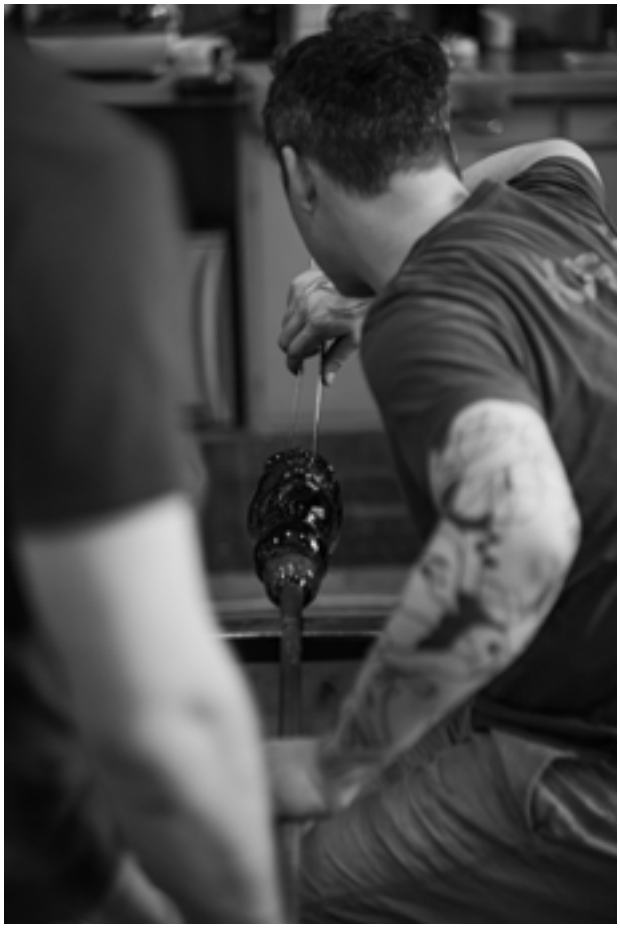

Sklář Martin Janecký při práci ve své dílně

The Power Of Lace. Krajka – Objekt – Oděv
19. 5. – 11. 9. 2022

Kurátorka výstavy: Konstantina Hlaváčková
Architektonický design: Pavel Mrkus
Grafický design: Monsters – Michaela Lubudová, Pavel Frič
Počet návštěvníků: 8 323

Umění krajky je méně známý, ale přesto svébytný, druh českého volného i užitého umění. Ve výstavě se prolnuly tři roviny možného nazírání na fenomén krajky: krajka v oděvu, krajka ve volném umění a krajka jako vizuální inspirace. Výstava zahrnovala dvacet tři exponátů od známých autorů, jakými jsou Zdena Bauerová/Eva Fialová, Jiří Adámek (ÚBOK), Daniela Flejšarová/Eva Janoušková (E'daniely), Ilona Zárubová/Miroslava Mašindová (mi.design Martina Nevařilová (NAVARILA), Monika Drápalová (Modrá), Zuzana Kubíčková. Krajku ve volném umění zastupují Ljuba Krejčí, Marie Vaňková-Kuchyňková, Vlasta Šolcová, Ludmila Kaprasová, Milča Eremiášová, Emilie Frydecká, Jana Slámová, Blanka Šperková, Jitka Štenclová a Mária Danielová. Výstava a doprovodná publikace vznikly za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky v rámci institucionálního financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace Uměleckoprůmyslové museum v Praze (MK000023442).

Pohled do výstavy

Řeč plakátu 1890–1938
8. 12. 2022 – 30. 4. 2023

Kurátorka výstavy: Lucie Vlčková
Architektonický design: Adam Hochmuth
Grafický design: Vladimír Vimr
Počet návštěvníků v roce 2022: 2 544

Výstava představila výběr plakátů z unikátní, více než třicetitisícové sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze, která patří mezi nejstarší a nejvýznamnější evropské soubory plakátu. Vystaveno bylo 280 plakátů, které doplnilo dvacet dalších exponátů, především dobové umělecké časopisy a knihy. Ve třech tematických blocích Umění, Reklama, Ideologie nechyběla díla světových tvůrců, jako jsou Henri de Toulouse-

Lautrec, Jules Chéret nebo Howard Chandler Christy i domácích výtvarníků, Vojtěcha Preissiga, Františka Zelenky či Viléma Rottera. Naprostá většina plakátů neměla žádné umělecké ambice, ale zlomek těch nejlepších reprezentuje vývoj grafického designu coby artefakty nezanedbatelné umělecké, historické a kulturní hodnoty, které jsou předmětem zájmu sběratelství, uměnovědného, ale i historického, kulturního a společenskovědního bádání.

Foyer, Multifunkční a Votivní sál hlavní budovy
Výstavy v těchto prostorech jsou přístupné zdarma

V bouřích i rozjímání – 90. narozeniny Vladimíra Kopeckého
Multifunkční sál
8. 12. 2021 – 27. 2. 2022

Výběr exponátů, koncepce: Jana Černovská, Gabriel Urbánek
Texty: Sylva Petrová
Fotografie: Gabriel Urbánek
Grafický design: David Pajer

Výstava připravená k 90. narozeninám prof. Vladimíra Kopeckého ukázala jeho dílo na fotografiích Gabriela Urbánka, které doplnily Kopeckého obrazy a jedna skleněná plastika.
Profesor Vladimír Kopecký (*1931) je věčně mladým doyenem českého sklářství a zároveň jedním z nejvíce ceněných současných českých umělců malby, grafiky, instalace a performance. Vysoce hodnocené jsou též jeho sklářské práce pro architekturu doma i v zahraničí, například v USA, Nizozemsku, Japonsku, Německu aj. Vystudoval na školách v Kamenickém Šenově, Novém Boru a pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové, kde od začátku patřil k nejvýznamnějším žákům legendárního profesora Josefa Kaplického.

Jan Vičar/Sally Ball: HOLD. So much of the World Stays Beautiful
Multifunkční sál
20. 7. – 8. 9. 2022

Koncepce výstavy: Jan Vičar
Kurátorka: Barbora Kundračíková
Grafický design: David Pajer

Hold je autorským projektem básnířky Sally Ball a grafika Jana Vičara, který vznikal mezi lety 2015 a 2018 na popud společného rezidenčního pobytu v Marnay-sur-Seine v oblasti Champagne-Ardenne. Tvoří jej autorská kniha a soubor samostatných grafických listů, linorytů, ilustrujících a rozvíjejících původní poetické obrazy. Jejich námětem je „konec lidského světa“, ekologická krize a s ní související procesy, některé minimální, některé odehrávající se v makroskopickém měřítku.
Prezentace této práce proběhla při příležitosti českého předsednictví v Radě Evropské Unie pod záštitou předsedy vlády České republiky, Petra Fialy, ministryně životního prostředí Anny Hubáčkové a ministra kultury Martina Baxy.

Posaďte se!
Votivní sál
10. 2. – 24. 4. 2022

Partner výstavy: výstava je součástí grantového projektu TAČR s názvem Vývoj a realizace prototypu chytrého sedacího nábytku pro stálou expozici UPM
Kurátorka projektu: Iva Knobloch
Architektonické řešení: Josef Tomšej
Grafický design: Štěpán Marko
Předpokládaný počet návštěvníků: 2 544

Projekt Vývoj a realizace prototypu chytrého sedacího nábytku pro stálou expozici UPM, na němž muzeum spolupracovalo s firmou mmcité, a který podpořila Technologická agentura ČR, se zabýval tématem, jak by měl fungovat nábytek v muzejních expozicích v 21. století. Výsledek představila právě výstava Posaďte se! Na výstavě bylo možné vyzkoušet lavici sit&see a porovnat ji se sedacími nábytky v expozicích 20. století. Důkladné informace o projektu přinesla stejnojmenná publikace, která jako první v českých zemích seznamuje s historií sedacího nábytku v expozicích (Iva Knobloch) a vývojem venkovního nábytku (Mariana Kubištová).

Dimenze designu
Foyer muzea
11. 11. 2021 – 3. 4. 2022

Partner výstavy: Ateliér Průmyslový design FMK UTB ve Zlíně
Autor a kurátor projektu: Martin Surman
Grafický design: Denisa Novobilská, Jakub Hrdina, Sabina Stržínková
Předpokládaný počet návštěvníků: 3 792

Retrospektivní výstava ateliéru Průmyslový design Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně představila vybrané designérské a výstavní projekty, kterými se ateliér prezentoval na tuzemských a zahraničních akcích zaměřených na design.
Ateliér Průmyslový design Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, který byl založen v roce 1999, navazuje na dlouholetou tradici výuky průmyslového designu, jejíž základy byly koncipovány na sklonku 30. let 20. století ve zlínské Škole umění, založené společností Baťa. Zlín se stal kolébkou českého průmyslového designu zejména zásluhou takových osobností, jakými byli prof. Vincenc Makovský, prof. Zdeněk Kovář a jeho žák prof. akad. soch. Pavel Škarka.

Oldřich Plíva
Foyer muzea
7. 4. – 5. 6. 2022
Koncepce: Oldřich Palata
Grafický design: Eva Koktová
Předpokládaný počet návštěvníků: 1 065
Oldřich Plíva má za sebou dlouhou řadu let poctivé tvůrčí práce. Na své umělecké cestě dosáhl řady pozoruhodných výsledků při sochařském zpracování rozmanitých materiálů, ale nejblíže měl vždy ke sklu. Jeho plastiky jsou zastoupeny v mnoha prestižních institucích po celém světě. Na komorní výstavě ve foyer UPM tuto polohu tvorby nahradily fotografie a plastika Prodáno ze sbírek UPM. Zásadní část vystavené kolekce se však programově soustředila na podstatně komornější segment autorových prací. Tyto drobné objekty jsou skvělými exponáty různých výstav, stejně tak ale mohou být přitažlivým obohacením domácího i pracovního prostředí jako originální sochařská díla, která svými

tvary vyvolávají touhu dotknout se jich a prostřednictvím bezprostředního kontaktu se pokusit proniknout k jejich tajemné atmosféře.

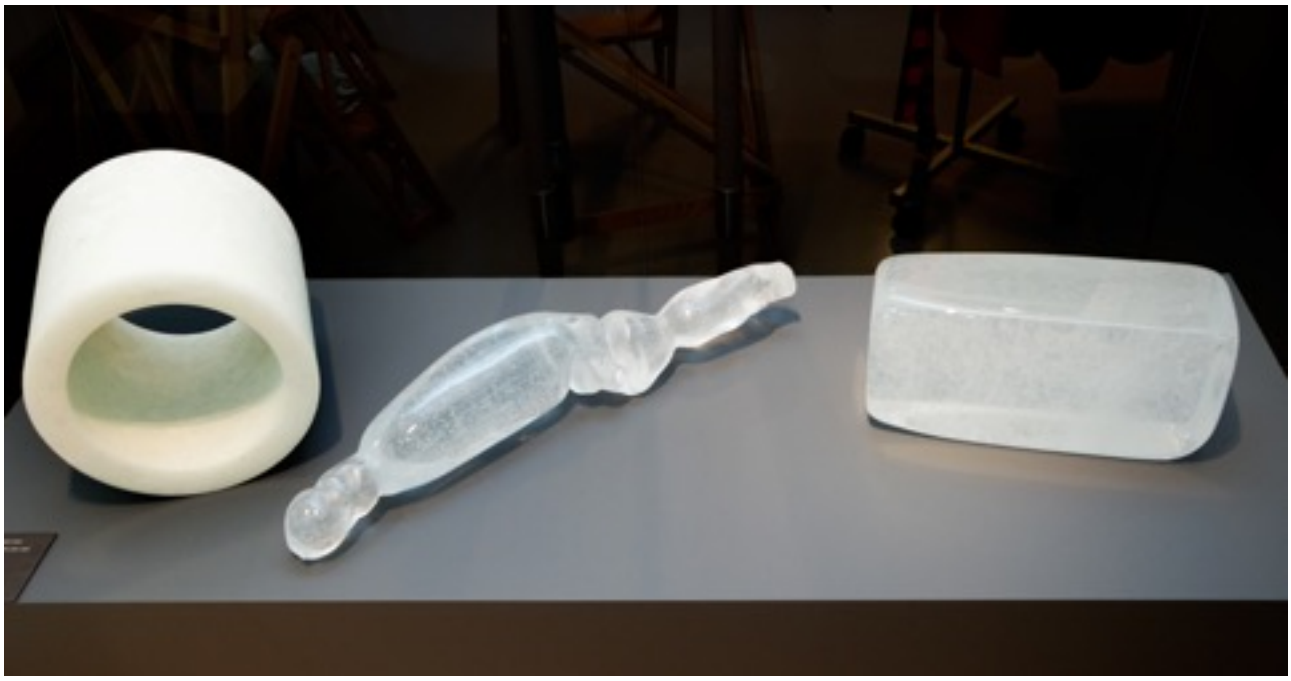

„Drobnosti“ Oldřicha Plívy ve foyer muzea

Jak šel kocour do světa. Hračky Libuše Niklové a jejich zahraniční kříženci
Foyer muzea
9. 6. – 2. 10. 2022

Koncepce výstavy: Petr Nikl, Lukáš Toman
Texty: Tereza Bruthansová, Petr Nikl, Lukáš Toman, František Vyskočil
Grafický design: Zuzana Lednická
Předpokládaný počet návštěvníků 4 855
Objevná výstava z unikátní sbírky představila spolu s původní řadou zvířátek především kopie harmonikových hraček navržených Libuší Niklovou. Její slavný Kocour z roku 1963 překročil hranice tehdejšího Československa a postupně byl upravován podle lokálního vkusu a zejména tak, aby nebyl úplně stejný jako originál. Mutace hraček Libuše Niklové byly vyrobeny samozřejmě bez jejího vědomí. Lukáš Toman vypátral a zdokumentoval přes 130 různých verzí harmonikových hraček z více než dvaceti zemí světa.
Harmonikový kocour byl a stále je světovým fenoménem, proto se stal jednou z tváří 26. generální konference ICOM a při této příležitosti se ICOM rozhodl kocoura pojmenovat jménem Líba.

Talking Flowers
Foyer muzea
4. 10. – 4. 12. 2022

Koncepce: Antonín Tomášek, Jimena Mendoza
Grafický design: Tuan Vuong Trong
Foto: Hana Kubrichtová, David Stejskal
Produkce: Ateliér keramiky FUD UJEP

Předpokládaný počet návštěvníků 2 203

Keep in Touch (K.I.T.) je mezinárodní porcelánové sympozium tradičně organizované pro studenty z českých i zahraničních univerzit, designéry a umělce do 35 let. Pořadatelem je Fakulta umění a designu v Ústí nad Labem a programově navazuje na tradici Mezinárodních studentských porcelánových sympozií a workshopů organizovaných od roku 2010 v Experimentálním keramickém centru v Dubí u Teplic. V průběhu let si sympozia získala mezinárodní renomé, mají dlouhodobou podporu města Dubí a společnosti Český porcelán Dubí, a. s. Záštitu nad letošním ročníkem převzalo Uměleckoprůmyslové museum v Praze. Partnery byly Porzellanikon Museum v Selbu, Asociace sklářského a keramického průmyslu ČR, Asociace průmyslového designu a zástupci výrobců Český porcelán Dubí a porcelánová Manufaktura Rudolf Kämpf.

Kocour Lípa na ulici před muzeem

TITITI – hračky a objekty
Foyer Muzea
7. 12. 2022 – 2. 4. 2023

Koncepce: Marie Míčová, Tereza Talichová
Grafický design: Tereza Talichová
Předpokládaný počet návštěvníků 4 730

Značku Tititi založila v roce 2019 Tereza Talichová a od té doby stihla prosadit v oblasti současného českého designu pro děti. Zaměřuje se na autorské malované dřevěné figurky, zosobňující individuální formou množství různých typů lidí, umělců či dramatických

postav z divadelních nebo literárních děl, nahlížených hravou optikou a se zaujetím pro detail. Charakterem se její práce řadí do oblasti užitého umění, ačkoli účel samotného díla je pouze
na rozhodnutí majitele – děti si s nimi hrají, dospělí je užívají jako interiérový doplněk. Autorská tvorba Terezy Talichové není prvoplánově myšlena jako hračka, ale může se jí stát.

DESIGNBLOK 2022
5. – 9. 10. 2022

Uměleckoprůmyslové museum bylo koncepčně laděným výstavním prostorem s vlastním podtématem Prales. Prostor dvou pater muzea patřil výhradně tvůrcům a firmám s českými kořeny. Jeho součástí byla i druhá edice výstavy Rodinné stříbro, která prezentovala české rodinné výrobce ve spolupráci s magazínem Forbes, výstava současného porcelánu Terra Alba a expozice sběratelského designu Art House v podobě intervence do výstavy historické sbírky skla Vojtěcha Lanny.

Dům U Černé Matky Boží – krátkodobé výstavy

Pavel Dias: Torzo – vzpomínky pro budoucnost
13. 10. 2021 – 20. 2. 2022

Pořadatel: Památník ticha a Uměleckoprůmyslové museum v Praze
Výstavní koncepce a realizace: Památník ticha
Koncepce, námět, synopse: Pavel Štingl
Kurátor, výběr fotografií: Lukáš Bártl
Grafický design: Jan Havel
Počet návštěvníků v roce 2022 1 753

Společná výstava Památníku ticha, Uměleckoprůmyslového musea v Praze a Židovského muzea v Praze vzdává hold dílu Pavla Diase, stěžejní osobnosti české reportážní a dokumentární fotografie. Brněnský rodák, pedagog brněnské SUPŠ, pražské FAMU a zlínské Univerzity Tomáše Bati třicet dva let s fotoaparátem navštěvoval vzpomínkové akce v ghettech či vyhlazovacích táborech, původní budovy lágrů i nově vybudované expozice. Sdělit zážitek z koncentračního tábora je oxymóron. Sdělit nesdělitelné zde platí snad více než kde jinde. Unikátní fotografická kolekce z Diasovy pozůstalosti byla znovu zpracována jeho žáky a na výstavě ji doplnily nadčasové citáty významných současných historiků a sociologů, spisovatelů a renomovaných osobností v dialogu o kulturním dědictví.

Václav Podestát – daleko i blízko. Fotografie 1990–2022
10. 3. – 31. 8. 2022

Pořadatel výstavy: Institut tvůrčí fotografie v Opavě ve spolupráci s UPM
Kurátor: Vladimír Birgus, spolupráce za UPM Jan Mlčoch
Architektonické řešení: Dušan Seidl
Grafický design: Vladimír Vimr
Počet návštěvníků v roce 2022 11 101

Autorská výstava fotografa, pedagoga a kurátora Václava Podestáta Daleko i blízko představila výběr z jeho tvorby z oblasti subjektivního dokumentu. Na výstavě byly zastoupeny Podestátovy černobílé záběry (zejména z dlouhodobého cyklu Lidé, který vzniká již od druhé poloviny 80. let minulého století) i barevné fotografie, jimž se autor v poslední době věnuje čím dál častěji (od roku 2005 v cyklu Privátní příběhy).

Z cyklu Lidé fotografa Václava Podestáta

Galerie Josefa Sudka

Petr Balíček: Fotografie
6. 10. 2021–20. 2. 2022

Kurátor: Jan Mlčoch
Grafický design: Štěpán Malovec
Počet návštěvníků v roce 2022 1 523

Petr Balíček (1942–2020) byl sice vědeckým pracovníkem v oboru genetiky, ale ve své fotografické tvorbě se věnoval řadě témat. Vedle dokumentu to byla zejména aranžovaná fotografie (např. cyklus Tváře), kterou v 70.–80. letech vytvářel v rámci skupiny Setkání. V dalších cyklech se soustředil na lidové léčitelství a zvyky, ale i na tabuizovaná témata homosexuality a dětí s genetickým postižením. V autorově odkazu nacházíme také experimentální díla pracující se samotným fotografickým médiem (např. cyklus Smluvená znamení z roku 1972), konceptuálně laděná díla zachycující výtvarné akce (Malá odpolední událost, 1981, či Ukládání stínů, 1982) nebo cykly s minimalistickými motivy, jako třeba soubory Panelák (1982), Ready-mades (1982) a Zkoumání krychle (1983–1986). Komorní přehlídka fotografií Petra Balíčka v Galerii Josefa Sudka je výběrem z jeho daru muzeu z roku 2013.

Petr Tausk: Portréty
2. 3. – 19. 6. 2022

Kurátoři: Jan Mlčoch, Vladimír Birgus
Grafický design: Štěpán Malovec
Počet návštěvníků 1 769

Významný teoretik a historik české i světové fotografie Petr Tausk (1927 Praha – 1988 Praha) byl vlastní profesí chemik. Propojoval znalost technologických prostředků fotografie s tvorbou, což dokládal v řadě odborných i popularizačních publikací. Od 60. let se věnoval dějinám fotografie, přednášel na pražské FAMU a jako kurátor organizoval řadu výstav, včetně jubilejní retrospektivy Josefa Sudka v roce 1976 v Cáchách. Jeho první samostatná výstava představila především portréty významných fotografů Billa Brandta, Cornella Capy, Joela Meyerowitze, Sama Haskinse, Otty Steinerta, Josefa Sudka nebo Jaroslava Rösslera, ale zahrnuje i portréty dalších významných uměleckých osobností, například filmového režiséra Juraje Herze či malíře Miroslava Rady.

Petr Tausk na portrétu Miroslava Hucka

Josef Sudek: Skleněné labyrinty
30. 6. – 16. 10. 2022

Kurátor: Jan Mlčoch
Grafický design: Štěpán Malovec
Počet návštěvníků 2 880

Český fotograf Josef Sudek (1896 Kolín – 1976 Praha), který v zákopech první světové války přišel o pravou ruku, se setkal se sklem v jeho nekonečných podobách již na počátku své kariéry. V meziválečném období se Sudek stal jedním z nejvyhledávanějších reklamních fotografů a spolupracoval, především v letech 1928–1938, s nakladatelstvím Družstevní práce a jeho obchodní pobočkou Krásná jizba. Skleněné výrobky zhotovené podle návrhů Ladislava Sutnara, Ludviky Smrčkové a dalších designérů inscenoval do úhledných řad a skupin – vše v souladu s funkcionalistickou čistotou a diktátem komerční reklamy.

Josef Sudek & spol.
29.10. 2022 – 12. 2. 2023

Kurátor: Jan Mlčoch
Grafický design: Štěpán Malovec

Počet návštěvníků 1 217

Dílo Josefa Sudka by nejspíš nedosáhlo takového rozsahu a hloubky, kdyby fotograf nebyl celý život obklopen velice pestrou společností. Nejednalo se jen o fotografy, ale o přátele nejrůznějších profesí a osudů. A právě je připomněla výstava v Galerii Josefa Sudka. Je „kaleidoskopem“ uměleckých artefaktů řady slavných i méně známých osobností, které k Sudkovi měly blízký vztah, počínaje sestrou Boženou či kamarádem z první světové války Adolfem Hofmannem přes Adolfa Schneebergera, Jaromíra Funkeho po učně z doby druhé světové války Jaroslava Kyselu a grafiky Václava Sivka a Vladimíra Fuku, následované Sonjou Bullaty. Z 50. let je třeba zmínit především Jiřího Tomana, Jana Rothmayera, asistenty Petra Helbicha a Jana Strimpla.

Fotografie Jiřího Tomana

Vydavatelská činnost

Řeč plakátu 1890–1938

Publikace představuje plakát jako vizuální komunikační médium, které používá specifickou řeč propojující obraz a text. Kniha přibližuje jazyk plakátu v nejrůznějších způsobech komunikace a rolích, které plnil ať už ve prospěch umění, obchodu či ideologie. Jednotlivé typy obrazových sdělení jsou zastoupeny jak nejvýznamnějšími exponáty z více než třicetitisícové kolekce plakátu Uměleckoprůmyslového musea v Praze, jež patří mezi nejstarší a nejvýznamnější evropské sbírky plakátu, tak i artefakty běžné produkce z období 1890–1938 s důrazem na díla české a středoevropské provenience. Statě zohledňují obecnější problematiku – kritickou reflexi plakátu v Čechách, způsoby uplatnění plakátu v městském prostředí, proměnu jazyka plakátu i úzce zaměřená témata jako meziválečnou reklamní scénu, osvětový plakát či plakáty propagující umění.

Editor: Lucie Vlčková
Texty: Magdalena Nerudová, Petr Šámal, Petr Štembera, Lucie Vlčková, Filip Wittlich
Vydání: české s anglickým resumé
Grafický design: Vladimír Vimr

Formát: 28 x 24 cm, švýcarská vazba
Počet stran: 256, reprodukcí: 310
Náklad: 570 ks
Vydavatel: UPM
ISBN 978-80-7101-211-05

Josef Sudek – Otto Rothmayer
Návštěva u pana kouzelníka

Kniha vychází ze stejnojmenné výstavy konané ke 125. výročí narození Josefa Sudka a 55. výročí úmrtí architekta Otto Rothmayera. Publikace čtenáře zavede na Pražský hrad – společnou lásku obou přátel – a do architektovy vily a její nevelké zahrady v břevnovské ulici Na Bateriích, jež se ve čtyřicátých až šedesátých letech 20. století stala místem setkávání skupiny spřízněných umělců a přátel. Útočiště v neklidné době a inspiraci pro svou tvorbu tu nacházeli například i Josef Kaplický, Bedřich Stefan, Hana Wichterlová, Vladimír Studený, Pravoslav Rada či René Roubíček

Autor koncepce a texty: Jan Mlčoch
Vydání: české s anglickým resumé
Grafický design: Martin Balcar
Formát: 24 x 28 cm, pevná vazba
Počet stran: 232, reprodukcí: 294
Náklad: 800 ks
Vydavatel: UPM
ISBN 978-80-7101-212-02

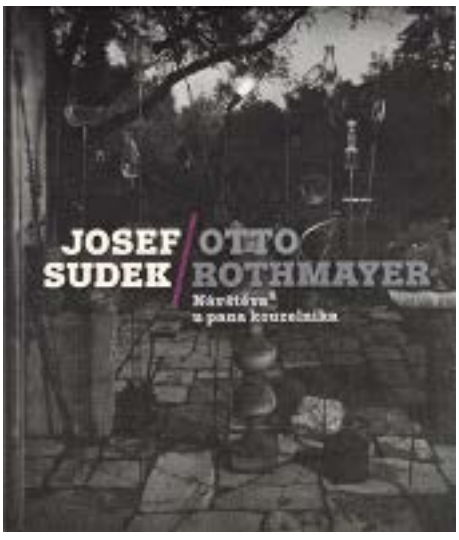

Hana Podolská, legenda české módy
5. svazek edice Design – profily – osobnosti, druhé doplněné vydání

Monografie Hany Podolské (1880–1972) podává svědectví o majitelce oblíbeného pražského módního salonu, která se stala symbolem meziválečné podnikavosti a kultivovanosti v oblasti módní tvorby přetrvávajícím v povědomí české společnosti i po znárodnění salonu v roce 1948. Autorka Eva Uchalová podává historii Modelového domu Podolská ve čtyřech, pro činnost salonu rozhodujících etapách – rozvoj salonu do roku 1918 a během 20. let, jeho velký rozmach v průběhu 30. let s přesahem do Protektorátu a nakonec složité krátké období mezi roky 1945 a 1948. Základem studie je dlouholetý výzkum archivních i tištěných pramenů a rozhovory s pamětníky. Doplňuje ji bohatá fotografická dokumentace oděvů ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea, z dobových časopisů i filmů.

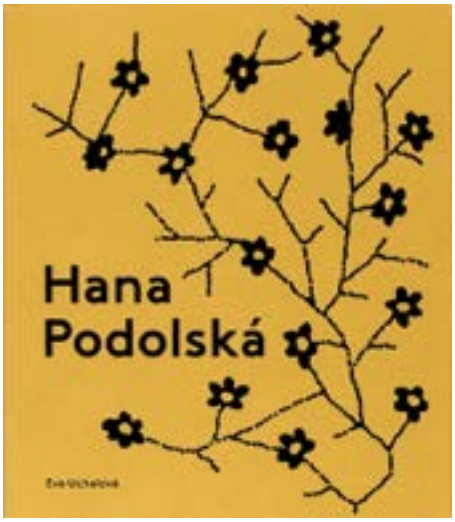

Druhé, doplněné vydání představuje v nové kapitole akvizice z produkce salonu Podolská získané do sbírky oděvů po roce 2018, včetně trojice zapůjčených šatů, a zaznamenává okolnosti jejich vzniku v souvislosti s historickými událostmi v letech 1928–1948.

Autorka koncepce a textů: Eva Uchalová
Vydání: české s anglickým resumé
Grafický design: Štěpán Malovec
Formát: 22 x 19 cm, měkká vazba
Počet stran: 356, reprodukcí: 340
Vydavatelé: UPM a Arbor vitae
ISBN 978-80-7101-206-1 (UPM)
ISBN 978-80-88256-21-2 (Arbor vitae)

Casa imaginaria
Living in a Dream
Project by Okolo
Unknown Unknowns
An Introduction to Mysteries

Kurátorský projekt Adama Štěcha Casa immaginaria: Living in a Dream zastupoval Českou republiku na XXIII. trienále v Miláně. Katalog obsahuje Štěchovu stať věnovanou novému fenoménu fiktivních interiérů, které designéři vytvářeli pomocí nových technologií

zejména v průběhu pandemie a publikovali na sociálních sítích, především na Instagramu. Adam Štěch vybral dvanáct umělců z různých částí světa a prostřednictvím interview prezentuje jejich digitální kreace. Katalog nabízí také panorama fiktivní architektury a interiérů od 16. do 21. století například v dílech renesančních a klasicistních architektů či umělců a designérů, mezi něž se řadí Salvador Dalí, Gio Ponti či Carlo Molino. Katalog upravil pražský kreativní tým studia Okolo který navrhl výstavní instalaci v Miláně, jež je v katalogu zobrazena také.

Editor: Adam Štěch
Texty: Adam Štěch, Helena Koenigsmarková, Alberto Carbonelli, Alexis Christodoulou, Hugo Fournier, Stefano Giacomello, Bérénice Golmann-Pupponi, Hannes Lippert, Paul Milinski, Joe Mortel, Andrés Reisinger, Charlotte Taylor, Victor Roussel, Six N. Five
Grafický design: Studio Okolo (Matěj Činčera, Jan Kloss)

Vydání: anglické
Formát: 21 x 12 cm, měkká vazba
Počet stran: 156, reprodukcí: 105
Vydavatel: UPM
ISBN: 978-80-7101-205-4

Sběratel. Lannova sbírka skla
Collector. Lanna's Glass Collection

Publikace vyšla ke stejnojmenné výstavě, jejímž prostřednictvím Uměleckoprůmyslové museum v Praze představilo sbírku skla podnikatele ve stavebnictví, mecenáše a spoluzakladatele muzea Vojtěcha Lanny (1836–1909). Jeho zájem na vzniku muzea vycházel ze sběratelské vášně a zaujetí pro zvelebení kulturních a hospodářských poměrů v Čechách. Proslulou a nezvykle rozsáhlou sbírku především renesančního a barokního skla získalo muzeum darem roku 1906. Její význam a uměleckohistorickou hodnotu dokládá osm desítek vybraných ukázek, které obrazem i textem seznamují s jedinečnými památkami nejen benátského a českého sklářského umění 16. až 18. století.

Koncepce: Jana Černovská, Jan Mergl
Texty: Helena Brožková, Jana Černovská, Helena Koenigsmarková,
Jan Mergl, Jan Schöttner
Grafický design: Eva Koktová

Vydání: české a anglické
Formát: 23 x 19 cm, měkká vazba
Počet stran: 132, reprodukcí: 106
Vydavatel: UPM
ISBN 978-80-7101-208-5 (čj)
ISBN 978-80-7101-209-2 (aj)

The Power of Lace
Krajka – objekt – oděv / Lace–Art–Garment
1950–2020

Krajka je dnes víceméně považována za okrajový umělecký žánr. Přesto si udržuje výlučnou úlohu průvodce novověkých společenských osudů evropského člověka. Od renesance do počátku 20. století její výroba souvisela výhradně s náročným módním oděvem.
Kniha vyšla ke stejnojmenné výstavě a byla nominována na titul Nejkrásnější kniha roku 2022 v kategorii „katalogy“.

Koncepce: Konstantina Hlaváčková
Texty: Konstantina Hlaváčková, Ludvík Hlaváček
Grafický design: Pavel Frič, Michaela Labudová, Monsters
Vydání: anglicko-české
Formát: 25,1 x 17,8 cm, měkká vazba
Počet stran: 160, reprodukcí: 118
Vydavatel: UPM
ISBN 978-80-7101-207-8

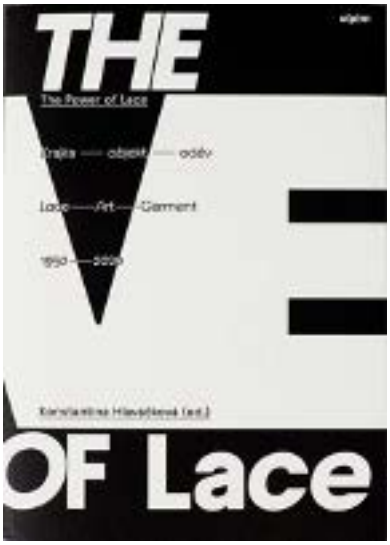

Via lucis

Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová
pro sakrální prostory v Čechách a na Moravě

Autorka Sylva Petrová, kurátorka sbírky moderního a současného skla UPM, se zaměřila na díla ve veřejném, původně sakrálním, prostoru realizovaná Stanislavem Libenským a Jaroslavou Brychtovou v letech 1964 až 2003 v Čechách a na Moravě. Mezi práce těchto renomovaných umělců-sklářů, průkopníků tavené skleněné plastiky, patří okna v kapli sv. Václava v katedrále sv. Víta, kapli sv. Anny v klášteře sv. Jiří na Pražském hradě, kapli Nejsvětější Trojice na zámku v Horšovském Týně a v hradní kapli na Špilberku v Brně. Sylva Petrová tyto realizace hodnotí v širších souvislostech doby a spolupráce obou umělců s architekty, ale i ve významově pojatém kontextu úlohy světla v sakrální architektuře. Přináší obohacený pohled na díla obou umělců, dochází k nové interpretaci a tím i aktualizované definici uměleckého odkazu této autorské i partnerské dvojice. V roce 2022 byla kniha vydána v angličtině, v češtině vyšla v roce 2021.

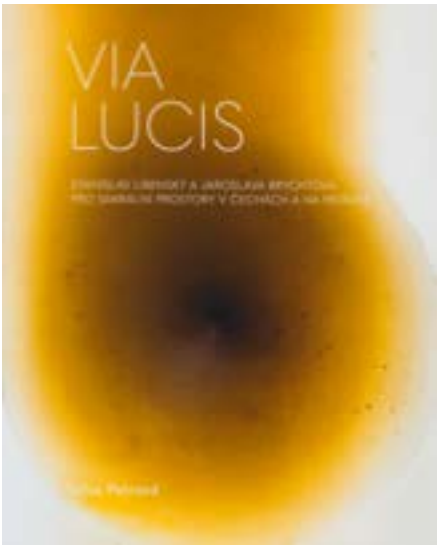

Koncepce, text: Sylva Petrová
Fotografie: Gabriel Urbánek, Ondřej Kocourek, George Erml, Russel Johnson, Michal Motyčka ad.
Grafický design: Martin Hlubuček
Vydání: anglické (česky vyšlo v r. 2021)
Formát: 29,1 x 22 cm, měkká vazba
Počet stran: 118, reprodukcí: 88
Vydavatel: UPM
ISBN 978-80-7101-210-9 (aj)

Posaďte se!

Od městského mobiliáře k odpočivnému nábytku v expozicích
Historická reflexe a projekt „chytrého“ sedacího nábytku pro expozici Uměleckoprůmyslového musea v Praze

Publikace zachycuje vývoj prototypu „chytrého“ sedacího nábytku pro expozici Uměleckoprůmyslového musea v Praze ve firmě mmcité. Díky grantové podpoře

Technologické agentury ČR se tým mmcité soustředil nejen na splnění požadavků muzejního provozu a zapojení nových technologií, ale také na inkluzivitu sedacího nábytku, která je v českých zemích (oproti například skandinávským) zanedbávána, protože objednatel na podobný vývoj a testování nemá prostředky. Projekt uvádějí historické reflexe vývoje odpočivného nábytku v expozicích (Iva Knobloch) a vývoje venkovního nábytku (Mariana Kubištová), které vycházejí z myšlenky vzájemného ovlivnění obou typů nábytku. Studie obou autorek jsou vůbec prvními příspěvky na uvedená témata v českých zemích.

Editorka: Iva Knobloch
Texty: Iva Knobloch, Mariana Kubištová
Grafický design: Štěpán Marko
Vydání: české s anglickým resumé
Formát: 23,2 x 16,5 cm, pevná vazba
Počet stran: 160, reprodukcí: 140
Vydavatel: UPM
ISBN 978-90-7101-202-3

Zpráva o finančním hospodaření

Hospodaření muzea v roce 2022 bylo zásadně ovlivněno nárůstem provozních nákladů v důsledku skokového zvýšení cen energií a vysoké inflace, přetrvávajícím dopadem pandemie na vývoj vlastních výnosů a nedostatečným profinancováním provozu centrálního depozitáře a historické budovy UPM. Náklady provozu těchto kapacit obdobně jako v letech přechozích nebyly ve schváleném rozpisu rozpočtu v dostatečné míře zajištěny příspěvkem zřizovatele a deficit činil 15 078 tis. Kč.
Vzhledem k tomu, že do původního plánu hospodaření sestaveného v roce 2021 nemohly být promítnuty nepředvídatelné skutečnosti, které vedly k významným odchylkám plánovaných nákladů, v roce 2022 byl dle pokynu zřizovatele zpracován finanční plán čerpání nákladů a plnění výnosů v detailech na jednotlivé měsíce. Pravidelné vyhodnocování plnění tohoto plánu poskytovalo přehled o aktuální hospodářské situaci muzea. Zároveň při sestavení finančního plánu bylo zjištěno, že na profinancování nárůstu provozních nákladů a pokrytí deficitu zakotveného ve schváleném rozpisu rozpočtu bude chybět 16 903 tis. Kč.
Vlastní výnosy ve finančním plánu byly na základě skutečného vývoje tržeb v období od sestavení původního plánu predikovány s výrazným nárůstem. Zejména se jednalo o tržby z prodeje vstupného díky velice atraktivním výstavám realizovaným v historické budově a příjmy z pronájmu vzhledem k aktivnímu vyhledávání zájemců o krátkodobý pronájem prostor v historické budově a vyššímu nájemnému získanému na základě výběrového řízení od nového provozovatele restaurace v historické budově. Avšak v porovnání s předchozími roky před vypuknutím pandemie vlastní výnosy z činnosti vykazují výrazný výpadek, který zřizovatel na základě předloženého plnění finančního plánu částečně kompenzoval částkou 5 954 tis. Kč.
V situaci hrozící vysoké ztráty z hospodaření bylo klíčovým úkolem zajistit snížení věcných provozních nákladů tak, aniž by byly dotčeny kvalita poskytovaných služeb a plnění úkolů hlavní činnosti. Snížení věcných provozních nákladů plánovaných v rámci zpracování návrhu rozpočtu na rok 2022, které bylo promítnuto do finančního plánu, bylo pak nejen dosaženo, ale i překročeno, zejména díky řadě úsporných opatření v provozu muzea a operativních zásahů do výstavního plánu uskutečněných vedením muzea. V průběhu realizace výstavního plánu se podařilo v některých případech najít méně finančně náročné řešení realizace výstavních záměrů se sofistikovaným využitím fundusu muzea. V souvislosti s rozhodnutím prodloužit úspěšnou výstavu *Sběratel. Lannova sbírka skla* do září roku 2023 byla o rok posunuta výstava Kabinety - mistrovská díla uměleckého řemesla 16. a 17. století v Čechách. Zavedená úsporná opatření byla v průběhu roku důsledně dodržována, případně, pokud to bylo možné, doplňována a zdokonalována. Úsporná opatření zahrnovala snížení počtu kustodů v jednotlivých výstavách, omezení provozu šatny na chladnější období, zrušení provozu recepce, krácení četnosti úklidu výstavních prostor, snížení spotřeby energií zejména temperováním neobsazených sálů na nejnižší teplotu, kterou umožňuje zajistit stávající technologie, nastavení vytápění jednotlivých prostor centrálního depozitáře a historické budovy a další. Zásadní v tomto směru bylo profinancování nákladů vzniklých v souvislosti s nárůstem cen energií, které zajistil zřizovatel na základě rozsáhlého šetření vývoje spotřeby jednotlivých druhů energií v období let 2019 až 2022. Nárok na kompenzaci dopadů nárůstu cen energií byl vypočítán v souladu s metodickým postupem stanoveným zřizovatelem a činil 5 157 tis. Kč.
V důsledku shora uvedených opatření (realizovaných jak zřizovatelem, tak i vedením muzea) hospodaření v roce 2022 skončilo vyrovnaným hospodářským výsledkem.

Celkové náklady činí 127 476 tis. Kč a jsou kryty výnosy ve stejné výši. Příspěvek na provoz včetně příspěvků na kulturní aktivity a na projekty VISK je zaúčtován ve výši 101 136 tis. Kč, dotace jsou vykázány částkou 12 583 tis. Kč a vlastní výnosy jsou v objemu 13 757 tis. Kč. Osobní náklady činí 61 145 tis. Kč a věcné náklady jsou ve výši 66 331 tis. Kč. Celkový příspěvek na provoz zahrnuje příspěvek na provoz ve výši 96 777 tis. Kč, příspěvek na provoz – kulturní aktivity v objemu 4 221 tis. Kč určený zřizovatelem na realizaci výstavních projektů, příspěvek – ostatní poskytnutý částkou 138 tis. Kč na projekt financovaný v rámci programu VISK. Celkové provozní náklady muzea kryté příspěvkem na provoz a vlastními výnosy jsou vykázány ve výši 110 534 tis. Kč.
Vývoj čerpání příspěvků na provoz a plnění výnosů v období pěti předchozích let znázorňuje následující tabulka. Příspěvek na provoz nezahrnuje příspěvek na kulturní aktivity a příspěvek ostatní, které nemají trvalý charakter, a jsou poskytovány vždy na určitý projekt.

Přehled čerpání příspěvku na provoz a plnění vlastních výnosů v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

	2018	2019	2020	2021	2022
Výnosy celkem	103 225	111 800	100 792	106 856	110 534
Příspěvek na provoz	78 273	85 597	90 967	97 572	96 777
Vlastní výnosy, v tom:	24 952	26 203	9 824	9 284	13 757
výnosy ze vstupného	13 886	10 893	1 732	1 701	5 188
ostatní služby	2 573	5 257	1 804	1 277	2 626
výnosy z pronájmu	2 379	2 361	1 484	1 746	3 203
výnosy z prodaného zboží	2 221	1 978	691	642	1 370
čerpání fondů	3 635	5 545	3 870	3 232	1 183
ostatní výnosy	258	169	243	686	187

Vývoj skutečnosti čerpání příspěvku na provoz ve sledovaném období vykazuje s výjimkou v roce 2022 vzestupnou tendenci. Nárůst čerpání příspěvku na provoz je ovlivněn nárůstem osobních nákladů v souvislosti s navýšením platových tarifů, potřebou zajištění věcných nákladů nových kapacit a v letech 2020–2022 kompenzací výpadků výnosů z činnosti v důsledku epidemiologických opatření. Celkově navýšení profinancování věcných provozních nákladů v roce 2021 realizované z důvodu výpadku výnosů z činností představovalo částku 12 096 tis. Kč. V průběhu roku 2022 zřizovatel obdobně jako v roce 2021 uvolnil vzhledem k nárůstu cen energií a přetrvávajícímu výpadku výnosů rozpočtové prostředky na profinancování věcných provozních nákladů ve výši 14 115 tis. Kč, z toho 7 661 tis. Kč bylo určeno na krytí zvýšení cen energií. Ve skutečnosti z objemu prostředků uvolněných na krytí zvýšení cen energií bylo použito 5 157 tis. Kč. Celkem na zajištění věcných provozních nákladů v roce 2022 po odečtení vlivu nárůstu cen energií zřizovatel vynaložil 6 454 tis. Kč, což je o 5 642 tis. Kč méně než v roce 2021.
Vývoj plnění vlastních výnosů je kolísavý s kulminací v roce 2019. Nejvyšší objemy vlastních výnosů zejména ze vstupného a ostatních služeb jsou zaznamenány v letech 2018 a 2019. V následujících dvou letech v důsledku pandemické situaci došlo až k pětinásobnému propadu těchto tržeb. Skutečnost plnění vlastních výnosů v roce 2022

vykazuje v porovnání s rokem 2021 nárůst o 4 473 tis. Kč (48 %) zejména díky trojnásobnému zvýšení tržeb ze vstupného o částku 3 487 tis. Kč. Nicméně tržby ze vstupného dosažené v roce 2022 představují pouze 42 % průměru let 2018 a 2019. Prodej ostatních služeb v porovnání s rokem 2021 se zvýšil o 1 349 tis. Kč (106 %). Výnosy z pronájmu jsou vyšší o 1 457 tis. Kč (83 %).

Podíl plnění vybraných vlastních výnosů na celkových vlastních výnosech v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

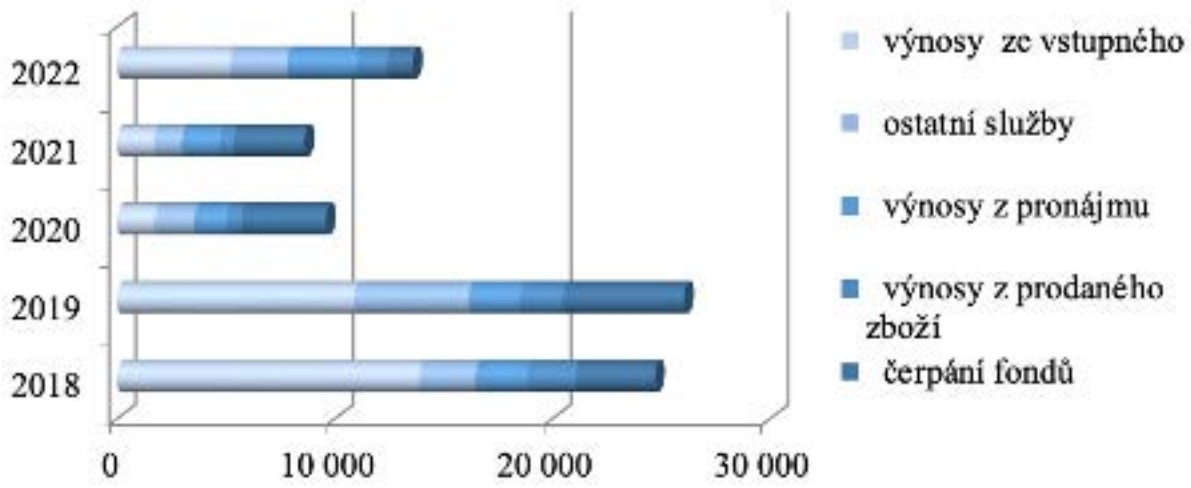

Největší podíl na plnění vlastních výnosů v roce 2022 připadá částkou 7 814 tis. Kč na výnosy z prodeje služeb, v tom tržby ze vstupného jsou realizovány ve výši 5 188 tis. Kč s podílem na celkových vlastních výnosech 38 % a výnosy z ostatních služeb jsou vykázány v objemu 2 626 tis. Kč s podílem 19 %.
Výnosy z pronájmu vzhledem k aktivnímu vyhledávání zájemců o krátkodobý pronájem prostor v historické budově a vyššímu nájemnému od stávajících nájemců jsou plněny částkou 3 203 tis. Kč s podílem na celkových vlastních výnosech ve výši 23 %.

Struktura plnění vybraných vlastních výnosů v roce 2022 (v tis. Kč)

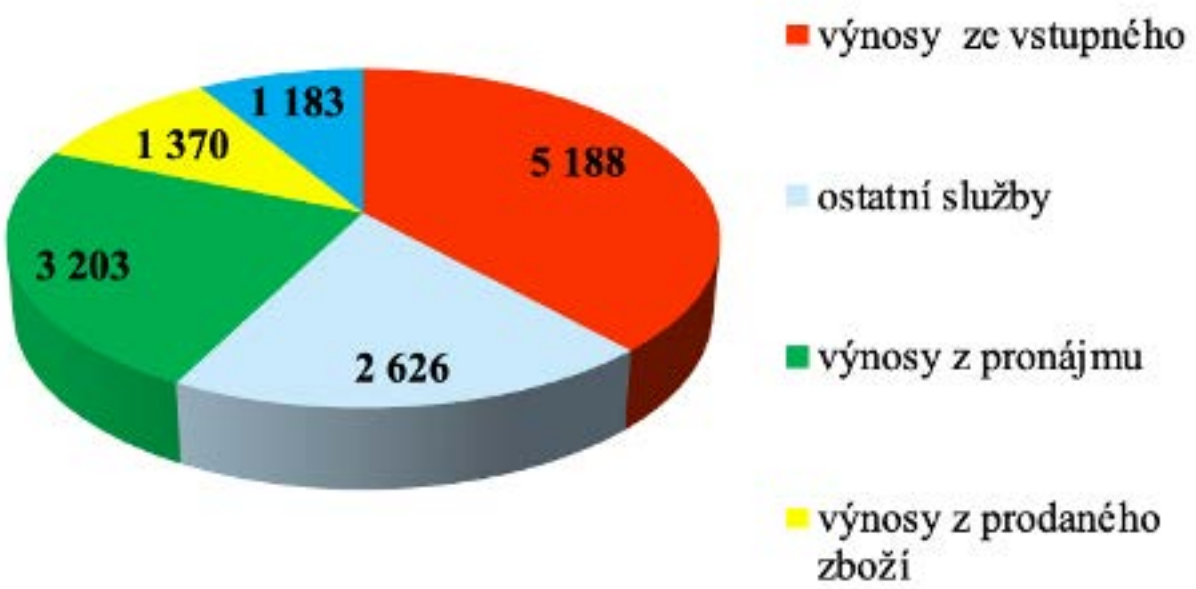

Přehled provozních nákladů v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

	2018	2019	2020	2021	2022
Provozní náklady celkem	103 225	111 800	100 792	106 856	110 534
Osobní náklady	45 449	50 380	53 644	55 415	54 944
Věcné náklady, v tom:	57 776	61 420	47 148	51 441	55 590
spotřeba materiálu	2 310	2 150	1 639	2 490	2 443
spotřeba energie, vodné, stočné	6 322	7 118	6 397	5 618	11 154
opravy a udržování	4 509	4 592	4 582	4 745	4 075
ostatní služby	27 786	33 780	20 989	22 833	24 613
odpisy	11 225	11 880	12 482	12 587	11 897
ostatní náklady	5 624	1 900	1 059	3 168	1 408

Vývoj provozních nákladů v prvních dvou letech sledovaného období vykazuje vzestup, v roce 2020 v důsledku epidemické situace dochází k jejích výraznému propadu a od roku 2021 následuje nárůst. Zaznamenaný vývoj je ovlivněn čerpáním věcných provozních nákladů, neboť osobní náklady s výjimkou roku 2022 vykazují trvalý vzestup.
Nárůst čerpání věcných nákladů v roce 2019 byl způsoben změnou dodavatelů ostrahy, úklidových a dalších služeb souvisejících s návštěvnickým provozem. Současně vzhledem k meziročnímu propadu financování výstavních projektů z prostředků příspěvku na kulturní aktivity muzeum realizovalo plánovaný výstavní program v rámci běžného provozního rozpočtu a náklady na jeho plnění zvýšily proto objem věcných provozních nákladů.
Významný meziroční propad čerpání věcných provozních nákladů (23 %) v roce 2020 byl ovlivněn opakovaným uzavřením výstavních prostor v průběhu roku a navazujícími úspornými opatřeními v reakci na propad návštěvnosti včetně operativních zásahů do výstavního plánu realizovaných vedením muzea.
V roce 2021 došlo v porovnání s rokem 2020 k nárůstu provozních nákladů, který byl vyvolán zejména navýšením nákladů vynaložených na realizaci a provoz výstav včetně nově zřízené dlouhodobé expozice na zámku v Kamenici nad Lipou a dále náklady spojenými s převodem příslušnosti hospodařit s depozitářem Brandýs nad Labem Národnímu technickému muzeu.
Meziroční nárůst věcných provozních nákladů v roce 2022 o 4 149 tis. Kč (8 %) je způsoben zvýšením cen energií a věcné provozní náklady po odečtení tohoto vlivu jsou v porovnání s rokem 2021 o 1 008 tis. Kč nižší.

Vývoj vybraných provozních nákladů v letech 2018–2022 (v tis. Kč)

V roce 2022 věcné provozní náklady kryté příspěvkem na provoz a vlastními výnosy muzea byly čerpány ve výši 55 590 tis. Kč. Na osobní náklady bylo vynaloženo 54 944 tis. Kč. Na plnění věcných provozních nákladů největší mírou 44 % se podílejí náklady na nákup služeb, následují odpisy dlouhodobého majetku 21 %, spotřeba energií 20 % a opravy a udržování 7 %.

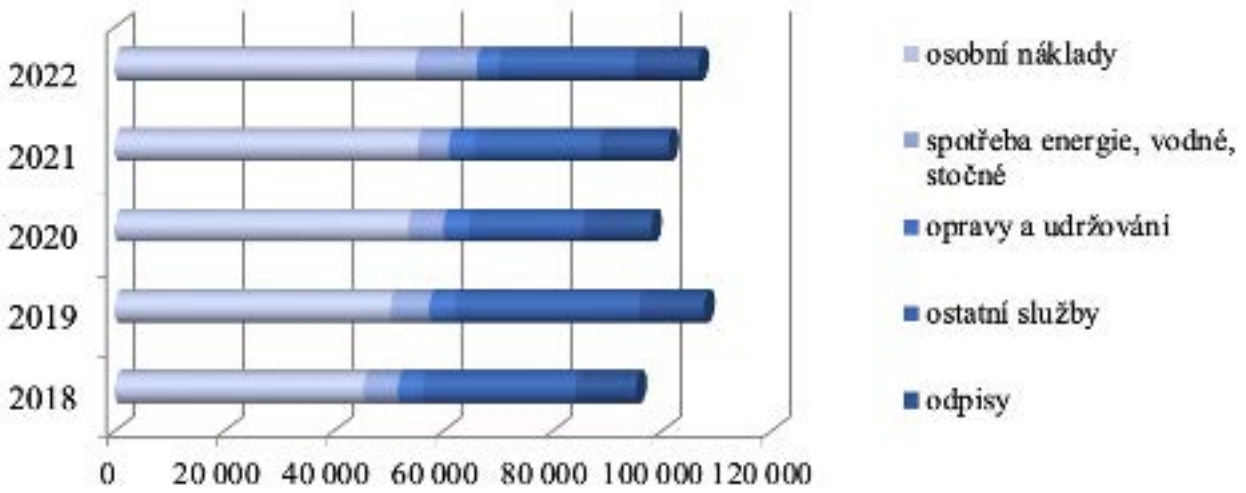

Struktura čerpání vybraných provozních nákladů v roce 2022 (v tis. Kč)

Přehled účasti příspěvku na provoz a vlastních výnosů na profinancování provozních nákladů ve sledovaném období je patrný z následující tabulky a grafu.

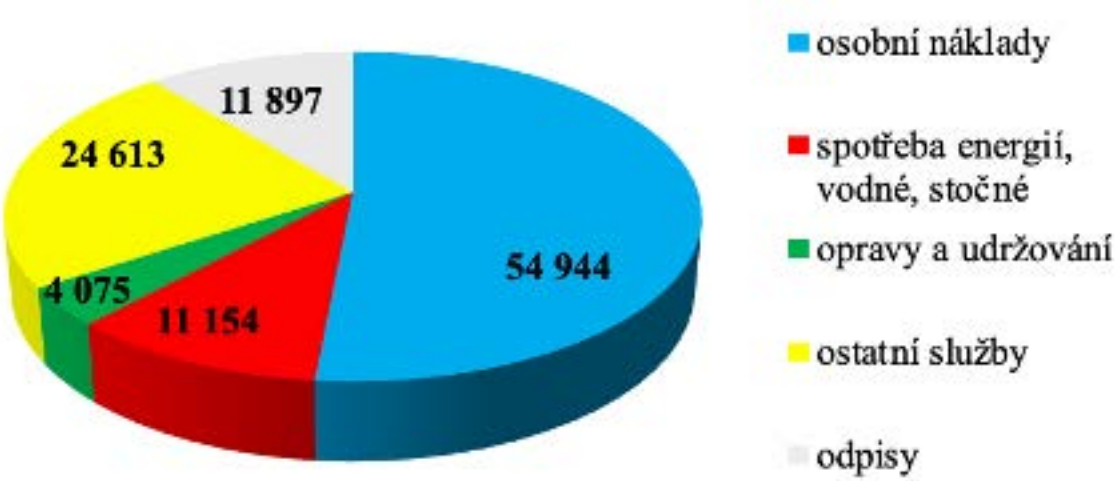

	2018	2019	2020	2021	2022
Provozní náklady v tis. Kč	103 225	111 800	100 792	106 856	110 534
Příspěvek na provoz v tis. Kč	78 273	85 597	90 967	97 572	96 777
Vlastní výnosy v tis. Kč	24 952	26 203	9 824	9 284	13 757
Podíl příspěvku na provoz na profinancování provozních nákladů v %	75,83	76,56	90,25	91,31	87,55

Podíl vlastních výnosů na profinancování provozních nákladů v %	24,17	23,44	9,75	8,69	12,45

Z přehledu je patrno, že v roce 2019 byl v porovnání s rokem 2018 vykázán nepatrný pokles podílu vlastních výnosů v zajištění provozních nákladů o 0,7 % na hodnotu 23,4 %. Mimořádný meziroční propad podílu vlastních výnosů na financování provozních nákladů v roce 2020 o 13,7 % na 9,8 % byl způsoben epidemickou situací. Pokles v zajištění provozních nákladů vlastními výnosy v roce 2021 se jako důsledek pandemie prohloubil ještě o 1,1 %. Teprve v roce 2022 došlo k mírnému nárůstu podílu vlastních výnosů na profinancování provozních nákladů o 3,8 procentních bodů na hodnotu 12, 5 %.

Ing. Galina Fiačanová,
vedoucí ekonomického oddělení

Interní audit a kontrolní činnost

Plán interních auditů byl v roce 2022 realizován během celého roku dle schváleného plánu. Zaměřil se na plnění zákonných povinností, a to v oblastech hospodaření s finančními prostředky na propagaci, na financování a vyúčtování nákladů a výnosů vybraných výstav u konkrétních účetních zakázek, inventarizaci majetku a závazků UPM. Dále na finanční a provozní audit Galerie Josefa Sudka, účelové dotace a na provádění účetních operací u vybraných analytických účtů se zaměřením na pokladní operace.
Zjištění interního auditu neidentifikovala porušení povinností či uplatnění postupu v rozporu s obecně závaznými předpisy. Dílčí nedostatky byly operativně řešeny či doporučeny k řešení vedení muzea. Ve všech případech bylo konstatováno, že nutnost přijmout nápravná opatření nevznikla.
Vedení UPM byly předkládány písemné zprávy o výsledcích zjištění interního auditu. Závěry interního auditu včetně doporučených opatření byly projednány s příslušnými odpovědnými kompetentními pracovníky auditovaných oblastí a jimi operativně řešeny.

Ing. Jarmila Trnková,
interní auditorka

Příloha č. 1 - seznam zaměstnanců

Ředitelství UPM
PhDr. Helena Koenigsmarková – ředitelka
Mgr. Václav Mráček – správní ředitel
PhDr. Radim Vondráček, Ph.D. – ředitel sbírek a výzkumu
Bc. Michaela Neškerová – vedoucí sekretariátu, agenda tuzemských reprodukčních práv
Jana Krasická – administrativní a spisová pracovnice, příjem a vydávání vývozních povolení
Melanie Krasická – personální a mzdová referentka (zkrácený úvazek)
Petr Albok – mzdový účetní (zkrácený úvazek)
Roman Kotelenský – bezpečnostní ředitel
Ing. Jarmila Trnková – interní audit (zkrácený úvazek)

Oddělení prezentace sbírek
Ing. Dušan Seidl – vedoucí oddělení
Ing. arch. Sylvie Novotná – zástupkyně vedoucího oddělení, produkce
Mgr. Eva Koktová – produkce
Alena Bártová – technická redaktorka (zkrácený úvazek)
Mgr. Kateřina Bendáková – technická redaktorka (zkrácený úvazek)
Mgr. Veronika Mědílková – produkce zahraničních výstav a zápůjček
Výstavní skupina
Libor Šötét – vedoucí skupiny
Fojt Jaroslav
Matějček Vojtěch
Zipper Mikuláš (zkrácený úvazek)

Oddělení komunikace a marketingu
Mgr. Michaela Kindlová – vedoucí oddělení
Mgr. Radoslava Potměšilová – PR agenda

Oddělení edukační a lektorské
Mgr. Vladimíra Sehnalíková – kurátorka edukační činnosti
Mgr. Dana Havlová Rovenská, DiS. (zkrácený úvazek)

Sbírky
I. Sbírka skla, keramiky a porcelánu
PhDr. Jan Mergl, Ph.D. – vedoucí kurátor (zkrácený úvazek)
PhDr. Sylva Petrová – kurátorka sbírky skla, zástupkyně vedoucího sbírky (zkrácený úvazek)
PhDr. Jan Schöttner, Ph.D. – kurátor sbírky historického skla
PhDr. Eva Neumannová – kurátorka sbírky historického skla

II. Sbírka užité grafiky
PhDr. Radim Vondráček, Ph.D. – vedoucí sbírky (ředitel sbírek a výzkumu)
PhDr. Lucie Vlčková, Ph.D. – kurátorka sbírky plakátů a obrazů, zástupce vedoucího
PhDr. Iva Knobloch – kurátorka sbírky užité grafiky a Centra designu a užitého umění
Tereza Janoušková – dokumentátorka, asistentka sbírky
Petr Štembera – emeritní kurátor sbírky užité grafiky, plakátů a obrazů (zkrácený úvazek)

III. Sbírka fotografie
Jan Mlčoch – vedoucí kurátor sbírky
Doc. Tomáš Pospěch, Ph.D. – kurátor sbírky fotografií Josefa Koudelky (zkrácený úvazek)

IV. Sbírka textilu, módy a hraček
PhDr. Konstantina Hlaváčková – vedoucí sbírky, kurátorka textilu 20. a 21. století
Mgr. Markéta Vinglerová – kurátorka textilu 20. a 21. století (na mateřské dovolené)
Klára Mrkusová – kurátorka, zpracování fondu textilních vzorků (zástup za mateřskou dovolenou)
PhDr. Markéta Grill Janatová – kurátorka historického textilu a krajek (částečný úvazek)
Mgr. Marie Míčová – kurátorka sbírky hraček
PhDr. Eva Uchalová – emeritní kurátorka historických oděvů (zkrácený úvazek)

V. Sbírka nábytku, prací ze dřeva, plastů a hodin
PhDr. Jiří Fronek, Ph.D. – vedoucí sbírky, kurátor historického nábytku, prací ze dřeva a hodin
Mgr. Mariana Kubištová, Ph.D. – kurátorka sbírky nábytku 20. a 21. století a plastů

VI. Sbírka prací z kovů a různých materiálů
PhDr. Petja Matějovič, Ph.D. – vedoucí sbírky, kurátorka sbírky drahých kovů a různých materiálů
Mgr. et DiS. Michal Stříbrný – kurátor sbírky obecných kovů
Milena Hořická – správkyně depozitáře, dokumentátorka

Centrum designu a užitého umění
PhDr. Iva Knobloch – vedoucí centra
PhDr. Lucie Skřivánková, Ph.D. – kurátorka (zkrácený úvazek)

Správa sbírek
Bc. Jana Černovská – pověřená vedením oddělení, správkyně depozitáře historického skla
Mgr. Martina Masaříková – asistentka správy sbírek, dokumentátorka (zkrácený úvazek)
Magdaléna Prosková – správkyně depozitáře historické keramiky a porcelánu
Quynh Trang Tran – správkyně depozitáře skla a keramiky 20. a 21. století
Mgr. Magdalena Nerudová – správkyně depozitáře plakátů a obrazů
Jitka Štětková – správkyně sbírky fotografie
Lucie Kölbersberger – správkyně depozitáře grafiky, knih a miniatur
Svitlana Shakula – správkyně depozitáře skla a porcelánu
Mgr. Markéta Johanusová – správkyně depozitáře textilu (rodičovská dovolená)
Ing. Jiří Fomín – správce depozitáře nábytku, hodin a dřevořezeb
Milena Hořická – správkyně depozitáře drahých kovů, dokumentátorka
Mgr. Zdeňka Čížkovská – správkyně depozitáře textilu (zástup za mateřskou dovolenou)
Jitka Mattisová – správkyně depozitáře textilu 20. století
Hana Matoušková, Dis. – správkyně depozitáře textilu 20. století, dokumentátorka sbírky

Evidence sbírek
PhDr. Jana Croy – vedoucí oddělení
Jana Štěpánková – referentka evidence sbírek a tuzemských výpůjčních smluv
Bc. Lucie Koutná Nováková – asistentka evidence sbírek

Centrum dokumentace sbírek
PhDr. Filip Wittlich, Ph.D. – kurátor

Referát digitalizace sbírek/ Fotoateliér
Gabriel Urbánek – vedoucí fotograf
MgA. Ondřej Kocourek – fotograf
Ing. Jiří Homola – administrátor digitalizace fotografií

Restaurátorské oddělení
Ing. Tomáš Stern – vedoucí oddělení, restaurátor dřeva
Petr Špaček – restaurátor dřeva (zkrácený úvazek)
Ing. Alena Samohýlová – restaurátorka textilu (zkrácený úvazek)
Mgr. Bc. Daniela Schalldach – restaurátorka textilu (mateřská dovolená)
Bc. Nela Kýrová – restaurátorka textilu (zástup za mateřskou dovolenou)
Mgr. Michaela Závadská – restaurátorka textilu
PhDr. Světlana Spiwoková – restaurátorka kovů (zkrácený úvazek)
Zdeňka Šebková, DiS. – restaurátorka dřeva (mateřská dovolená)
MgA. Zita Brožková – restaurátorka silikátů (zkrácený úvazek)
MgA. Jakub Tlučhoř – restaurátor klas. keramiky a porcelánu (zkrácený úvazek)
Bc. Martina Chadimová – zástupkyně vedoucího, restaurátorka papíru (zkrácený úvazek)
MgA. Markéta Šíblová – restaurátorka papíru a fotografie (zkrácený úvazek)
Tomáš Mori – restaurátor kovů (zkrácený úvazek)
Mgr. Karla Frajerová – restaurátorka kovů
Zuzana Krajícová – restaurátorka – pozlacovačka (zkrácený úvazek)
Bc. Tereza Vaňková – restaurátorka textilu
Dagmar Dušková – restaurátorka papíru

Správní úsek
Mgr. Václav Mráček – správní ředitel

Ekonomické oddělení
Ing. Galina Fiačanová – vedoucí oddělení
Helena Soběslavská – finanční účetní, pokladna
Jana Vágnerová – hlavní účetní
Marie Zíková – grantová účetní

Oddělení technické správy
Ing. Petr Novák – vedoucí oddělení
Martin Grill – správce budovy Centrálního depozitáře
MgA. Karel Snětina – řidič
Petr Fojt – elekrikář, údržbář
Radek Podlena – údržbář Centrálního depozitáře

IT
BcA. Viktor Škaroupka, DiS.

Knihovna
Ing. Jaroslav Kostecký – ředitel knihovny
Bc. Šárka Bláhová – zástupkyně ředitele, akvizice, zpracování výstavních katalogů (zkrácený úvazek)
Mgr. Dana Merthová – katalogizace, zpracování monografií
Mgr. Jana Markusová – výpůjční služby, katalogizace, zpracování monografií
Michaela Groschupová – ochrana fondu, výpůjční služby
Mgr. Filipcová Marie – správa a akvizice periodik, výpůjční služby

Mgr. Hessová Jana – web, newsletter knihovny, meziknihovní výpůjční služba (mateřská dovolená)
Mgr. Dalibor Paleček – web, newsletter knihovny (zástup za mateřskou dovolenou)
Monika Beránková – katalogizace, zpracování monografií, výpůjční služby
Erika Singh – sklad publikací UPM (zkrácený úvazek), dozor ve studovně
Růžena Plíhalová – dozor ve studovně
Zdeňka Cubrová – dozor ve studovně
Libuše Jarková – dozor ve studovně

Pobočka UPM
Kamenice nad Lipou
Ing. Luboš Venkrbec – správce zámku
Ivana Šišková – správkyně depozitáře a expozic
Stanislav Dvořák – údržbář, topič, řidič

Příloha č. 2

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Za rok 2022 vykazuje Uměleckoprůmyslové museum v Praze (dále „UPM“) v oblasti poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. následující údaje dle § 18 ods.t 1 uvedeného zákona:

a) počet přijatých žádostí o informace: 1
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
c) v roce 2022 neproběhlo žádné soudní řízení ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí UPM o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace
d) výčet poskytnutých výhradních licencí: 0
e) počet stížností na postup při vyřizování žádosti o informace podaných podle § 16a zákona č. 106/1999 Sb.: 0 .

Profilové úkoly stanovené Ministerstvem kultury ředitelce Uměleckoprůmyslového musea v Praze na rok 2022

Ministerstvo kultury, zastoupené Samostatným oddělením muzeí (SOM) jako věcně příslušným řídícím útvarem, stanovuje ředitelce Uměleckoprůmyslového musea v Praze **profilové úkoly na rok 2022** a ukládá jí je realizovat.

Čl. I
Profilové úkoly

poř. č.	**zadání profilového úkolu**	**kontrolní termín**	**termín plnění**
1.	Zajistit realizaci výstavního programu a dalších akcí u příležitosti Generální konference Mezinárodní rady muzeí ICOM v Praze v roce 2022. UPM jako aktivní člen několika mezinárodních komisí připraví setkání a program pro komise v oblasti užitého umění a designu (ICDAD), sklo (ICG) a textil a oděv (Costume).		30. 9.
2.	V souladu s doporučením Pracovní skupiny Ministerstva kultury pro přístupnost veřejné správy informovat o plnění úkolu na základě vládou schváleného Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, konkrétně oblasti č. 2, a to: dbát na zpřístupňování veřejných budov ve správě organizace a odstraňování bariér a zveřejňovat informace o přístupnosti těchto objektů na internetových stránkách organizace.		30. 9.

3.	V souladu s doporučením Pracovní skupiny Ministerstva kultury pro přístupnost veřejné správy informovat o plnění úkolu na základě vládou schváleného Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, konkrétně oblasti č. 3, a to: ve spolupráci s organizacemi zastupujícími osoby se sluchovým postižením určit základní informace o činnosti organizace, které budou přeloženy do českého znakového jazyka, tento překlad realizovat a zveřejnit jej na internetových stránkách organizace, buď v samostatné sekci či formou odkazu na informace v českém znakovém jazyce. Též zajistit aspoň jedno video pro osoby se sluchovým postižením ve znakovém jazyce.		30. 9.
4.	Předložit zřizovateli zprávu o aktualizaci krizových postupů včetně zohlednění zhoršené mezinárodní bezpečnostní situace.		30. 9.
5.	Zajistit dokončení realizace stálé expozice v hlavní budově UPM „UMĚNÍ, ŽIVOT“.		30. 9.
6.	Informovat o pokračování spolupráce s MK v oblasti kulturních a kreativních průmyslů v rámci programu „Tvorba Strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů“.		30. 9.
7.	Zajistit potřebné kroky k vystavení a zpřístupnění nové akvizice UPM veřejnosti, druhé největší kubistické sbírky v ČR.		30. 9.
8.	Realizovat plánované publikační výstupy projektů výzkumné činnosti v rámci NAKI II.		30. 9.
9.	Zajistit zhotovení katalogu cen Czech Grand Design za rok 2021.		30. 9.
10.	Předložit teze nové Koncepce rozvoje organizace UPM s platností od roku 2024.		30.9.
11.	Na základě přijatých opatření UPM na základě provedené kontroly NKÚ zajistit vydání nových, příp. provést aktualizaci stávajících vnitřních předpisů tak jak se k tomu organizace zavazuje v dokumentu UPM č. j. UPM 1117/2021.		30.9.

Čl. II
Závěrečná zpráva

Ředitelka Uměleckoprůmyslového musea v Praze předloží Ministerstvu kultury, zastoupenému SOM, závěrečnou zprávu o plnění všech profilových úkolů za rok 2022 k datu 30. 9. 2022, a to podle následujících zásad:

a. Zpráva bude obsahovat zadání profilových úkolů, jejich vyhodnocení, způsob plnění a další text dle povahy věci.

b. Závěrečná zpráva bude souhrnná, text bude věcný, přehledně strukturovaný.

c. Závěrečná zpráva o plnění profilových úkolů za rok 2022 bude zaslána SOM nejpozději do 17. 10. 2022, a to datovou schránkou nebo v písemné podobě a elektronicky v otevřeném formátu na emailovou adresu: sekretariat.OMG@mkcr.cz; hana.vondrackova@mkcr.cz.

Čl. III
Závěrečné ustanovení

1. Ředitelka Uměleckoprůmyslového musea v Praze neprodleně seznámí s tímto opatřením zřizovatele vedoucí zaměstnance organizace a určí rozsah jejich odpovědnosti na splnění stanovených úkolů.

2. SOM si může v průběhu roku 2022 vyžádat informace o průběhu plnění vybraných úkolů.

3. SOM může svolat schůzky dle stanovených kontrolních termínů pro zjištění aktuálního průběhu realizace úkolu.

4. Podepsané jedno paré tohoto zadání profilových úkolů zůstává organizaci, druhé bude zasláno zpět na SOM.

V Praze dne 5. 4. 2022

Předal: PhDr. Jan Holovský, Ph.D.
vedoucí SOM

Převzala: PhDr. Helena Koenigsmarková
ředitelka Uměleckoprůmyslového musea v Praze